

MERKNADER 2020

Finansutvalget

FELLESMERKNADER FRA A, MDG OG SV

Finansutvalgets område

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV er tilfreds med at det rødgrønne byrådet har lagt frem et budsjett som legger til rette for at alle skal ha en trygg oppvekst, en god utdanning, kunne delta i et anstendig arbeidsliv og ha en god alderdom. Forskjeller utjevnes, det satses ekstra der behovene er størst, og byen blir mer klima- og miljøvennlig. Oslo går foran i det grønne skiftet. Disse medlemmer deler byrådets visjon om at alle innbyggere skal ha like muligheter til å leve gode liv, uavhengig av hvor i byen de bor eller hvor i livet de er. Oslo skal bli en grønnere, varmere og skapende by med plass til alle, og vi er fornøyd med at byrådet i dette budsjettet tar viktige grep for å bringe oss nærmere dette målet.

Disse medlemmer er glad for at byrådserklæringen følges opp gjennom dette budsjettet. Blant annet gjennom gratis skolemat på videregående skoler, flere sommerjobber, utvidelse av gratis AKS til alle andreklassinger i byen, kutt i billettprisene på kollektivtransport og mer midler til klimafondet.

Disse medlemmer registrer at det politiske taktskifte satt av det rødgrønne byrådet merkes i område etter område. Byrådet har høye ambisjoner og evne til å gjennomføre dem, noe som kommer tydelig frem i budsjettforslaget for 2020. Vårt felles prosjekt er å bidra til å løse hverdagens utfordringer, og de globale klimaproblemene.

Disse medlemmer understreker viktigheten av føre en bærekraftig og ansvarlig økonomisk politikk, og er svært tilfreds med at Byrådet legger fram et solid budsjett, hvor man viser stor økonomisk ansvarlighet. Oslo kommunes økonomiske status er ved utgangen av 2019 svært god. Disse medlemmer viser til at det internasjonale kredittvurderingsbyrået Standard & Poor's gir Oslo høyest mulige karakter, AAA, og vurderer at kommunens evne til økonomisk styring og budsjettgjennomføring er svært god. Oslo kommune har vist gode resultater de siste årene og har benyttet overskudd til å begrense behovet for gjeldsfinansiering av investeringer.

Budsjettet for 2020 stadfester en trygg økonomisk styring, hvor økt handlingsrom til brukes å yte flere og bedre tjenester til innbyggerne. Samtidig presenteres en gjeldsutvikling som, i større grad enn tidligere budsjett, evner å gi prognose for årlige regnskap.

Kultur- og utdanningsutvalgets område

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV viser til at overføringene til kultur- og utdanningsfeltet har opplevd en betydelig økning siden byrådsskiftet 2015. Disse medlemmer er opptatt av at bevilgningene til kultur- og utdanningsfeltet skal bidra til å utjevne forskjeller og gi alle barn og unge like muligheter i byen vår.

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV viser til at kulturbudsjettets store vinnere er økningene til meråpent bibliotek og Oslo musikk- og kulturskolen. Ved at det nye hovedbiblioteket får lengre åpningstid, vil man kunne ha søndagsåpent og utvidet åpningstider i hverdagene. Dette gjør at byens best besøkte kulturinstitusjon vil få enda flere besøkende, og bidrar til å realisere målet om at Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle.

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV mener at alle skal få oppleve og ta del i det mangfoldige tilbudet innen kultur, idrett og andre fritidsaktiviteter i Oslo. Byens små og mellomstore institusjoner er en viktig drivkraft i kunstbyen vår, og siden 2015 har kulturtilskuddene fra kommunen økt. Kulturtilskuddene er viktige bidrag til kvalitet, mangfold og nyskapning.

Disse medlemmene understreker behovet for at skolene i Oslo sikres nok finansiering, som er avgjørende for skolenes kapasitet til å gi god undervisning. Siden 2015 har det skjedd en omfattende styrking av skolebudsjettene, som videreføres i budsjettforslaget for 2020. En økt grunnfinansiering gir mer permanente og forutsigbare inntekter til skolene, som de igjen kan bruke på nye læremidler, miljøarbeidere og ting som gir bedre kvalitet og innhold. Dette kommer i tillegg til de 136.5 millionene som er avsatt årlig til å fullfinansiere lærernormen.

En styrking av utstyrsparkene er viktig for den økende andelen osloulungdom som starter på yrkesfag. For at disse ungdommene skal få en god utdanning og være rustet for arbeidslivet utenfor skolen er det helt sentralt med en styrking av utstyrsparkene i Oslo. Utvalgets medlemmer fra AP, MDG og SV er derfor fornøyde med den videre satsingen på utstyrsparken i Osloskolen slik at undervisningen blir bedre og mer relevant for det kommende arbeidslivet.

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV er fornøyde med videre satsning på gratis kjernetid i aktivitetsskolen. Disse medlemmer mener byrådets satsing på gratis AKS er den største barnereformen siden barnehageløftet. Gratis AKS har allerede ført til at flere barn i Oslo kan få bli med på leken og læringa. Og det er en verdi at alle barna får lov til å bli med uavhengig av familiens inntekt. Det er positivt at byrådet viderefører det treårige pilotprosjektet med kulturskoletilbud i AKS, og som nå også utvides til å gjelde idrett. Mange barn har ikke tilgang til kultur- og idrettstilbud på fritiden, og med dette samarbeidet gis flere barn mulighet til å ta del i det.

Disse medlemmene er fornøyde med at byrådet i budsjettet for 2020 gir 30 millioner for å styrke bemanningen i barnehagene. I bemanningsavtalen er det et mål om å øke antall barnehagelærere til 50% og fagarbeidere til 25%. Dette er avgjørende for å sikre mer kvalitet, bygge et godt språkmiljø og beholde kvalifisert personell. Videre er det positivt at man beholde prosjektet om vikarpool i barnehagene. Dette kan redusere bruken av private vikarbyråer, og mindre arbeidsbelastning til de ansatte.

Byutviklingsutvalgets område

Utvalgets medlemmer fra A, MDG, SV vil påpeke at Byantikvaren har flere fylkeskommunale oppgaver delegert fra Riksantikvaren. Flere av disse oppdragene som kommer gjennom et år er etaten pålagt å gjennomføre selv om omfanget ikke er fullfinansiert av staten. Dette betyr at kommunale oppgaver må nedprioriteres for å sikre at de statlige bestillingene gjennomføres. Disse medlemmer mener det ikke er riktig at kommunen finansierer statlige oppgaver og ber byrådet ta opp med staten størrelsen på den økonomiske kompensasjonen Oslo kommune får for å utføre statlige oppgaver. Staten må sikre at oppgavene kommunen pålegges er fullfinansiert.

Samferdsels- og miljøutvalgets område

Utvalgets medlemmer fra A, MDG og SV viser til at byrådets prosjekt bilfritt byliv har som mål at flere områder også i bydelene omdisponeres fra bilformål til møteplasser og grønt. En mulighet for dette er Advokat Dehlis plass i bydel Sagene, rett ved Bjølsen skole. I dette området både bor og ferdes det mange barn og unge. Bydel Sagene har også minst grøntareal per innbygger i Oslo, og et stort behov for flere gode, tilgjengelige grønne lunger og møteplasser. Å omdanne denne plassen fra p-plass og rundkjøring, til en park og torg/møteplass, vil kunne skape et tryggere, barnevennlig og mer levende strøk, med mer liv og aktivitet. Disse medlemmer ber derfor byrådet følge opp det enstemmige vedtaket i Sagene bydelsutvalg om å omdanne plassen.

MERKNADER FRA HØYRE

Utvalget medlemmer fra Høyre har følgende hovedsatsinger:

Skole

Utvalgets medlemmer fra H mener at en god skole er det viktigste vi kan gi barna i Oslo. Med en god skole som start i livet, har du mange muligheter videre. Elevene i Oslo kommer inn på skolen med ulikt utgangspunkt. I Høyres Osloskole skal barna møte kunnskapsrike lærere. Barna skal få noe å strekke seg etter, fra det kunnskapsnivået de er på.

Utvalgets medlemmer fra H mener at vi trenger ny kunnskap og kloke hoder for å løse de store utfordringene vi står overfor. Klimakrisen, eldrebølgen og andre store samfunnsutfordringer, krever ny kunnskap. En Osloskole der elevene utfordres faglig, motiveres og trives, er vårt viktigste bidrag til et innovativt og bærekraftig samfunn.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i budsjettet for 2020 setter disse medlemmer elevenes grunnleggende ferdigheter først. Høyre vil satse på fagene norsk, engelsk, matte og naturfag fordi dette er grunnlaget for elevenes videre utdanning og opplæring. Barna som ikke snakker godt nok norsk til å følge undervisningen, skal hjelpes allerede i barnehagen så de kan skjønne læreren ved skolestart.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i dag har mange Osloskoler alt for lite penger, som igjen går utover barnas læring. Høyre vil styrke skolebudsjettene i grunnskolen og i videregående skole. Disse medlemmer vil sette en nedre grense for hva en skole kan driftes for, og øke elevsatsen. Oslo ligger på fraværstoppen på ungdomsskolen på landsbasis. Høyre mener det er på høy tid å gi ungdomsskolen et sårt etterlengtet løft, slik at vi kan sikre at elevene møter opp, fullfører og trives på skolen.

En trygg by

Utvalgets medlemmer fra H viser til at siden 2015 har det vært en sterk vekst i ungdomskriminaliteten i Oslo. Det har aldri vært flere unge gjengangere enn i 2019, og disse er involvert i nesten 2 av 3 anmeldelser med flere gjerningspersoner.

Utvalgets medlemmer fra H mener at for å hindre at unge begynner med å begå kriminalitet, vil vi sikre at ungdom i Oslo kan velge å være med på positive aktivitetstilbud. Husholdninger med lav inntekt, skal tilbys gratis AKS og ett gratis fritidstilbud i uken. Disse medlemmer vil at fritidsklubber skal ha kunne ha åpent til så sent som klokken 22, hvis de vil det. Idrett og andre fritidsaktiviteter skal ha gode økonomiske rammer så de kan gi ungdom et bra tilbud. Hvis foreldre gjentatte ganger ikke kommer på foreldremøter og utviklingssamtaler på skolen, vil disse medlemmer at lærer og minoritetsrådgiver skal besøke dem hjemme.

Utvalgets medlemmer fra H mener at ungdom som begår kriminalitet skal møtes med klare konsekvenser gjennom økt bruk av ungdomsstraff og i de mest ekstreme tilfellene må vi ty til ungdomsfengsel. Regjeringens politisatsning har gitt flere hundre nye stillinger i Oslopolitiet, og dreid tidsbruken fra administrasjon til tilstedeværelse ute. Disse medlemmer er opptatt av at politiet samarbeider i storbyene og deler informasjon og utveksler løsninger for å løse voldsproblemer og gjengkriminalitet.

Utvalgets medlemmer fra H mener at ungdom som har begått kriminalitet må gis mulighet til å komme på rett spor. Høyre vil tilby ungdom som sliter, et 11. frivillig skoleår. Disse medlemmer vil gi elever som faller ut av skolen tilbud om et alternativt skole- og oppfølgingsløp, enten på heltid eller deltid. For å få en tryggere by, vil Høyre styrke

Natteravnene. Mer belysning i områder der folk opplever utrygghet, vil Høyre også prioritere. SaLTo-samarbeidet (Sammen lager vi et trygt Oslo) er viktig for samhandlingen i det offentlige, og samtidig er familiene, frivilligheten og arbeidslivet nødvendig for at unge blir inkludert i et annet liv enn det kriminelle.

En klima – og miljøvennlig by

Utvalgets medlemmer fra H vil gjøre det attraktivt og enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Skal vi lykkes med å nå klimamålene, skjer det i samarbeid med innbyggere og næringsliv. For at det skal være lett å velge elbil, vil vi bygge ut 1250 nye ladestasjoner.

Utvalgets medlemmer fra H vil at Oslo skal være verdens mest miljø- og klimavennlige storby. At Oslo er valgt til å være Europas miljøhovedstad to ganger, er resultat av langsiktige og bevisste miljøprioriteringer i kommunen gjennom mange år. En omfattende kollektivsatsning, kjøp av nye t-banvogner og trikker, krav om landstrøm fra skip og ferger, elbilfordeler, innføring av piggdekkgebyr, innføring av bysyklene og mange andre tiltak er eksempler på dette.

Utvalgets medlemmer fra H vil starte et samarbeid med bransjen, for å få ned utslippene fra gods – og varetransporten inn til og i Oslo. Ved innkjøp til kommunen, vil vi stille miljøkrav også til transporten av produktene som kjøpes. Når det gjelder privat transport er vår storstilte kollektivsatsning viktig for å gjøre det enkelt å velge miljøvennlig transport i hverdagen.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at et av de virkelig store miljøutfordringene i dag er forsøplingen av havene våre og tapet av biologisk mangfold. Det langsiktige arbeidet som har gitt en ren og livskraftig Oslofjord må fortsette. Det er viktig at vi tar ansvar for vårt eget avfall, og forsikrer oss om at det ikke havner på avveie. Utvalgets medlemmer fra H vil at Oslo utarbeider en plan mot marin forsøpling, og vil etablere et plastgjenvinningsanlegg på Østlandet. Det biologiske mangfoldet i Oslo og Oslofjorden må kartlegges og bevares.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker at Oslo kommune må gjennom sitt innkjøpsregelverk kreve at ikke produkter som inneholder mikroplast kjøpes inn og at kommunens egne virksomheter bytter ut engangspplast med nedbrytbare, miljøvennlige alternativer. Utslipp fra avfall må reduseres ved karbonfangst av utslippene på Klemetsrud. Disse medlemmer vil også ha insentiver for borettslag og sameier til å kaste mindre avfall.

Utvalgets medlemmer fra H vil at Oslos grønne preg skal bevares også for kommende generasjoner. Disse medlemmer ønsker en plan for treplanting i indre by, for å sikre at det også i tettbygde sentrum er grønne lunger. Vi ønsker å tilrettelegge for flere gågater, og å oppgradere byens parker og grøntområder. Byrommene våre må tilrettelegges for pollinerende insekter

Sjef i eget liv, valgfrihet i tjenestetilbudet

Utvalgets medlemmer fra H sitt utgangspunkt er hensynet til og omsorgen for enkeltmennesket. Derfor vil disse medlemmer sikre at det er brukeren, ikke systemet, som står i sentrum av helse- og omsorgstjenestene. Mennesker er forskjellige, og har forskjellige behov. Brukermedvirkning må derfor stå sentralt i kommunens dialog med innbyggerne. Behandlingsapparatet må bygges opp rundt dette, og brukerne må få oppleve at de har reell medbestemmelse over eget liv og avgjørelser som skal fattes om dem.

Utvalgets medlemmer fra H vil gi innbyggere frihet til å gjøre egne valg blant et mangfold av tjeneste- og velferdstilbud. Innovatører, entreprenører og varme hender fra både private, ideelle og offentlige velferdstilbydere skal få mulighet til å utvikle tjenestetilbudet sitt til det beste for de som trenger dem. Reell valgfrihet sikres bare når det er flere aktører som tilbyr

velferdstjenester, og når det offentlige samtidig finansierer de tjenestene som innbyggerne trenger.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at de aller fleste ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, selv når egen helse tilsier at vi trenger mer hjelp og pleie. Forskjellige mennesker har forskjellige behov, derfor skal kommunen åpne for varierte tjenester og tilbud som den enkelte kan velge fritt blant og som det offentlige betaler for, uavhengig om tilbudet er privat, ideelt eller kommunalt.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at teknologi kan gjøre livet hjemme enklere og tryggere. Ved hjelp av velferdsteknologi og medisinsk avstandsoppfølging kan eldre få bedre helse, frihet og livskvalitet. Pårørende gjør en stor innsats, ofte over mange år. Selv om pårørende yter sin innsats fordi de ønsker det, er det en utfordrende oppgave for mange. Derfor er det viktig at pårørendes behov for blant annet avlastning, medvirkning og støtte blir ivaretatt.

Grønne og effektive hverdagsreiser

Utvalgets medlemmer fra H vil gjøre det attraktivt og enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Skal vi lykkes med å nå klimamålene, skjer det i samarbeid med innbyggere og næringsliv. Bilkjøring og annen transport som går på fossilt drivstoff er den største enkeltkilden til klimagassutslipp i Oslo. Derfor er satsing på kollektivt en forutsetning for å nå målet om 95% reduksjon i klimagassutslipp i 2030 sammenliknet med 1990-nivå.

Utvalgets medlemmer fra H mener at hvis flere skal velge å la bilen stå, må kollektivtransporten ha hyppige avganger og lite forsinkelser og problemer. Disse medlemmer vil takke ja til regjeringens tilbud om en storstilt satsning på å bedre transportsystemene i Oslo. Dette utgjør 336 millioner kroner, som byrådet takker nei til. Høyre vil prioritere å øke antall avganger i kollektivtransporten. Ved å bygge prosjektene i Oslopakke 3, vil vi ha en ny sentrumstunnel for t-banen, Fornebu-bane, baneløsning for Nedre Romerike, tverrforbindelse mellom t-banelinjene i Groruddalen, Røa-tunnel, løkk over E6 Furuset, Filipstad-tunnel, Manglerud-tunnel og modernisering av E18/Vestkorridoren.

Utvalgets medlemmer fra H vil hjelpe barnefamiliene med transportbehovene i deres hverdag, med kjøring til barnehage, skole og ulike fritidsaktiviteter. Denne gruppen rammes hardt av økte bomtakster og nye bomsnitt. I dag kan en person over 18 år som har kjøpt Ruter-billett ta med inntil fire barn gratis i helger og på høytidsdager. Utvalgets medlemmer fra H ønsker at familierabatten også skal gjelde på hverdagene etter kl. 16.00 slik at kollektivtilbudet kan bli et reelt alternativ for småbarnsfamilier. I tillegg ønsker utvalgets medlemmer fra H å innføre et prøveprosjekt der Ruters minibusser frakter barn til og fra trening, etter mønster av et tilsvarende prosjekt i Bærum. Utvalgets medlemmer fra H vil også innføre en bompause på 3 timer på ettermiddagen.

Utvalgets medlemmer fra H vil gjøre det lettere å velge elbil og vil derfor ut 1250 nye ladestasjoner, og invitere private aktører til å etablere ladepunkter på gateparkeringsplasser.

Klimabudsjettet

Utvalgets medlemmer fra H mener at tiltak for å redusere Oslos klimautslipp skal være prioritert i Oslo kommunes budsjetter og i det daglige arbeidet i kommunen. Det er viktig for oss at klima – og miljøarbeidet gjøres i samarbeid med innbyggerne og næringslivet.

Utvalgets medlemmer fra H vil at Oslo skal kutte klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030 og at byen skal være karbonnøytral innen 2050. Oslo skal være verdens mest miljø- og klimavennlige storby. Oslo har i mange år prioritert klima og miljøsatsinger, og dette skal vi fortsette med. Utvalgets medlemmer fra H vil føre en klimapolitikk som gjør det attraktivt og

enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Disse medlemmene mener at Oslo skal ha ren luft som alle kan puste i, og Høyre skal ta vare på Marka, byens parker, grøntområder, vann og fjorden.

Luftkvalitet

Utvalgets medlemmer fra H viser til Høyre har både i bystyret og på Stortinget hatt store ambisjoner for å bedre byluften og kutte i Oslos og Norges klimautslipp. Det er krevende å nå disse målene. Det er viktig at innbyggerne, næringslivet og det offentlige har en felles forståelse for hvilke tiltak som bør prioriteres. Utvalgets medlemmer fra H skal stille krav – men også gi positive insentiver, som gjør det lett å ta grønne valg i hverdagen.

Utvalgets medlemmer fra H vil legge til rette for at flere parkerer bilen og bruker kollektivtrafikk, sykkel og går. Det betyr at kollektivtrafikken må ha høy frekvens, ha god kapasitet og være presis. Å sikre en renere byluft er et mål for Høyres klima og helsepolitikk. Utvalgets medlemmer fra H vil tilrettelegge for nullutslippsbiler, kreve inn piggdekkgebyr, vaske veiene oftere, innføre et forbud mot oljefyring, gi støtte til installering av rentbrennende ovner og differensiere takstene i bomringen.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at på vinteren, og under spesielle værforhold, kan luftkvaliteten i Oslo bli farlig dårlig. Et viktig forebyggende tiltak er å redusere fossile forurensningskilder og vaske og feie veibanene gjennom hele vintersesongen. Da Høyre satt i byråd, åpnet vi for at et forbud mot dieslbiler kunne brukes i situasjoner med akutt luftforurensning. Første gang dette ble tatt i bruk var vinteren 2017. Vi ser at teknologien endrer utslippene fra bilparken, og at biler vil bidra mindre til luftforurensningen i Oslo fremover.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i budsjettforslaget for 2020 foreslår byrådet å bevilge 25 millioner kroner til klimavennlige jobbreiser i kommunens virksomheter, og et tilsvarende beløp for næringslivet. Høyre mener det viktigste vi kan gjøre for at folk og bedrifter velger å reise miljøvennlig, er å bygge et godt kollektivnett, og tilrettelegge for mange ladepunkter for elbil.. Kommunens klimafond får en stor økning i budsjettet for 2020. Gjennom fondet kan private få støtte til å bytte ut vedovner til mer rentbrennende ovner som gir bedre byluft, tilskudd til å bygge sykkelparkering i borettslag og sameier, energiforbedring i boliger og mye annet. Høyre vil bruke midlene fra den økte skatteinngangen i 2019 til å øke fondets midler med 250 millioner kroner. Avsetningen til fondet i 2020 tas derfor ned med 150 millioner.

Klimabudsjettet

Utvalgets medlemmer fra H merker seg at det er et gap mellom forventede utslippsreduksjoner fra byrådet og effekten av tiltakene som settes inn. Byrådet konstaterer et måloppnåelse 2020 vil bli vanskelig. Dette fastslo også byrådet i fjorårets budsjett. Byrådet skriver videre at skal målet nås må det skje betydelige utslippsreduksjoner som det ikke har latt seg gjøre å kvantifisere. At mål settes opp, men ikke tilstrekkelig med tiltak skisseres fremstår som lite sammenhengende.

Oslo kommunes økonomi

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo kommunes økonomiske handlingsrom vokser raskt. Dette skjer fordi den borgerlige regjeringen bestående av Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet sørger for at mer av Oslos skattepenger forblir i Oslo kommune. Samtidig øker skatteinntektene fordi det går bra i norsk økonomi.

Utvalgets medlemmer fra H synes at det at Oslo over tid vokser mye er positivt fordi det blant annet innebærer flere arbeidsplasser, nye kultur- og tjenestetilbud og et større mangfold. Veksten krever likevel at man setter av store midler til å bygge flere skoler, barnehager og

rehabilitering av sykehjemsplasser, og at man hever kvaliteten i det kommunale velferdstilbudet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i 2016 krevde Oslo kommune inn eiendomsskatt fra byens boligeiere og næringsdrivende for første gang på nesten 20 år. Høyre har hele veien stemt mot denne usosiale og urettferdige skatten på folks boliger. Høyre mener politikerne må prioritere i sine egne budsjetter før de ber innbyggerne om å prioritere i sine. Kommunen vil fremdeles sikre god velferd for oss som bor her når Høyre starter nedtrappingen av eiendomsskatten, men det krever at utvalgets medlemmer fra Høyre prioriterer det viktigste først i kommunebudsjettet. Disse medlemmer foreslår i vårt budsjett at eiendomsskatten på folks boliger fjernes i sin helhet i dette budsjettet. Det er også et mål å fjerne eiendomsskatten på næring, men dette vil ta noe lengre tid.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at skatteinntekten per innbygger har økt betydelig de siste årene, og det er et tegn på at norsk økonomi går godt. Oslos innbyggere er i arbeid og skaper verdier. For 2020 anslår byrådet i tilleggssinnstillingen at Oslo kommune får en økning i frie inntekter på 510 millioner kroner.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at byrådet legger opp til omfattende effektiviserings og innsparingskrav i Oslo kommune. Disse kravene øker betydelig utover i økonomiplanperioden. Dessverre ser det ut til at byrådet stadig skyver på tidspunktet for når effektiviseringsgevinster kan hentes ut. Høyre er opptatt av en effektiv og smidig drift av kommunen, og vil ikke skyve på iverksettingen av dette. Høyres effektiviseringstiltak vil allerede gjøres fra 2020.

Driftsbudsjett

Utvalgets medlemmer fra H vil at Oslo kommunes virksomheter skal bli mer effektive, på samme måte som regjeringen innførte en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i 2015. Det er rimelig å legge til grunn at det vil være en produktivitetsvekst i kommunal forvaltning som gir en gevinst som kan hentes ut med riktige insentiver. Høyre mener at en kommunal avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform gir insentiver til fornyet, forenklet og forbedret kommunal drift som i sin tur skaper handlingsrom for prioriteringer i Oslobudsjettet. Reformen innebærer at deler av gevinstene fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene, overføres i de årlige offentlige budsjettene.

Høyre viser til at regjeringen satt opp årlige besparelser på driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. Dette er en overføring som ble økt i Stortingets behandling av budsjettet, og disse medlemmene viser til det var bred politisk enighet om dette. Oslo har i tillegg opplevd en så kraftig vekst i offentlig sektor på grunn av økte rammer og byrådets innføring av eiendomsskatt. Høyre mener det er viktig at kommunen viser måtehold, og legger derfor inn en årlig besparelse på samme måte som regjering og storting har lagt opp til, men med skjerming av utvalgte virksomheter. For disse virksomhetene stiller Høyre krav om at tiltak for mindre byråkrati og som gir mer igjen for pengene, skal komme publikum til gode.

Pensjonssystem

Utvalgets medlemmer fra H mener at Oslo kommunes pensjonssystem er urettferdig og ikke bærekraftig over tid. Pensjonssystemet bryter med pensjonsreformens prinsipp om at det skal lønne seg å arbeide og svekker insentivene til å stå lenger i arbeid. Hvis Oslo kommune legger om til samme pensjonsordning for nyansettelser som for eksempel de ansatte i Sporveien har, ville besparelsen om 15 år være på over 1 mrd kroner årlig. Oslo som Norges største kommune har et ansvar for å gjennomføre den pensjonsreformen som alle kommuner på sikt må

igjennom. Utvalgets medlemmer fra H viser til at i Oslo er allerede veksten i pensjonskostnadene raskere enn veksten i frie inntekter fra staten. Dette går til slutt ut over kommunens tjenestetilbud om vi ikke gjør forandringer.

Utvalgets medlemmer fra H mener at en omlegging av offentlig tjenstepensjon vil innebære at ordningen blir likere den i privat sektor. Dette vil gjøre det enklere for arbeidstakere å skifte mellom offentlige og private arbeidsgivere. Vi må gjøre det lønnsomt å stå lenger i arbeid, ettersom lengre tjenestetid vil kunne gi høyere pensjonsopptjening. Den ordningen Oslo kommune har i dag er attpåtil spesielt gunstig for høytlønnede arbeidstakere. Arbeidstakere med korte lønnskarrierer med høy lønnsvekst får mer i pensjon enn arbeidstakere som har lange lønnskarrierer, men mer stabil lønnsutvikling.

Utvalgets medlemmer fra H mener at hvis velferdsstaten fortsatt skal være bærekraftig, må det lønne seg å jobbe. Dette innebærer at også pensjonsordningene i kommunen må støtte opp under arbeidslinjen, og at hindringer som reduserer mobilitet av arbeidskraft mellom offentlig og privat sektor begrenses i størst mulig grad. Utvalgets medlemmer fra H vil ikke la fordyrende pensjonsordninger stå i veien for velferdsstatens bærekraft, og derfor vil disse medlemmer gjennomføre en sårt tiltrengt pensjonsreform.

Utvalgets medlemmer fra H foreslår å innføre en innskuddspensjonsordning av samme sort som Sporveien har fra 1.7 2020 for nyansettelser. Dette vil gi en besparelse på 39 millioner kroner i 2020. Av hensyn til en skikkelig prosess med de ansattes organisasjoner i kommunen, vil vi ikke iverksette ordningen fra årsskiftet men etter 6 måneder. Endringen av pensjonssystemet, vil gi en effekt på innsparing de kommende årene også. Beparelsene ut over i økonomiplanperioden, gi en innsparing på 117 millioner i 2021, 194 millioner i 2022 og 272 millioner i 2023 (totalt 622 millioner i økonomiplanperioden). I årene etter vil besparelsen øke ytterligere. Det vil gjøre også gjøre det betydelig enklere å dekke opp det akkumulerte premieavviket. Det vil derfor ikke være behov for avsetninger til premieavviksfondet tidlig i økonomiplanperioden. Utvalget medlemmer fra Høyre vil derfor inndra midlene som byrådet i vedtatt økonomiplan har satt av til premieavviksfondet (400 millioner i 2020).

Eldre, helse og arbeid – bydelene

Trygg by, der ungdomskriminaliteten ikke slår rot

Utvalgets medlemmer fra H mener Oslo skal være en trygg by for alle som bor, arbeider og ferdes i byen. Dette er det offentliges viktigste oppgave. Denne tryggheten skapes av mennesker i gatene, synlig politi, belysning og alle tiltak som fører til fravær av kriminalitet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Europas storbyer merker en stor vekst i ungdomskriminaliteten, etter en periode med nedgang i ungdomskriminalitet i Oslo ser også vi nå en markant økning i unge som involverer seg i ulike former for alvorlig problematferd. Utvalgets medlemmer fra H mener at SaLTo-samarbeidet (Sammen lager vi et trygt Oslo) er viktig for samhandlingen mellom politi, kriminalomsorg og Oslo kommune. Familiene, frivilligheten og arbeidslivet er også viktige aktører for at unge blir inkludert i et annet liv enn det kriminelle.

Utvalgets medlemmer fra H foreslår i dette budsjettforslaget flere tiltak innenfor skole, frivillighet og trygghet som er viktige steg på veien for å forebygge og bekjempe ungdomskriminalitet. Blant annet mener Høyre at utvidede åpningstider på byens barne- og ungdomsklubber vil gjøre disse tilbudene mer attraktive. Videre må det satses på ansattes kompetanse og på brede og tilpassete tilbud for å gjøre klubbene relevante for barn og unge.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at det er mange private virksomheter som tilbyr gode aktiviteter til ungdom, disse medlemmer mener at kommunen skal satse mer på ideelle og sosiale entreprenører i ungdomsarbeidet. Forutsigbarhet er viktig for at de ideelle organisasjonene skal kunne bygge opp gode ungdomstilbud. Høyre mener derfor at kommunen bør inngå lengre samarbeidsavtaler om støtte til de ideelle organisasjonene.

Trygg alderdom

Utvalgets medlemmer fra H mener at eldreomsorgen skal være tilpasset den enkeltes ønsker og behov. Ved å styrke satsningen på hjemmebaserte tjenester og velferdsteknologi, skal Oslo være med på å utvikle tilbudet som morgendagens pleietrengende og eldre kommer til å etterspørre. Alle gode krefter skal inviteres til å delta i utformingen av fremtidens eldreomsorg.

Utvalgets medlemmer fra H vil at flest mulig skal kunne bo i egen bolig så lenge som mulig for å ivareta den enkeltes frihet, verdighet og selvstendighet. Det er bydelene som sikrer byens eldre nødvendige hjemmehjelp eller sykehjemsplass. Det er bydelene som må sørge for nødvendig kvalitet i disse tjenestene. For å få et bærekraftig og mangfoldig alternativ til den kommunale tjenesten, er det et mål for Høyre at flere skal kunne velge private omsorgstilbydere. Høyre er bekymret for at byrådet nå fornyer «brukervalgordningen» på en slik måte at det ikke tjener hverken brukere eller tilbydere av tjenestene. Disse medlemmer mener Oslo kommune bør i større grad benytte seg av sosiale entreprenører og frivillige i arbeidet for å aktivisere eldre.

Kirkens bymisjon Aksept

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Byrådet foreslår en styrt avvikling av tilbudet. Disse medlemmer mener at byrådet ikke kan redusere bevilgningene så mye så raskt. Kirkens bymisjon har i realiteten fått 3 måneders varsel til å bygge ned kraftig denne aktiviteten. Med respekt for våre langvarige samarbeidspartnere innen helse og sosialfeltet må slike prosesser være basert på dialog og minst 1 års forvarsel om reduksjon i tilskuddene. Disse medlemmer ønsker derfor å tilnærmet opprettholde bevilgningene fra 2019 og be byrådet om å gå inn i en dialog med alle aktørene på HIV-feltet med mål om å legge frem en helhetlig plan for fortsatt støtte til HIV-pasienter. Utvalgets medlemmer fra H fører tilbake 5 millioner i 2020.

Fontenehus Søndre Nordstrand

Utvalgets medlemmer fra H viser til at et enstemmig BU i Søndre Nordstrand ønsker en etablering av et Fontenehus på Lofsrud gård. Det lokale DPS har uttrykt ønske om det samme. Et vedtak om å støtte opprettelsen av et Fontenehus vil legge grunnlaget for en søknad om statlig støtte allerede i 2020. Utvalgets medlemmer fra H mener at for å få fremmet en slik søknad er det derfor viktig at Oslo bystyre vedtar i 2020 budsjettet at det skal etableres et nytt Fontenehus i bydel Søndre Nordstrand. Utvalgets medlemmer fra H mener at byrådet, bydelen og Fontenehus Sør bør benytte 2020 til å forhandle frem en avtale om oppussing av lokalene og drift av det fremtidige Fontenehuset. For å finansiere videre prosjektutvikling gjennom 2020 foreslår disse medlemmer å bevilge kroner 300 000.

Eldre, helse og arbeid – byomfattende tjenester

Eldre

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo har i mange år hatt et mangfold av profesjonelle driftere av sykehjem. En god kombinasjon av ideelle, kommersielle og kommunale sykehjem har bidratt til et kvalitetsløft for Oslos eldre. Disse medlemmer er svært kritisk til at byrådet er på god vei til å kaste ut de kommersielle selskapene. Disse medlemmer ønsker fortsatt

kommersielle selskaper velkommen og foreslår derfor at kontraktene forlenges og ved utløp av kontraktene legges ut på nye anbud.

Barnevern

Utvalgets medlemmer fra H mener at alle barn som bor i Oslo har rett til en trygg oppvekst. Barnevernet skal være der for barn og familier som trenger hjelp og gi alle barn lik rett til hjelp uansett kulturell, etnisk eller økonomisk bakgrunn. Barn under barnevernets omsorg skal sikres oppfølging som gjør at de har like gode muligheter til utdanning og arbeid som andre barn. Utvalgets medlemmer fra H mener at det er tid for å se på organiseringen av barnevernet og ansvarsfordelingen mellom bydeler og Barne- og familieetaten. Utvalgets medlemmer fra H viser til at Høyre har fremmet et privat forslag til barnevernsreform som skal behandles i 4 kvartal 2019.

Rusomsorg

Utvalgets medlemmer fra H mener at rusomsorg begynner med forebygging og holdningsskapende arbeid. Forebyggende arbeid forutsetter samarbeid mellom hjem, skole, barnevern, politi, idrett og kulturliv. Rusforebyggende arbeid blant ungdom er spesielt viktig fordi vi vet at tidlig bruk av rusmidler kan gjøre at mange får problemer senere i livet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at sentrumsarbeidet er samarbeidet mellom kommunen, politiet, Oslo universitetssykehus og ideelle organisasjoner, og dette er avgjørende for å løse opp de åpne rusmiljøene i sentrum. Arbeidet bidrar til å forhindre nyrekruttering, hjelper flere i miljøet og gjør byen tryggere for alle.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at byrådet har et uttalt ønske om å desentralisere bo- og aktivitetstilbudene til personer med rusproblemer. Intensjonen er at disse personene skal bosettes i bydelene og at bydelen skal etter behov tilby bo-oppfølging, tilby lokale tjenester og væresteder for å løse opp i konsentrasjonen av rusbrukere i sentrum. Tre av de store organisasjonene som har erfaring med dette arbeidet har utviklet hvert sitt tilbud i samarbeid med flere av bydelene. Skal kommunen forvente gode solide tilbud til brukergruppene så må kommunen være beredt til å betale det det koster å sette i gang slike tilbud, byrådet har tvert imot foreslått lavere bevilgninger til disse tiltakene. Utvalgets medlemmer fra H foreslår derfor å sette av 3,7 millioner for å fullfinansiere de tre prosjektene. Disse medlemmer mener at finansiering av disse tiltakene bør tas ut av Velferdsetatens tilskuddsordning og få et eget kapittel budsjettet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet gjør at Oslo får ekstramidler til å satse på rusomsorgen. I år som i fjor omfordeler byrådet store deler av disse tilskuddene til tiltak utenfor rusfeltet. Det er fortsatt behov for ekstra satsing på rusomsorgen og disse medlemmer legger derfor inn 30 millioner for å delvis kompensere for byrådets omprioritering av midlene fra opptrappingsplanen.

Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner.

Utvalgets medlemmer fra H mener at en stor og helt avgjørende del av velferdstilbudet i Oslo er drevet av ideelle organisasjoner basert på delfinansiering fra Oslo kommune.

Tilskuddsmidler blir fordelt fra Velferdsetatens to ordninger; «Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet» og «Enhet for mangfold og integrering-EMI». I 2019 bevilget bystyret henholdsvis 124,5 millioner og 6,2 millioner. Disse medlemmer foreslår å utvide rammene for «Tilskudd til frivillige» med 15,72 millioner.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at de største mottakerne tilbyr tjenester som Oslos befolkning er avhengig av og som de ideelle leverer på en kostnadseffektiv måte som kommunen ikke ville klare like godt. Det betyr at dette er tjenester som kommunen vil ønske skal fortsette og som utgjør en helt grunnleggende del av velferdstilbudet i Oslo. Det er derfor uheldig at det hvert år er usikkerhet forbundet med de kommunale tilskuddene. Den manglende forutsigbarheten skaper unødvendig uro og usikkerhet for de store viktige organisasjonene. Utvalgets medlemmer fra H ønsker derfor at kommunen inngår flerårige samarbeidsavtaler med en rekke tilskuddsmottakere. Det eksisterer allerede en forsøksordning som inkluderer 7 organisasjoner og gjelder frem til 2022. Disse medlemmer mener den bør nå utvides.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Velferdsetaten har innstilt på at en rekke tiltak flyttes til EMI. Problemet med det er at EMI-potten er på 6,4 millioner men tiltakene som foreslås flyttet utgjør ekstra 20,5 millioner. Utvalgets medlemmer fra H foreslår å utvide rammene med 2,9 millioner.

Tann- og munnhelse.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at til tross for mange ord om satsing på tannhelse for barn, unge og utsatte grupper styrkes budsjettet bare med en demografikompensasjon. Det er et stort etterslep i tannbehandlingen som da vil være vanskelig å redusere. I tillegg er det behov for et løft i tannpleie blant eldre. Utvalgets medlemmer fra H mener at Helseetaten og Sykehjemsetaten bør gå i dialog med både Tannlegeforeningen og Universitet i Oslo for å utvikle nye effektive løsninger for å bedre tilbudet. Utvalgets medlemmer fra H legger inn 4 millioner kroner for å støtte opp under de planene som foreligger, men som ikke ser ut til å være finansiert.

Forsterket Rehabilitering Aker (FRA).

Utvalgets medlemmer fra H viser til at FRA er et svært vellykket tilbud med stor etterspørsel og dermed lange ventelister. FRA holder til på Aker helsearena sammen med blant annet Kommunal Akutt Døgnetenhet (KAD). Etaten skriver at et godt samarbeid med sykehusene er viktig, spesielt gjelder dette tjenester som den nye legevakten, FRA, KAD og psykososiale tjenester. Utvalgets medlemmer fra H mener kommunen bør utrede Aker helsearenas fremtidige rolle og vurdere utvidelse av FRA.

Sykehjemsetaten

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo kommune har i en årrekke hatt glede av at kommunens sykehjem har vært drevet av både ideelle og kommersielle selskaper. Et mangfold av drivere har vært bra for beboerne og for Oslo kommune. De kommersielle selskapene har gitt positive impulser til sykehjemsektoren med sin profesjonalitet og erfaring. Disse medlemmer ønsker at de kommersielle selskapene fortsatt skal ha en rolle i Oslo som leverandør til Oslo kommune. De eksisterende kontraktene inkluderer 2x 1 års opsjoner til forlengelse av kontraktene. Utvalgets medlemmer fra H mener at disse opsjonene må erklæres fordi avtalene er økonomisk gunstige og driften er av høy kvalitet. Disse medlemmer ønsker ikke at kommunen skal bruke midler på å kjøpe velfungerende privat drevne sykehjem for 27,5 millioner kroner, som byrådet foreslår.

Barne- og familieetaten

Utvalgets medlemmer fra H legger inn 10 millioner kroner for å styrke etatens rammer.

Utvalgets medlemmer fra H har fremmet et privat forslag i bystyret om reform i barnevernet som skal behandles før 31.12.2019. Dette forslaget ligger til grunn for våre budsjettkommentarer.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at etaten skriver at det kan stilles spørsmål om hvorvidt dagens finansieringsmodell er den beste for å sikre nødvendig kompetanse- og kvalitetsutvikling for barnevernet i Oslo. I tillegg skriver etaten at etaten må få sikret forutsigbare rammevilkår til drift av mer spesialiserte tiltak. Disse medlemmer mener derfor at etaten må tilføres mer midler for 2020 og at byrådet legger frem en sak om omorganisering av barnevernsfeltet i Oslo og den tilhørende finansieringen.

Boligbygg

Utvalgets medlemmer fra H viser til at boligbyggs inntektsside er svekket som følge av endringer i husleiefastsettelse gjennom 2019. Foretaket har foreløpig beregnet et inntektstap første halvår 2020 på 20 millioner som følge av dette. Et 2020-budsjett i balanse vil kreve kostnadstilpasninger og redusert aktivitet sammenlignet med 2019. Vedlikeholdsetterslepet er allerede stort og blir ikke noe mindre av dette. Det er i tillegg en risiko for at svært ødelagte, og dermed kostnadskrevende, boliger ikke istandsettes for ny leietaker ved utflytting. Dette vil i så fall innebære færre boliger tilgjengelig for utleie, og lavere inntekter for foretaket. Det er helt uakseptabelt at Oslo kommune som eiendomsbesitter kan sitte med tomme leiligheter i en by som trenger flere boliger for vanskeligstilte. For å rette opp i dette må overføringskravet reduseres. I tillegg foreslår Høyre at uegnete leiligheter med oppussingsbehov selges.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker at overføringskravet reduseres med ytterligere 20 millioner kroner.

Tilskuddsordningen i Velferdsetaten.

Utvalgets medlemmer fra H mener at frivillige og ideelle organisasjoners innsats i helse og omsorgssektoren er et svært verdifullt tilskudd og supplement til kommunens egne tiltak. Disse medlemmer mener at støtten til disse organisasjonenes arbeid med arbeidskvalifisering, inkludering, lavterskelarbeid innenfor psykisk helsevern og rusomsorg bør trappes opp.

Oppvekst og kunnskap

Utvalgets medlemmer fra H mener at skolen skal først og fremst være et sted for læring. Uansett bakgrunn skal skolen løfte alle elevene, slik at alle barn har de samme mulighetene i livet. Høyre vil satse på fagene norsk, engelsk, matematikk og naturfag fordi dette er grunnlaget for elevenes videre utdanning og opplæring. Høyre vil snu trenden med synkende tilfredshet blant foreldre i Osloskolen med et høyt læringstrykk gjennom hele skoleløpet. Alle skoler skal ta imot elevene på en god måte og gi elevene en opplæring som passer hver enkelt på alle trinn.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at for mange elever er ikke gode nok i norsk ved skolestart. Høyre vil gi disse barna et bedre utgangspunkt for å lykkes på skolen. Tidlig innsats er nøkkelen til mestring og bedre læring, og Høyre vil derfor gi elever som har behov for ekstra oppfølging den hjelpen de trenger så tidlig som mulig. Høyre vil at alle barna i byen vår skal lære seg norsk før de begynner på skolen og at de skal få tilpasset undervisning underveis i utdanningsløpet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at skolen er nok en gang ikke prioritert i byrådets budsjett. I 2017 og 2018 la byrådet opp til et samlet kutt på nesten 100 millioner. I 2019 kuttet byrådet 20 millioner i Utdanningsetatens administrasjon, og i 2020 legges det igjen opp til et administrasjonskutt i Utdanningsetaten. Grunnskolen får ikke styrket budsjettet utover demografikompensasjonen, mens videregående skole er tilgodesett med 4,2 millioner i 2020 til styrket grunnfinansiering.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at hvert år siden 2016 har Oslo Høyre foreslått å sette av mer penger til Osloskolen enn det bystyreflertallet har vedtatt. I budsjettet for 2020 retter vi igjen fokus mot elevenes grunnleggende ferdigheter. Disse medlemmer vil styrke språkopplæringen i barnehagen, styrke skolebudsjettene i grunnskolen og videregående skole, samt legge til rette for at flere fullfører og består videregående opplæring.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo kommune har et økonomisk handlingsrom på 776 millioner. Til tross for et stort handlingsrom har mange Osloskoler de siste årene styrt mot underskudd og brukt mer penger enn de har. Samtidig har rektorer og skoleledelser advart mot at de bryter Opplæringslovens bestemmelser om tilpasset opplæring. Elever på både mellomtrinnet og ungdomsskolen er mer misfornøyd enn før, og opplever fallende motivasjon, gjør mindre skole- og leksearbeid, flere skulker og det er et økt omfang av narkotika, vold og problematferd. En altfor høy andel mestrer ikke grunnleggende lese- og skriveferdigheter etter ti år i norsk skole. Utfordringene forplanter seg også i videregående opplæring. Andelen elever som fullfører og består videregående opplæring innen fem år ligger på 76,7 % i Oslo, og er godt bak måltallet om at 85 prosent av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring. Ikke på over 20 år har andelen som faller fra videregående skole økt så kraftig i Oslo.

Utvalgets medlemmer fra H mener det blant annet er på høy tid å gi ungdomsskolen et sårt etterlenget løft og har foreslått å styrke budsjettene med 83 millioner kroner slik at tiltak for bedre trivsel og læring kan følges opp i praksis. I tillegg vil vi styrke skolebudsjettene på små- og mellomtrinnet med 133 millioner kroner. Det tilsvarer over 190 lærerårsverk, men vi mener hver enkelt rektor og hver enkelt skole selv skal velge hvordan de vil bruke de ekstra midlene. Noen skoler trenger en miljøterapeut, noen en psykolog, andre vil kanskje ansette en kokk eller kjøpe nettbrett til elevene. Høyre vil bruke 46 av millionene på å styrke elevsatsen med 1000 kroner per elev. De resterende 87 millionene vil gå til å finansiere en nedre grense for hvor billig en Oslo-elev kan være. Den grensen mener vi, i likhet med Deloitte som har utredet spørsmålet, går på 74 000 kroner per elev. I dag driftes mer enn 40 skoler for et lavere beløp, noen for hele 10 000 kroner mindre per elev.

Utvalgets medlemmer fra H mener at Høyres storsatsing på læring i skolen sikrer at alle skoler i Oslo får mer penger og at alle skoler har forsvarlige rammer. Disse medlemmer vil også sette av penger til å styrke grunnfinansieringen i videregående skole og forsterke satsingen på yrkesfag, samt sette av ekstra midler til norskopplæring til flyktninger med høyere utdanning, slik at flere får mulighet til å ta del i det norske arbeidsmarkedet.

Barnehage

Utvalgets medlemmer fra H mener at satsing på læring og kunnskap i barnehagen er nødvendig for å sikre at alle barn som vokser opp i Oslo, får like muligheter ved skolestart. I dag starter én av fem på skolen uten gode nok norskkunnskaper til å kunne følge undervisningen. Dersom man henger etter allerede i 1. klasse, er det store sjanser for at man også blir hengende etter senere i skoleløpet. Utvalgets medlemmer fra H vil at alle barn som

begynner på skolen skal kunne snakke godt nok norsk til å følge undervisningen, og barnehagenes viktigste oppgave er å sørge for at barn får en god start på livet og blir forberedt på skolegang.

Utvalgets medlemmer fra H mener at innsatsen mot frafall i skolen begynner gjennom læring og lek allerede i barnehagen. Høyre vil målrette innsatsen og ressursene til de barnehagene som har større utfordringer enn andre, og vi vil ha flere barnehagelærere. Samtidig er det viktig at kunnskap om det enkelte barn ikke går tapt mellom barnehage og skole, slik at barna får tilpasset oppfølging allerede fra første skoledag. Med Høyre i regjering er det innført en minstenorm til bemanning i barnehagen, og det er også et lovfestet krav til samhandling i overgang mellom barnehage og skole.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i byrådets budsjett for 2020 setter byrådet av 25,8 mill til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder i 2020. For å sikre at barna får den oppfølgingen de skal ha, vil Høyre at det i tillegg innføre plikt for ansatte i Oslobarnehagen med mangelfulle norskferdigheter til å delta på og fullføre kommunens norskkurs. I tillegg vil vi fortsette satsingen på kompetanseutvikling av de ansatte i barnehagene. Utvalgets medlemmer fra H foreslår derfor å sette av 4 mill til et 50 timers utdanningskurs av nyansatte barnehagelærere, etter modell av introduksjonskurset i Oslo skolen.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker at barnehagen skal være en attraktiv arbeidsplass, og barna skal ha et sunt og godt miljø rundt seg. Derfor må vi starte arbeidet med å hente inn det store vedlikeholdsetterlepet i de kommunale barnehagene. Disse medlemmer ønsker en storstilt opptrapping og setter av ¼ mrd. kroner for 2020.

Oslo skolen

Utvalgets medlemmer fra H mener at Oslo skolen har historisk sett klart å løfte alle elever. Ingen norsk storby har lyktes så godt som Oslo med å kompensere for økonomiske og sosiale forskjeller på barneskolen. De gode resultatene er ikke tilfeldige. Oslo skolen har gjennom flere år kartlagt den enkelte elevs faglige utvikling. På den måten klarte man å fange opp de svakeste elevene, og resultatet er en skole som løfter hver enkelt – uavhengig av bakgrunn.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Byrådet har ikke lenger som mål at alle elever skal løftes i Oslo skolen. Deres mål er å halvere forskjellene mellom de som gjør det best og de som gjør det dårligst. Kartlegging av barns språkferdigheter er avvirket. Det samme er også obligatorisk skriftlig halvårsvurdering. Byrådet har også senket ambisjonen for hvor stor andel av elevene som på sikt skal fullføre og bestå videregående opplæring fra 90 prosent til 85 prosent.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at mange av skolene som gjør det bra i Oslo i dag, har det til felles at grunnleggende ferdigheter og tett oppfølging av den enkelte elev, er styringsprinsipper for læring i skolen. Elever må få undervisning som er tilpasset hver enkelt, og få rett til å velge mellom ulike nivåer på undervisningen i basisfagene norsk, engelsk og matematikk. Samtidig er Høyre opptatt av at alle elever skal få utfordringer å strekke seg etter. Dette gjelder både for elever som mestrer og ikke mestrer fag. Disse medlemmer vil legge til rette for at flere elever kan få muligheten til å ta enkeltfag eller skoleår på et høyere nivå. Elever med høyt læringspotensial på videregående skole må gis muligheten til å ta fag på høyere utdanningsinstitusjoner, og vi ønsker å utvikle et eget talentprogram for elever innen matematikk, naturfag og andre realfag, etter modell fra samarbeidet med Vitensenteret. Samtidig vil utvalgets medlemmer fra H etablere flere profilskoler med en spesiell faglig

retning innenfor realfag, idrett, språk, kunst og kultur. Vi vil også opprette flere yrkesfaglige linjer som samarbeider tett med nærings- og arbeidslivet. I tillegg til dette må vi sørge for å gi mer ressurser til de skolene som har få søkere, svake resultater og lav trivsel blant elevene, slik at skolene kan ta strategiske grep for å styrke det faglige og sosiale tilbudet ved skolen.

Utvalgets medlemmer fra H gjør en storsatsing på skole og bevilger totalt 216 millioner kroner til grunnskolen. Dette gir skolene rom til å prioritere det de trenger mest, og sette inn de ressursene som skal til for å gi elevene mer tilpasset undervisning. Det er fordi Høyre satser på kunnskap i skolen. For Høyre vil alltid det viktigste være at hvert enkelt barn blir fulgt opp, og vi vil strekke oss lenger. I motsetning til byrådet, husker vi at skolen er til for barna – ikke for systemet.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at elever er ulike, og møter skoleløpet med ulike forutsetninger. En av de største utfordringene i Oslo skolen er ungdom som begynner på videregående med store kunnskapshull. Elever som har høyt fravær, stryk i ett eller flere fag eller dårlige norskferdigheter, mangler ofte de faglige forutsetningene for å fullføre ordinær videregående opplæring. Høyre ønsker derfor å bre ut tilbudet om et frivillig ekstra skoleår mellom ungdomsskolen og videregående opplæring. Disse medlemmer mener et slikt skoletilbud bør gis som et valgalternativ når man søker videregående opplæring, og ha løpende opptak gjennom skoleåret.

Utvalgets medlemmer fra H mener at elever som ikke finner seg faglig til rette i det ordinære skoleløpet må få en ny sjanse til å hente seg inn faglig, tette kunnskapshull, styrke læringsmotivasjonen og få et best mulig utgangspunkt til å fullføre og bestå videregående skole. Disse medlemmer mener mer bruk av helhetlige alternative undervisningsopplegg vil i større grad ivareta at elever er ulike og gi de like muligheter til å lykkes med skoleløpet.

Aktivitetsskolen

Utvalgets medlemmer fra H viser til aktivitetsskolen i Oslo (AKS) er et fritidstilbud for barn på 1.-4.trinn og skal gi barna et godt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Barn er forskjellige og ønsker ulike fritidstilbud.

Utvalgets medlemmer fra H mener at AKS hovedsakelig skal fortsette å være et foreldrefinansiert tilbud, i likhet med andre fritidsaktiviteter som idrett, kulturskole, eller speideren. Ordningen med gratis halvdagsplass i AKS bør i stedet målrettes mot familier som har et økonomisk behov for det, uavhengig av hvor de bor i byen. Oslo Høyre foreslår et tilbud i hele byen, for familier med inntekt under en million og gradert betaling for familier med inntekt litt over en million. Dette tilbudet gis til alle barn over hele byen og fra 1.-4. trinn som er årene med AKS-tilbud. Utvalgets medlemmer fra H viser til at Byrådet vil på sin side bare gi dette tilbudet til barn over hele byen i 1. og 2. trinn, og i utvalgte bydeler i 3.-4.trinn. Utvalgets medlemmer fra H foreslår derfor å kutte byrådets budsjettpost til utvidelse av ordningen med gratis Aktivitetsskole.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at gratis halvdagsplass i AKS har ført til at færre velger heldagsplass ved disse skolene, og det har ført til økonomiske utfordringer ved skolene. Et heldagstilbud vil nemlig på grunn av bemanningsnorm, morgenåpning, ferieåpning og kompetansekrav være avhengig av at en viss andel av inntektene kommer fra heldagsplasser. Selv om det gis et lavere antall timer ved halvdagsplass, er det ikke mulig å organisere tilbudet i henhold til gjeldende AKS-forskrift slik at de samlede kostnadene gjenspeiler

differansen mellom satsene for halvdagsplass og heldagsplass. Dette får konsekvenser for kvaliteten i tilbudet den enkelte aktivitetsskole kan gi og vil i neste omgang føre til kvalitetsforskjeller mellom aktivitetsskoler med høy andel elever med halvdagsplass og de som har en høy andel barn med heldagsplass. Utvalgets medlemmer fra H vil styrke kvaliteten på AKS-tilbudet, og vil opprette en egen budsjettpost for kvalitetsarbeidet i AKS.

Fagutdanning

Utvalgets medlemmer fra H viser til at det er et stort behov for fagarbeidere i årene fremover. Skal vi klare å møte etterspørselen i arbeidsmarkedet, må vi rekruttere flere yrkesfagarbeidere. Det innebærer at vi må både stimulere flere til å velge yrkesfag, og vi må sørge for at flere fullfører og består videregående opplæring. Regjeringen har bidratt til å gi byrådet enda større handlingsrom enn tidligere til å gjennomføre et yrkesfagsløft. Høyre i regjering har også igangsatt en stor satsning på yrkesfaglærerne. Det er lærerne som er nøkkelen til om elevene ser sammenhengen mellom praktiske fag og at det er en mulig yrkesretning senere i livet. Et av Høyres forslag er derfor nettopp økt utveksling mellom næringsliv og fagopplæring, også blant lærerne.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i 2017-budsjettet avvirket byrådet det kommunale lærlingtilskuddet for voksne elever. Konsekvensen er at det har blitt vanskeligere å skaffe læreplass for voksne, og flere må ta fagopplæring i skolen hvor frafallsprosenten er høyere. I budsjettet for 2020 foreslår byrådet å sette av 0,6 mill til kommunens særskilte lærlingtilskudd. Kommunalt lærlingtilskudd utløser 60 000 kr. per elev per kontrakt og brukes som et ekstra insentiv overfor bedrifter innenfor aktivtør-, helsearbeider- og barne- og ungdomsarbeiderfagene hvor det er vanskelig å skaffe nok læreplasser. Oslo må følge opp den statlige satsingen på yrkesfag gjennom et lokalt løft for yrkesfagene. Utvalgets medlemmer fra H vil derfor styrke det kommunale lærlingtilskuddet med 11,5 mill og utvide det til også å inkludere elektrofaget.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at ved mange skoler er utstyret som elevene får til rådighet utdatert og tilsvarer ikke det de møter i arbeidslivet. Dette er en utfordring både i grunnskolen og i de videregående skolene. Byrådet har i sitt budsjettforslag for 2020 bevilget 5 millioner til utbedring av utstyrspark. Disse medlemmer foreslår å sette av ytterligere 1 million i budsjettposten for å sikre at elevene får opplæring med oppdatert og kvalitetssikret utstyr.

Byutvikling

Utvalgets medlemmer fra H viser til at innbyggerne i småhusområdene opplever nå sterkt press fra byrådet og utbyggere som ønsker en kraftig fortetting. En slik nedbygging av småhusområdene vil redusere byens grønne struktur og bidra minimalt til å dekke byens boligbehov. Utvalgets medlemmer fra H ønsker derfor å stramme inn på bestemmelsene i småhusplanen slik at disse områdene bevarer sitt særpreg og bomiljø. Det er derimot fortetting ved knutepunkt, stasjoner og tidligere industriområder som gir mulighet til å utvikle et betydelig antall boliger. Utvikling av attraktive byområder ved knutepunkt reduserer transportbehovet og er dermed en viktig forutsetning for å kunne redusere klimautslipp. Utvalgets medlemmer fra H viser til at det er fremdeles store transformasjonsområder rundt Økern, Ulven, Haraldrud og Breivoll som trenger utvikling fremfor å bygge ned eksisterende bomiljø.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker en byutviklingspolitikk som balanserer felleskapets hensyn mot grunneiers rett til å avgjøre hva som bygges på egen eiendom. Høyre anerkjenner private initiativ og planer for å utvikle områder av byen og mener kommunens rolle først og fremst er å sikre felleskapets interesser og sørge for en bærekraftig utbygging med god kvalitet. For å oppnå dette er det viktig å ha gode involverende prosesser i nabolag der det gjennomføres større utbygginger. Dette står i motsetning til det rødgrønne byrådets forslag om å bruke mer av byens budsjett til å planlegge boligbygging i kommunal regi. Kommunens egenplanportefølje bør begrense seg til transformasjonsområder der planutviklingen trenger kommunal drahjelp. Utvalgets medlemmer fra H mener det er viktig at de kommunale etatene heller arbeider for å forenkle og forkorte søknadsprosesser og sikre bred medvirkning.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker en grønn og familievennlig by som fremtidige generasjoner skal ønske å bo og trives i. Samtidig skal det være lett for folk å arbeide, handle og bo miljøvennlig. Oslos mulighet til å påvirke byutviklingen må fokusere på en mer miljøvennlig by, som er mer energieffektiv, næringsvennlig og hvor behovet for bilbruk reduseres. Disse medlemmer mener Oslo hovedsakelig skal vokse fra sentrum og utover langs T-banenettet gjennom knutepunktfortetting, og det skal tillates å bygge tett og høyt nær sentrale kollektivknutepunkt.

Boliger og arbeidsplass

Utvalgets medlemmer fra H viser til at kommunens viktigste rolle når det gjelder å skaffe nok boliger i Oslo er å regulere nok byggeklare tomter. Antallet reguleringer kan variere fra år til år, men det er svært urovekkende at det kun ble regulert 810 nye boliger i Oslo i 2018. Disse medlemmer mener byrådet må ta en mer aktiv rolle i transformasjon av tidligere industriområder gjennom blant annet å bygge ut teknisk og sosial infrastruktur, samt gode kollektivløsninger slik at utbyggere vil bygge der.

Utvalgets medlemmer fra H vil ha en byutvikling som bevarer Oslos historiske særpreg med både tett by og småhusbebyggelse. Det skal være mulig å flytte fra leilighet til rekkehus eller enebolig uten å måtte forlate byen når behovene endrer seg. Oslo Høyre er bekymret for at flere småbarnsfamilier flytter ut av Oslo, og vil jobbe for at det skal være mulig for både studenter, småbarnsfamilier, enslige og eldre å bo i byen. Kommunen må regulere boliger tilpasset dette mangfoldet og prioritere utbyggere som også legger til rette for lekeplasser til barn, møteplasser for ungdom, samt sittebenker og aktivitetsområder.

Utvalgets medlemmer fra H mener kommunen bør gjøre det enklere, raskere og billigere å bygge boliger slik at flere får oppfylt boligdrømmen sin. Det er en trygghet i å eie sitt eget hjem og det norske selveierdemokratiet virker godt når hele åtte av ti eier egen bolig. Kommunens rolle er å sørge for at det alltid finnes attraktive og byggeklare tomter slik at det bygges nok boliger. Disse medlemmer ønsker å styrke det boligsosiale arbeidet rettet mot de som ikke kommer inn på boligmarkedet. Startlån og leie til eie-ordninger kan eksempelvis gjøre det lettere for unge og småbarnsfamilier å kjøpe sin første bolig. Utvalgets medlemmer fra H støtter ikke byrådets boligpolitikk som går ut på å fremskaffe boliger for mennesker som ellers ville klart seg på boligmarkedet. Disse medlemmer foreslår derfor å kutte prosjektnummer 2.400.06 Kommunal boligpolitikk på 4 mill.

Parker, torg og møteplasser

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo har mange parker, torg- og møteplasser og med en økende befolkning er det viktigere enn noen gang å ta vare på disse og restaurere og etablere nye. Et godt byliv skapes av menneskene som bruker byen. Oslos urbane kvaliteter gjør byen til et attraktivt sted å bo og Oslo sentrum til et godt møtested for innbyggere og besøkende. Et levende sentrum krever flere boliger, åpne møteplasser, gode kulturtilbud og variert handel. Utvalgets medlemmer fra H jobber for at Oslos torg, gater og parker skal være tilgjengelige og innbydende, og vi setter derfor av midler til å ruste opp torg og gater og holde byen renere. Byrommene skal rustes opp med kvalitet og med tanke på sikkerhet. Behovet blant byens brukere og næringsliv skal veie tungt når fellesrom i byen skal rustes opp. Offentlig finansierte midlertidige forsøksprosjekter og installasjoner i bybildet bør begrenses dersom det ikke vedlikeholdes. Utvalgets medlemmer fra H ønsker å øke investeringene til torg og møteplasser med

Utvalgets medlemmer fra H vil bygge Fjordbyen videre og ønsker å etablere et nytt sjøbad på Filipstad, og etablere ny marina og gjestehavn når Filipstad bygges ut. I samarbeid med båtforeningene ønsker disse medlemmer å etablere flere båtplasser, også for vinterlagring, og å legge bedre til rette for utsetting av fritidsbåter. Disse medlemmer vil se om det kan anlegges en ny opplagsplass og gjestehavn på Sollerudstranda, i forbindelse med de store masseuttakene som nå skjer der. Utvalgets medlemmer fra H vil ha mer liv på Akerhusstranda, med plass for småbåter, men også aktiviteter vinterstid.

Områdeløft Hovseter

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Hovseter er en delbydel i Vestre Aker som deler mange av de samme levekårsutfordringene som vi har i deler av Oslo-sør, Oslo indre øst og Groruddalen. Det har i mange år vært satset store beløp på Områdeløft og satsinger i disse områdene. Bydel Vestre Aker og Hovseter har ikke fått samme oppmerksomhet. I forrige periode ble det bevilget et mindre beløp for å få åpnet en ungdomsklubb på Hovseter. Bydelen har ikke mulighet til å prioritere oppbygging av en kvalitativt tilfredsstillende klubb. For å hjelpe bydelen foreslår utvalgets medlemmer fra H at bystyret bevilger 5 millioner hvert år i økonomiplanperioden til en områdesatsing for Hovseter/Voksen som administreres av bydelen. Disse medlemmer mener midlene skal gå til drift av inkluderings-, arbeids- og ungdomstiltak.

Mindre eiendomskjøp

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i byrådets budsjettforslag legger byrådet opp til at Oslo kommune skal kjøpe tomter for over 900 millioner kroner. Utvalgets medlemmer fra H

er motstander av en slik enorm oppbygning av tomtereservene til kommunen og kutter eiendomsskjøp med 100 mill.

Økt salg av eiendom

Utvalgets medlemmer fra H mener kommunen skal selge eiendom som ikke brukes eller åpne for at byrom og kommunale bygg som av ulike årsaker blir liggende tomme over lengre tid, kan brukes til for eksempel næring, kultur lekeplass eller ballbinger. Det er viktig at kommunen gjør en grundig vurdering om aktuelle eiendommer kan komme til nytte i nær fremtid, men disse prosessene må gjennomføres raskere. Gamle Deichmanske hovedbibliotek og deler av Myntgata er eksempler på bygg som Høyre mener bør vurdere å selge. Disse medlemmer foreslår derfor å øke eiendomssalg med 75 mill.

Miljø og samferdsel

Utslippsfri transport

Utvalgets medlemmer fra H viser til at bilkjøring og annen transport som går på fossilt drivstoff er den største enkeltkilden til klimagassutslipp i Oslo. Derfor er satsing på kollektivt en forutsetning for å nå målet om 95% reduksjon i klimagassutslipp i 2030 sammenliknet med 1990-nivå. Videre er det avgjørende at framtidens kollektivtrafikk er utslippsfri. Bilkjøring står også for en betydelig andel av den lokale luftforurensningen, særlig på kalde dager om vinteren. Etter hvert som Oslo vokser, har det i mange år vært bred enighet om at veksten i persontrafikken skal håndteres med kollektivtrafikk, sykkel og gange.

Utvalgets medlemmer fra H mener at skal flere velge å la bilen stå, må kollektivtransporten ha høy frekvens og høy pålitelighet. 1. mars 2019 fikk Oslo 73 nye bomstasjoner, så da må kollektivtilbudet ha en frekvens slik at det blir et reelt alternativt til bil. Høyres kollektivsatsing innebærer også at Ruter skal kunne tilby nye og innovative tjenester som for eksempel selvkjørende busser og integrerte billettsystemer. Høyre vil også innføre gratis kollektivreiser innenfor Ring 1 for å styrke sentrumsområdet og bidra til miljøvennlig transport.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at barnefamilier er ofte avhengig av bil for å få hverdagslogistikken til å gå opp med kjøring til barnehage, skole og ulike fritidsaktiviteter. Denne gruppen rammes hardt av økte bomtakster og nye bomsnitt. I dag kan en person over 18 år som har kjøpt Ruter-billett ta med inntil fire barn gratis i helger og på høytidsdager. Utvalgets medlemmer fra H ønsker at familierabatten også skal gjelde på hverdagene etter kl. 16.00 slik at kollektivtilbudet kan bli et reelt alternativ for småbarnsfamilier. I tillegg ønsker disse medlemmer å innføre et prøveprosjekt der Ruters minibusser frakter barn til og fra trening, etter mønster av et tilsvarende prosjekt i Bærum.

Utvalgets medlemmer fra H mener at for å nå målet om 95% reduksjon i klimagassutslipp innen 2030 må all transport bli nullutslipp. Dette gjelder personbiler, varetransport og kollektivtrafikken. Dersom vi skal nå det nasjonale målet om 100% nullutslippsbiler i 2025 må det en kraftig opptrapping til i tilrettelegging for elbiler. Utvalgets medlemmer fra H ønsker å legge til rette for at flere bytter til el-bil, og flere ladestasjoner er derfor avgjørende for å lykkes med det. Det er bra at man legger til rette for lademuligheter i borettslag, men det må også være tilstrekkelig lademuligheter i byen for å få flere til å velge utslippsfrie biler. Mange er avhengig av gateparkering hvor det ofte er vanskelig å lade. Høyre foreslår derfor å bygge 1250 nye ladestasjoner i 2020. I tillegg vil disse medlemmer invitere private aktører til

å etablerer ladepunkter på gateparkeringsplasser. Utvalgets medlemmer fra H vil også tilrettelegge for parkering under bakken, med lademuligheter for elbiler, elsykler og delebiler.

Klimafondet

Utvalgets medlemmer fra H viser til at byrådet har foreslått en avsetning til Klimafondet på 150 millioner i 2020. Utvalgets medlemmer fra H mener klimaarbeidet må prioriteres høyere, og foreslår å sette av 250 millioner kroner. Dette gjør utvalgets medlemmer fra H gjennom å prioritere dette allerede i budsjettjusteringssaken for 2019.

Ren byluft

Utvalgets medlemmer fra H mener at Oslo skal ha en ren luft som alle kan puste inn uten å få helseproblemer. Høyre vil iverksette flere tiltak for å redusere forekomsten av svevestøv, nitrogenoksid og annen lokal luftforurensing. Det må også settes inn særskilte tiltak på dager med høy luftforurensning slik at allergikere, barn og eldre kan ferdes utendørs hele året.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at varetransporten står for en stor del av utslippene i Oslo, og ser at bransjen trenger hjelp til å omstille seg. Det bør derfor vurderes ordninger som gir incentiv til overgang til el-varebiler. Utvalgets medlemmer fra H ber byrådet starte et arbeid i samarbeid med bransjen, for å få ned utslippene fra gods – og varetransporten inn til og i Oslo.

En kollektivtrafikk for framtiden

Utvalgets medlemmer fra H vil jobbe for ny sentrumstunnel for t-banen, Fornebu-bane, baneløsning for Nedre Romerike, tverrforbindelse mellom t-banelinjene i Groruddalen, Røatunnel, lokk over E6 Furuset, Filipstad-tunnel, Manglerud-tunnel og modernisering av E18/Vestkorridoren. Dette er prosjekter som Høyre har fått gjennomslag for i den nye avtalen om Oslopakke3. Oslopakke3-avtalen varer til 2036 og er trolig den største konkrete miljø- og kollektivsatsingen i norsk samferdselshistorie. Det er politisk enighet om at Røatunnelen skal påbegynnes i 2020, og at Manglerud-tunnelen skal ha oppstart i tidsrommet 2023-27.

Utvalgets medlemmer fra H mener det er viktig med en helhetlig samferdselsplan for Groruddalen for å løse de store trafikkutfordringene og setter av 3 mill. kroner til denne.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker en t-banetunnel som øker kapasiteten på t-banenettet. En tunnel med stasjoner på Bislett, Ullevål sykehus, Sagene og Grünerløkka vil binde byen bedre sammen og gi et t-banetilbud til 100.000 mennesker som ikke har det i dag.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslopakke3-avtalen fører til en økning i bompengetakstene, og det er som del av dette også innført en rushtidsavgift. Dette har vært nødvendig for å sikre finansieringen av de store samferdselsprosjektene. Samtidig sørget Høyre for at takstene ble betydelig lavere enn det byrådspartiene ønsket. Høyre har forståelse for at bilen er viktig for å få hverdagen til å gå rundt for mange, og disse medlemmer vil derfor øke bompausen fra 1 til 3 timer på ettermiddagen, for å gi folk mulighet til å komme seg til viktige ærender, som å kjøre barn på fritidsaktiviteter eller besøke familie på sykehus.

Blågrønne Oslo

Utvalgets medlemmer fra H mener at Marka og byparkene er Oslos grønne juveler som gir naturopplevelser, mosjon og rekreasjon rett utenfor stuedøren. Befolkningsveksten gjør det enda viktigere å verne grøntområdene slik at alle har mulighet til å få glede av byens parker og natur også i fremtiden. Utvalgets medlemmer fra H ønsker å ta vare på og oppmuntre til

bruk av naturen i og rundt byen gjennom økt renhold av parker, gater, vassdrag og fjorden. For å få dette til, vil disse medlemmer at det settes i verk tiltak mot plastforurensing og marin forsøpling. Dette er viktige i global så vel som lokal sammenheng.

Utvalgets medlemmer fra H er positiv til at byrådet har nærmet seg Høyres forslag om å åpne for aktiviteter i tilknytning til marka gjennom såkalte Friluftsporter. Dette skal være diskrete og avdempede aktivitetsområder ved markagrensen som inviterer til at folk tar naturen i bruk.

Utvalgets medlemmer fra H ønsker tilrettelegging på Akershusstranda for å få mer liv der hele året. Området bør tilrettelegges for en havn for fritidsbåter, og det bør lages aktivitet der i vinterhalvåret når det ellers er stille der. Badeområder og strender knyttes sammen med en badebåt i sommerhalvåret.

Utvalgets medlemmer fra H mener at overvannsstrategien som det borgerlige byrådet la frem, må følges aktivt opp av byrådet. Dette er viktig både for å unngå skader i byen, men også for å sikre vannkvaliteten i Oslofjorden. Disse medlemmer ønsker at Oslo engasjerer seg mer i å sikre det biologiske mangfoldet i fjorden, blant annet hva vi kan gjøre for å få kysttorsken tilbake. Høyre vil derfor styrke innsatsen for å redusere plastforurensingen av havet.

Innkjøpsregelverket til kommunen må brukes til å sikre at ikke kommunens virksomheter kjøper produkter som inneholder mikroplast, fordi dette skader livet i fjorden. Utvalgets medlemmer fra H mener at byens strender må tilfredsstille internasjonale miljøkrav med en Blått Flagg – sertifisering, og vil bygge flere anlegg for tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden.

Trygge skoleveier

Utvalgets medlemmer fra H viser til at i en periode med sterk vekst har kommunen bygget nye og utvidet eksisterende skoler. Fortetting og økt trafikkbelastning på en rekke veier rundt skolene gjør at mange barn opplever skoleveien som utrygg. Utvalgets medlemmer fra H mener byrådets plan er lite ambisiøs og foreslår at kommunen tar et helhetlig ansvar for å trygge skoleveiene ved alle skoler i byen. Det settes derfor av midler til både planlegging og utbedringer av 20 skoler i Oslo i 2020.

Vaterland

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Vaterland er blitt et område i Oslo som mange opplever som utrygt, og hvor det er lite aktivitet og ferdsel. Ved å skape mer liv i Vaterland vil flere bruke området og slik forhindre uønsket aktivitet området. Høyre vil legge til rette for mer uteservering, matboder og butikker i dette området. Dessverre har flere steder fått avslag på søknad om uteserveringer. Vi er også kjent med at høy pris for å leie gategrunn er en årsak til at området i dag mangler aktivitet. Der hvor uteservering og folkeliv kan bidra til å transformere områder med lite aktivitet til en positiv opplevelse for folk, vil utvalgets medlemmer fra H se på muligheten for å fjerne etableringsgebyrene på uteserveringer i en oppstartsfase og leie ut kommunal gategrunn gratis.

Utvalgets medlemmer fra H vil også etablere et sommertilbud med rutebåter som går fra Fjordbyen opp kulverten i Akerselva og har et stopp på Vaterland. Det vil skape liv i området, at noen kombinerer en tur til Fjordbyen med en tur til Vaterland og Grønland og føre til at flere turister får oppleve denne delen av byen. Ruter har tidligere sett på muligheten for å etablere en Fjordbyrute uten at det har blitt noe av. Utvalgets medlemmer fra H mener en slik rute vil bli mer interessant hvis den inkluderer et stoppested på Vaterland. På lenger sikt

ønsker disse medlemmer å bruke planene om å rive Galleri Oslo til å åpne kulverten helt fram til Oslo S slik at en større del av Akerselva kan åpnes.

Avfallshåndtering

Utvalgets medlemmer fra H mener at det skal være lett å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Da må det gjøres enda enklere enn i dag å kildesortere avfallet, både i private husholdninger og i private og kommunale virksomheter.

Utvalgets medlemmer fra H vil samarbeide med staten om å gjennomføre karbonfangst og lagring på Klemetsrud. Disse medlemmer vil at borettslag og sameier som installerer nedgravde og lukkede avfallsbeholdere får lavere gebyrer. Disse medlemmer mener kommunale virksomheter må få krav om å redusere matsvinn med 50 % innen 2030.

Næring og eierskap

Utvalgets medlemmer fra H vil at næringslivet i Oslo skal bli møtt av en kommune som hjelper til, som svarer effektivt på henvendelser, og som møter næringslivet med gode digitale tjenester og lite byråkrati.

Et velfungerende næringsliv

Utvalgets medlemmer fra H mener at det å ha en jobb å gå til, er en svært viktig del av livet, og arbeidsinnsatsen vår finansierer fellesgodene i samfunnet. Det gjør at man kan ta vare på seg selv og andre, skape seg et hjem og sikre barna deres muligheter i livet. Arbeidslivet skaper også fellesskap og er en viktig sosial arena.

Utvalgets medlemmer fra Høyre viser til at Oslo har et variert og velfungerende arbeidsliv. Oslo er en attraktiv by å etablere seg i for næringslivet, og byen har faktisk flere arbeidsplasser enn sysselsatte innbyggere. Næringsutviklingen i Oslo og byens varierte arbeidsmarked er viktig for den regionale utviklingen og Osloregionens samlede konkurransekraft.

Utvalgets medlemmer fra H mener at et internasjonalt arbeidsmarked krever at bedrifter i Oslo har like gode rammevilkår som i storbyene rundt for å kunne konkurrere om å tiltrekke seg kapital og kompetente ansatte. Dersom regelverk, reguleringer og skatte- og avgiftsnivået i Oslo skiller seg negativt fra andre storbyer i Europa, svekker det interessen for å etablere arbeidsplasser her.

Arbeid

Utvalgets medlemmer fra H mener at det er avgjørende viktig for å unngå større sosiale forskjeller og å redusere antallet familier med lave inntekter, å få flere i arbeid. Selv om vi nå opplever at arbeidsledigheten i Oslo er gjennomsnittlig lav, er det store variasjoner mellom og innad i bydelene. Høyre ønsker velkommen frivillige initiativ for å flere unge ut i jobb, som for eksempel Jobbsøkerhjelpen på Tøyen. Disse medlemmene foreslår å støtte Jobbsøkerhjelpen med en halv million kroner slik at de i 2019 kan bistå flere unge med å komme seg ut i arbeidslivet.

Utvalgets medlemmer fra H setter av midler for å bidra til at flere ungdommer får sommerjobb. Dette er det viktig at bydelene bidrar til, fordi det kan være et viktig første skritt for å komme i jobb for byens unge.

Utvalgets medlemmer fra H mener at for å inkludere flere i arbeidslivet er det viktig med en arbeidsmiljølov tilpasset dagens arbeidsmarked. Høyre mener at det må etableres mer

fleksible arbeidstidsordninger i kommunen. Særlig når det gjelder langturnuser i sykehjem og barnevernsinstitusjoner som i tillegg til å være det beste for brukerne, også er ønsket av arbeidstakere. Disse medlemmer er opptatt av å redusere ufrivillig deltidsarbeid som særlig rammer kvinner.

Utvalgets medlemmer fra H mener at Ungt Entreprenørskap (UE) er en viktig arena for elever og studenter som starter en gründerkarriere under skolegangen. UE er et samarbeid mellom det offentlige og næringslivet for å løfte entreprenørskap i elever, studenter og læreres bevissthet. Disse medlemmer ønsker å øke støtten til UE i tråd med deres søknad.

Oslo Havn KF

Utvalgets medlemmer fra H vil oppfordre Oslo Havn til å fortsette sitt viktige arbeid mot plast i Oslofjorden. Disse medlemmer ønsker en styrking i arbeidene med å samle opp avfall i elveløpene, og avfallsbeholderne i sjøen som trekker til seg søppel (Port bin). Disse medlemmer mener fartøy og utstyr som brukes til å rydde avfall i Oslofjorden, er viktige tiltak for livet i sjøen og vi vil oppmuntre til mer av dette.

Kultur, idrett og frivillighet

Kulturtilskudd

Utvalgets medlemmer fra H vil at byen vår skal tilby sine innbyggere og besøkende et mangfoldig kulturliv av høy kvalitet hvor artister og utøvere fra hele verden ønsker å delta.

Utvalgets medlemmer fra H mener de nye kulturbyggene Munchmuseet, Deichmanske hovedbibliotek og Nasjonalmuseet skal være kultur- og kunnskapsbygg som hele byens befolkning kan bruke for læring og inspirasjon. Disse medlemmer ønsker at Oslo kommune og staten sammen skal igangsette et markedsføringsløft for Oslo med utgangspunkt i åpningen av de tre nye kulturinstitusjonene sommeren 2020. Målet må være å bruke denne anledningen til å løfte frem Oslo som en ledende kulturby i Europa.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at det gjennom flere år har det vært tverrpolitisk oppslutning om kulturhuset Vega Scene. For 2020 har de søkt om 13,5 millioner kr. for å kunne fylle og videreutvikle det nyåpnede kulturhuset med innhold. Byrådet har innstilt på 3 millioner kroner mindre enn dette behovet. Disse medlemmer mener det er viktig å sikre videre drift og utvikling av Vega scene, og forslår derfor å bevilge 3 millioner kroner til dette.

Inkluderende idrettsby

Utvalgets medlemmer fra H mener det er viktig at Oslo som en stor idrettsby sier ja til å arrangere store idrettsarrangementer, og mener dette også er en svært positiv markedsføring for byen vår. Et godt lokalt idrettstilbud gir mange barn og unge noe meningsfylt å gjøre på fritiden. Idretten forener, inkluderer og inspirerer, uavhengig av bakgrunn og talent. Det er et selvstendig mål å ha en god spredning av idrettsanlegg i byen for å gi barn og unge et godt tilbud. Bydel Frogner og St. Hanshaugen er bydeler med lavest dekning av idrettshall. Byrådet bes derfor legge fram sak om bygging av idrettshaller på St. Hanshaugen. Videre setter Utvalgets medlemmer fra H av 125 millioner til oppstart av Valle Hovin skøytehall.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at på Manglerud/Ryen er det ønske om å bygge et nytt idrettsanlegg med blant annet to isflater for å styrke det lokale idrettstilbudet. Planene gjelder for deler av utviklingsområdet på Ryen. Disse medlemmer setter av midler i 2019 til å utrede planene for anlegget.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at mange barn fra lavinntektsfamilier deltar ikke i organisert fritidsaktivitet eller idrett på grunn av foreldrenes økonomi. Det legges ned en beundringsverdig innsats blant mange foreninger og lag for å holde kostnader nede og inkludere barn og unge som ønsker å delta, men som ikke har de økonomiske midlene. Disse medlemmer ønsker at disse foreningene og idrettslagene skal ha mulighet til å få kompensert deler av kostnadene de har når de inkluderer barn og unge fra lavinntektsfamilier, når alternativet er at disse barna ikke deltar. Innenfor Oslos tre områdesatsinger driver enkelte idrettslag med mindre tilgang på både ansatte og frivillige. Noe av årsaken kan være at det tar tid å bygge opp en god frivillighetskultur. Samtidig kan det være bosatt mange familier med lav inntekt i området, og det er begrensede muligheter til å delta aktivt i frivillig arbeid med lokale idrettslag og foreninger. Utvalgets medlemmer fra H ønsker en forsøksordning der utvalgte idrettslag innenfor områdesatsingene får midler til å ansette dedikerte personer til å bygge opp det frivillige apparatet. Forsøksordningen skal evalueres.

Kunstgressbaner

Utvalgets medlemmer fra H mener at et godt lokalt idrettstilbud gir mange barn og unge noe meningsfylt å gjøre på fritiden. Utvalgets medlemmer fra H mener det er et selvstendig mål å ha en god spredning av idrettsanlegg og kunstgressbaner i byen for å gi barn og unge et godt tilbud.

Byrådsleders kontor

Utvalgets medlemmer fra H viser til at det er viktig at politikken bidrar til å skape forbedringer i folks hverdag, og for de næringsdrivende i Oslo. En sterk vekst i byråkratiet i Oslo kommune, bidrar ikke nødvendigvis til dette.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at byrådet har flere forslag som øker antall ansatte i byrådsavdelingene og sentralt i kommunen. Dette støttes ikke av Høyre. Byrådet har også foreslått mange egne poster for ting vi mener er en del av etater og virksomheters daglige oppgaver, som eksempelvis kommunikasjon og koordinering av prosjektet økt byliv (3,6 millioner), flytting av Origo (3 millioner), gjennomføring av tillitsbasert ledelse (1,2 millioner), etablering av Oslobygg (10 millioner), økte midler til byråder og kommunaldirektører (6,9 millioner), med mer. Utvalgets medlemmer fra H mener disse midlene kommer bedre til nytte ved for eksempel utvikling av bedre tjenester for de som bor her i byen, til raskere saksbehandling, til klimatiltak, og til mer midler til skolene.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Rådhusets forvaltningstjeneste har hatt en sterk økning i sine utgifter fra 60 millioner i 2018 til foreslåtte 86,4 millioner i 2020. Utvalgets medlemmer fra H mener det ikke er rimelig med en så sterk utgiftsvekst, og foreslår en effektivisering av driften.

Finans

Utvalgets medlemmer fra H mener at på samme måte som regjeringen innførte en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i 2015, vil Oslo Høyre at også Oslo kommunes virksomheter skal bli mer effektive. Det er rimelig å legge til grunn at det vil være en produktivitetsvekst i kommunal forvaltning som gir en gevinst som kan hentes ut med riktige insentiver. En kommunal avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform gir insentiver til fornyet, forenklet og forbedret kommunal drift som i sin tur skaper handlingsrom for prioriteringer i Oslobudsjettet. Reformen innebærer at deler av gevinstene fra mindre

byråkrati og mer effektiv bruk av pengene, overføres i de årlige offentlige budsjettene. Regjeringen satt den årlige besparelsen til 0,5 prosent av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. Denne overføringen ble økt i Stortingets behandling av budsjettet, og utvalgets medlemmer fra H viser til det var bred politisk enighet om dette.

Utvalgets medlemmer fra H viser til at Oslo har opplevd en kraftig vekst i offentlig sektor på grunn av økte rammer og byrådets innføring av eiendomsskatt. Disse medlemmer mener det er viktig at kommunen viser måtehold, og derfor foreslår vi å sette den årlige besparelsen til 0,5 prosent for kommunens virksomheter. Tiltakene må være en del av en planlagt prosess for å oppnå varig effekt. Arbeidet med avbyråkratisering og forenkling må derfor inngå som en fast del av budsjettarbeidet fremover.

Utvalgets medlemmer fra H mener at reformen vil dermed stimulere kommunen til å bruke ressurser mer effektivt også i årene som kommer. Samtidig er det viktig å presisere at reformen skal være forbeholdt kommunens driftsbudsjett, og den vil derfor ikke påvirke de store investeringene Oslo kommune står overfor i tiden som kommer.

Innkjøpsregelverket

Utvalgets medlemmer fra H mener Oslo kommune må ta ansvar, og bidra til mindre plast i havet. Gjennom satsningen på et avfallsanlegg for plast, og Oslo Havn sitt arbeid for opprenskning av fjorden, vil vi bidra til at mindre avfall kommer på avveie. For å sikre at ikke Oslo kommune kjøper inn unødvendig engangsplast, foreslår Utvalgets medlemmer fra H å justere innkjøpsregelverket, sånn at kommunen tar sitt ansvar på dette området.

Origo og digitalisering

Utvalgets medlemmer fra Høyre mener det er behov for en nyorientering av Oslo kommunes digitaliseringsstrategi. Vi skal levere stadig bedre tjenester til innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner. Skal vi få det til, må vi bruke ny teknologi, og være innovative. Vi må endre måten vi jobber på.

Innbyggerne og næringslivet i Oslo skal bli tilbudt tjenester og få svar på henvendelser i løpet av sekunder i stedet for å bruke tid på å stå i telefonkø eller møte opp på et kontor i arbeidstida. Samtidig må kommunen selv må bli mer effektiv og slik frigjøre ressurser til viktige områder som skolen, barnehager eldreomsorg. Vi ser i dag at brukerne ofte må forholde seg til flere tjenester fra ulike virksomheter når de skal få hjelpen de ønsker. Det er stor variasjon i hvilken grad offentlige virksomheter ser tjenester i sammenheng og har satt seg inn i brukernes behov.

Utvalgets medlemmer fra Høyre etterlyser resultater av byrådets IT-satsing. Når kommunen bruker store ressurser på digitalisering og oppretter et nytt digitaliseringsprogram må det stilles krav til gevinster først og fremst for innbyggere og næringsliv, men også for kommunens ansatte. Til tross for at det er avsatt flere hundre millioner kroner til Oslo Origo er det ut ifra den informasjonen som bystyret sitter på ennå ikke satt noen konkrete mål for lansering av nye tjenester eller gevinster. Inntil nylig var det heller ikke satt noen målsettinger som Oslo Origo skulle måles på. Selv om det er bra at det nå tre år etter at Oslo Origo ble lansert, endelig er satt kvantitative mål for arbeidet er de lite forpliktende. Det er for eksempel umulig for bystyret å slå fast om målene er krevende eller om de allerede var innfridd før virksomheten ble etablert. Disse medlemmer mener det er oppsiktsvekkende at Oslo Origo nesten ikke har levert nye elektroniske tjenester til innbyggerne og næringslivet som ikke allerede var igangsatt av det tidligere programmet for elektroniske tjenester, før det

ble avviklet. Etableringen av nye relevante tjenester og gevinstene av disse for innbyggerne, næringslivet og kommunens ansatte er den eneste målestokken for om Oslo Origo leverer noe nyttig.

Disse medlemmer viser til at Program for elektroniske tjenester skulle identifisere og drive frem gode digitale prosjekter. Programmet trakk på den digitale kompetansen i ulike sektorer for deretter å finne gode tekniske løsninger i samarbeid med aktørene i IT-bransjen. Sentralt sto utviklingen av et felles digitalt rammeverk med felleskomponenter og andre løsninger som skulle lette samhandlingen mellom ulike deler av kommunen, og mellom Oslo kommune og andre deler av det offentlige. En viktig del av programmet var at virksomhetene/tjenesteeierne deltok i arbeidet på alle nivåer, fra den overordnede styringen og til daglige utviklingsprosesser.

Da programmet ble avviklet av Ap/MDG/SV-byrådet hadde det lansert 200 nye digitale tjenester, levert nesten en milliard kroner i gevinster for kommunen og mer enn to milliarder kroner i samlede gevinster. Det er svært uheldig at denne satsingen ble avviklet og Oslo Origo igangsatt uten forutgående prosess der program for elektroniske tjenester ble evaluert og uten tydelige prioriteringer og uten at kommunen la opp til å måle effekten av den nye satsingen.

Utvalgets medlemmer fra Høyre understreker at offentlig sektor være en kompetent og krevende kunde med stor teknologi- og markedsforståelse. For å sikre smidige prosesser der vi kommer frem til gode løsninger som faktisk dekker kommunens behov – må anskaffelsen, også etter leverandørvalget, gå fra et tradisjonelle kunde-leverandør forhold til tverrfaglige partnerskap som innebærer et tydeligere *samarbeid* med leverandørene i tjeneste- og systemutviklingen. Det krever at kommunen har betydelig kompetanse til å vite hva den skal etterspørre, hvilke krav som skal stilles til leveransene og til å ha tett dialog med leverandørene om løsningene underveis. Løsningene må utvikles av profesjonelle IT-selskaper i tett og løpende dialog med kommunen.

Byrådets ønske om å utvikle stadig mer av løsningene selv er samtidig et feilgrep som vil koste kommunen dyrt i form av økte kostnader og dårligere løsninger. Ulempene med at kommunen skal utvikle sine egne skreddersydde løsninger fremfor å få dem utviklet av andre, er åpenbare. Verdens største digitale forsknings- og rådgivningsselskap Gartner har beregnet at i løpet av et digitalt systems levetid, cirka 15 år, utgjør kostnadene ved å utvikle og sette systemet i produksjon bare åtte prosent av de totale kostnadene. 92 prosent av kostnadene går til forvaltning, vedlikehold og tilpasning av løsningen gjennom de neste 15 årene. Profesjonelle IT-aktører som lever av å selge produktene sine har tusenvis av kunder å dele disse kostnadene på. Oslo kommune må ta hele regningen selv.

Disse medlemmer peker også på at Oslo kommune ikke kan konkurrere med den nytenkingen og skaperkraften som finnes i IT-bransjen, som hver dag må konkurrere om nye oppdrag fra mange forskjellige kunder. En egenutviklet kommunal IT-løsning blir både dyr og dårlig sammenlignet med om kommunen kjøper tilpassede standardløsninger fra profesjonelle aktører i markedet. Utvalgets medlemmer fra Høyre peker på at byrådets arbeid med digitalisering gir for liten effekt når det gjelder tjenesteleveranser og at det samtidig påfører Oslo kommune for store vedlikeholdskostnader i fremtiden. Vi ønsker en dreining i retning av at Oslo kommune sikrer innkjøpskompetanse til å anskaffe testede og anerkjente teknologiske løsninger og vekk fra egenutvikling. Det innebærer at kommunen bør ha færre egne ansatte og kjøpe flere løsninger fra de profesjonelle leverandørene. Høyre foreslår

derfor å flytte driftsmidler fra Origo sentralt, og heller styrke investeringsmidlene til digitalisering.

MERKNADER FRA RØDT

Videregående skole

Utvalgets medlem fra R mener at tilbudet i videregående skole må utvides, slik at det treffer flere. Flere kurs må inneholde tilbud om tidlig spesialisering innenfor interesseområder, og slike kurs må helt fra starten bygge på mesterlære og yrkesrettet teoriundervisningen i fellesfagene. Dette medlem fremmer et verbalforslag om dette. Praksisbrev ved Etterstad videregående skole er et slikt tilbud innenfor noen fagbrev, skolen har gjort mange positive erfaringer andre skoler kan bygge videre på. Det er særlig to fagområder hvor det er naturlig å starte: Helse og oppvekst og Bygg og anleggsfag.

Økt byliv

Utvalgets medlem fra R vil vise til at prosjektet Økt byliv gjør sine tiltak innenfor Ring 1. Det har vært helt riktig å begrense bilbruken i dette området, men dette medlem mener at grensen for hvor mye ressurser det er hensiktsmessig å bruke på å oppgradere et veldig begrenset område av byen begynner å nærme seg. Uansett hvor attraktivt området innenfor Ring 1 blir, vil det ikke være der størstedelen av byens innbyggere oppholder seg.

Dette medlem vil påpeke at om familier skal gå og sykle, kan ikke avstandene til møteplassene være for store. Hvis det er gode møteplasser i rimelig avstand fra hjemmet, øker sjansen for at familier tilbringer dagen i nærområdet heller enn å kjøre et godt stykke, enten til sentrum, eller til steder som Kolbotn, Lillestrøm og Lørenskog utenfor bygrensa. Dette vil på sikt kunne ha en stor effekt på bevegelsesmønstre, der gange og sykkel blir mer attraktivt også på større avstander etter hvert som barna blir eldre. For den eldre delen av befolkningen vil flere møteplasser i nærområdet bidra til at det blir lettere å komme seg ut og treffe andre. For å få til dette mener dette medlem at det er nødvendig å øke midlene til oppgradering av torg og møteplasser i hele resten av byen.

Dette medlem viser til at mange av de gamle bydelssentrene er innelukkede, men det skal ikke nødvendigvis store grep til for å få på plass sitteplasser, lekeapparater og andre funksjoner som gjør et senter til et mer attraktivt møtepunkt, også utendørs. Et slik arbeid bør også bidra til at det blir lettere å arrangere konserter og andre aktiviteter i eget lokalmiljø, for eksempel gjennom å oppgradere bydels- og samfunnshus, ved å få på plass små scener på lokale kafeer og andre tiltak i samarbeid med lokalmiljøet. Øker man folkelivet i hele byen vil det også innebære at flere områder vil oppleves tryggere fordi det er mer folk ute. Det kommer hele befolkningen til gode.

HC-parkeringskort

Utvalgets medlem fra R viser til at det er strenge krav for å få innvilget HC-kort. Dette medlem har fått tilbakemeldinger fra flere aktører om at praktiseringen av regelverket varierer både mellom bydeler og mellom Oslo og andre kommuner. Når antallet ordinære parkeringsplasser reduseres, kan dette skape nye vanskeligheter for mennesker som ikke har hatt HC-parkeringskort tidligere, men som trenger å kjøre bil på grunn av nedsatt bevegelighet og som nå sliter med å få parkeringsplass. Dette må det ryddes opp i slik at ikke

nedsatt funksjonsevne avgjør hvilke deler av byen man kan ferdes i. Dette medlem viser til at regjeringen er i gang med en gjennomgang av regelverket, og vil vente med å fremme eventuelle konkrete forslag til endringer i ordningen med HC-parkeringskort til denne gjennomgangen er ferdig.

Klimafondet: Støtte til elsykler

Utvalgets medlem fra R viser til prøvekampanjen i 2016 hvor Oslo kommune gav tilskudd til kjøp av elsykkel. Erfaringene viste at den utdelte støtten var skjevt fordelt mellom bydelene, det gikk mest støtte til bydeler med høyere gjennomsnittsinntekt, bydeler hvor flere allerede hadde råd til å kjøpe seg en grei elsykkel. Dette medlem synes allikevel at ideen i utgangspunktet var god, det er mange i Oslo som kan ha stor nytte av elsykkel, derfor bør kampanjen gjentas, men fordelinga av støtte må jevnnes ut. Dette medlem foreslår at kommunen utlyser en tilsvarende kampanje i 2020, og at midlene fordeles mellom bydelene på en slik måte at de bydelene hvor det gikk minst midler i 2016, får mest i 2020.

Elsykkelstøtten for 2020 kan heller ikke deles ut etter «first come, first served»-prinsippet, det vil være urettferdig overfor potensielle søkere som ikke er i frie yrker, støtten bør utdeles månedsvis. Søkere som mottok støtte i 2016-kampanjen bør utelukkes. Andelen tilskuddet kan utgjøre av kostnaden bør økes til 30 %. Dette medlem fremmer forslag om dette.

Helseetaten

Utvalgets medlem fra R vil understreke hvor viktig det er å beholde og utvikle tilbudet fra sosial og ambulant akuttjeneste (SAA), spesielt når den generelle tendensen er at sentrale kommunale tiltak og tjenester legges ned for å flyttes ut i bydelene. SAA tilbyr akutt hjelp til personer i krise og deres pårørende. Tjenesten jobber med helseproblemer, psykisk helse og selvmordsfare, rus, sosialtjeneste og livskriser. De bistår også politi, brannvesen og ambulanse ved ulykker og hendelser. Kutt vil spesielt ramme voldsutsatte kvinner, rusavhengige og mennesker med psykiske lidelser. SAAs tilbud til disse sårbare gruppene må ikke forringes.

Utvalgets medlem fra R vil påpeke hvor viktig det er å ikke kutte i åpningstidene på legevakta ved Aker sykehus. Om åpningstidene strammes inn fra åpent til kl. 2 på natta til kl. 23 på kvelden, vil dette føre til økt trafikk på legevakta i sentrum, og kanskje også føre til at flere ikke får hjelp når de trenger det. Det er tvilsomt om det i praksis vil føre til særlige innsparinger å skjære ned på åpningstidene.

Utvalgets medlem fra R vil også trekke fram Kommunal akutt døgnenhet (KAD), et tilbud for pasienter som trenger innleggelse for behandling, observasjon og pleie, og som kan behandles av allmennleger og sykepleiere i primærhelsetjenesten. Tilbudet erstatter sykehusinnleggelse for mange pasienter, og er viktig for samhandlinga mellom kommunen og primærhelsetjenesten. Kapasiteten ved KAD på Aker sykehus må opprettholdes.

Utvalgets medlem fra R vil også understreke hvor viktig det er at Oslo kommune fortsatt deltar i stansteamet ved Aker sykehus. Stansteamet er satt sammen av ansatte ved sykehuset

med kunnskaper og ferdigheter i livredding ved hjertestans, og redder årlig flere liv ved sykehuset.

MERKNADER FRA FOLKEAKSJONEN NEI TIL MER BOMPENGER

Utvalgets medlem fra FNB mener en åpen og inkluderende by må omfatte alle borgere av Oslo og alle tilreisende som besøker byen.

I den sammenheng er vi bekymret for at de som eier og benytter bil føler seg skjøvet til side og ofte blir omtalt som et problem eller i generelt nedsettende ordelag.

FNB ser at det og eie og bruke bil utgjør en vesentlig utgift for mange mennesker og at utgiften varierer tilfeldig ut ifra bosted. Byrådet hevder at de reduserer levevilkårsforskjellene, men FNB mener de gjør motsatt.

For mange borgere er det å benytte bil nødvendig eller svært praktisk. Det gjelder særlig for mennesker med ulike mobilitetshindringer. De fleste av dem er ikke omfattet av ordningen med HC kort og de rammes uansett av at det er svært få parkeringsplasser tilgjengelig.

FNB mener at satsing på vintersyklist er unødvendig bruk av midler for Oslo kommune. Vi er et vinterland hvor vi kan ha flere uker med kulde som kan skape is på veiene. Satsingen bør holdes der den er i dag, ikke utvides ytterligere. Videre ber vi byrådet om å satse på måking av fortau hvor de fleste ferdes. Spesielt med tanke på eldre, handikappede og barn.

Skatte- og lånevedtak

FNB er imot eiendoms skatt og ønsker derfor at ordningen avvikes.

Oslo kommune tar opp lån i 2020 i henhold til punkt a, c, d, og e. Omsorgsbygg Oslo KF tar opp lån på kr 503,6 mill. Hvorfor? FNB Oslo er opptatt av brukere av tjenester får den beste kvalitet uavhengig av om det er offentlig- eller privateid selskap.

Økonomiplanen 2020-2023

Oslo kommune planlegger å øke gjelden med 46 milliarder kroner de neste fire årene. Vi i FNB oppfatter dette som dramatisk og registrerer at det i økonomiplanen ikke beskrives hvordan denne gjelden skal nedbetales. Vi kan heller ikke se at det finnes en vekst i Oslos tjenestetilbud overfor borgerne som rettferdiggjør en slik kostnad

Oslo kommunes gjeldsgrad er planlagt økt fra 54 – 91 % i perioden. Vi i FNB mener dette unødig svekker kommunens økonomi og at finanskostnadene til kommunen i sammenheng med dette blir unødig høye.

Oslo kommune planlegger å lånefinansiere investeringer med omkring 60 %. FNB mener at mange av disse investeringene ikke vil gi økonomiske besparelser eller mulighet for økte inntekter. Dette gjelder blant annet investeringer i elektriske busser, elektriske anleggsmaskiner og sykkelstier. Vi mener kommunen bør være forsiktige med å øke gjeld for å benytte til formål som ikke gir økonomisk nytteverdi

Kapittel 2 i budsjettforslaget beskriver Oslo kommunes klimabudsjett. FNB ønsker å presisere at et klimabudsjett ikke er noe en kommune må ha og at det er betydelig med kostnader knyttet til utarbeidelse og gjennomføring av det.

Investeringsbudsjettet

Det går frem av investeringsbudsjettet at kostnadene med etablering av Oslos nødvendvannforsyning i sin helhet skal dekkes av borgernes vann/avløp/renovasjonsavgifter. Dette er en svært høy kostnad som vil måtte øke avgiftstrykket mot borgerne betydelig. Det er knyttet en god del usikkerhet til hvor høye kostnadene vil bli både på drift og vedlikehold av anlegget.

I verste fall vil borgerne oppleve en kraftig og permanent økning i de kommunale avgiftene i forbindelse med dette.

FNB mener at Oslo kommune bør søke å få dekket deler av kostnadene fra staten ettersom nødvendvannforsyningen delvis blir utviklet for å trygge beredskapen til ulike statlige institusjoner som f.eks sykehus og universiteter.

Tilleggsinnstillingen

Innstillingen foreslår at 100 millioner kroner skal brukes til et klimafond som skal fordeles til ulike tilskuddsordninger. Innstillingen sier intet om hvilke formål. Tidligere bruk av klimapenger i Oslo har gått til ulike symbolvedtak hvor målet later til å være politisk profilering av byrådets egne standpunkter uten særlig nytteverdi. FNB mener at bruken av et så stort beløp bør spesifiseres bedre slik at bystyret vet hva pengene faktisk skal brukes til.

FNB mener midler fra Oslopakke 3 i størst mulig grad skal brukes til infrastruktur og særlig bygging av veier. Vi støtter i utgangspunktet en takstreduksjon på kollektivtransport, men mener at dette bør finansieres gjennom mer effektiv drift av kommunen, ikke gjennom Oslopakke 3. Ved å finansiere reduksjonen gjennom Oslopakken skyves regningen over på bilistene, noe vi finner urimelig.

Innstillingen påpeker en svekkelse av kommunens økonomiske handlefrihet grunnet svekket statlig finansiering av lærerløftet. FNB mener Oslo kommune bør arbeide for at staten i sin helhet bør finansiere denne reformen.

FNB mener økningen i beboerparkering er urimelig. Hensikten med beboerparkering er å sikre de som bor i sentrale områder parkeringsplasser. Ordningen var opprinnelig ment å være selvfinansierende og ikke benyttes til å subsidiere andre formål.

FNB mener dagens praktisering av beboerparkeringsordningen kan være ulovlig da beboerne må betale for et parkeringstilbud de ikke er sikret å få.

MERKNADER FRA VENSTRE

Utvalgets medlem fra Venstre, viser til sitt alternative budsjett. I budsjettet har Venstre vært opptatt av å vise et grønnere, smartere og mer liberalt Oslo med satsinger på miljøvennlige transportløsninger, et styrket budsjett for de som trenger det mest og et bedre budsjett for skole og utdanning.

Vi legger fram et budsjett som er ærlig på våre egne prioriteringer, og som bygger videre på det arbeidet vi gjorde i forrige bystyreperiode og som del av byrådet Røslund II fra 2011 til 2015. Derfor vil Venstre vise at det går an å gradvis fjerne eiendomsskatten samtidig som man fører en aktiv miljø- og velferdspolitik. Samtidig legger vi vekt på å vise fram de reelle prioriteringene vi gjør gjennom å foreta realistiske forslag til kutt.

Allerede i vårt første alternative budsjett i bystyreperioden, viser Venstre at det er mulig å realisere våre to viktigste valgløfter fra valgkampen 2019: Månedskort til 590 kroner og betydelig styrkede skolebudsjetter. Det gjør vi ved å foreslå strukturelle endringer for en mer effektiv og moderne kommune, som prioriterer det viktigste først.

Venstres hovedprioriteringer

Venstres alternative Oslo-budsjett for 2020 styrker skolen, kollektivtrafikken og kulturen i Oslo, og legger til rette for en varmere og mer inkluderende samfunn. Totalt omprioriterer Venstre for 1,15 milliarder.

Skole

Osloskolen skal gi 85 000 barn og unge like muligheter til faglig og sosial utvikling. Det gjør skolen til byens viktigste virksomhet, og Venstre har høye ambisjoner for alle elever i byen. Hovedgrepet vårt for skolen i dette budsjettet er å øke grunnfinansieringen til grunnskolen med 216 millioner mer enn byrådet foreslår, slik at vi løfter hele Osloskolen.

Venstre foreslår også å begynne innføringen av et 11. skoleår i Oslo for de elevene som ikke er klare for å begynne i videregående opplæring.

I år har Venstre prioritert å styrke elevenes egne organisasjoner, Elevorganisasjonen og Operasjon Dagsverk, samt å gi et kraftig løft til yrkesfagelevne gjennom økt kommunalt lærlingtilskudd og forbedret utstyrspark i yrkesfagene.

Miljø

Transport er fortsatt den desidert største kilden til utslipp, men kollektivandelen, sykkel og gange går opp, bilbruken ned og elbilandelen er økende. Dette er en utvikling som må fortsette. Derfor er hovedgrepet vårt på miljø å redusere prisen på månedskortet til 590 kroner, å øke støtten til klimafondet som blant annet støtter utbygging av ladeinfrastruktur i sameier og borettslag, og å etablere 1100 nye offentlige ladepunkter i året. Vi foreslår også å øke piggdekkgebyret.

I tillegg fortsetter satsingen på sykkelvei og flere attraktive gågater. For å gjøre sentrum mer tilgjengelig og attraktivt, ønsker Venstre å opprette en egen pott der næringsdrivende og andre kan søke om midler til bylivstiltak.

Rusomsorg

I dette budsjettet ligger det en betydelig styrking av rusomsorgen generelt. Venstres mål er at alle rusavhengige som ønsker det skal få tilbud om tjenester som er tilpasset dem, når de ønsker det. Det krever en styrking av rehabiliteringstilbudet, ettervernet, boligtilbudet, personlig oppfølging og helsetilbudet. Det krever også at vi ikke bygger ned eksisterende

institusjonstilbud til rusavhengige.

Venstre foreslår å utvide brukerromstilbudet i byen med både døgnåpent brukerrom på Prindsen, i tillegg til flere nye brukerrom, også mobile enheter. Vi setter også av midler til etablering av et eget værested for rusavhengige, som vi ønsker at skal lokaliseres i nærheten av de etablerte hjelpetiltakene i sentrum.

Kultur

Venstres mål er en fri, sterk og selvstendig kultursektor. I Oslo har vi et fantastisk kulturliv, et kulturliv som er drevet frem av gode ideer fra kulturlivet selv. For Venstre er det viktig å støtte kulturen, men aldri forsøke å styre den. Vi satser på både infrastruktur og innhold, og styrker kulturtilskuddene med til sammen 15,95 millioner kroner. I tillegg kommer en betydelig bibliotekssatsing, først og fremst rettet mot barn og unge. Vi vil bygge tre nye "Biblo" i Oslo - barne- og ungdomsbibliotek slik vi etablerte på Tøyen. Det er en stor satsing på kultur, kunnskap og fritidstilbud for barn og unge.

Oslo kommunes økonomiske situasjon

Oslos økonomi er god og den er stabil. Selv om byrådet liker å fremstille det som om eiendomsskatten er nødvendig for å sikre kommunens økonomiske bærekraft, er det helt andre forhold som bidrar til økt handlingsrom i budsjettene eller som potensielt kan skape utrygghet rundt kommuneøkonomien i Norges største kommune.

Skatteinntektene har vært spesielt sterke de senere årene og rammetilskuddet fra staten har økt kraftig under det borgerlige flertallet på Stortinget. Sammen med lave renter, rimelige lønnsoppgjør og andre eksterne forhold har dette gitt det rødgrønne byrådet i Oslo tidenes økonomiske handlingsrom. De overflødige eiendomsskattepengene har derfor i stor grad gått til å bygge opp fondsreserver og skapt store overskudd i etatene.

Bykassens regnskapsmessige overskudd var i 2018 på 965 millioner kroner etter at virksomhetene fikk beholde 5 % av sitt overskudd og andre avsetninger.

Skatteinntekter

Oslo kommunes største inntektskilder er skatt og rammetilskudd. Utviklingen i skatteinngangen har vært veldig sterk de senere årene med en gjennomsnittlig vekst på 5,8 % i perioden fra 2011-2018, og i snitt 7,5 % i perioden 2015-2018. Skatteinngangen for 2018 forventes å bli 1,4 milliarder kroner høyere enn budsjettet. Byrådets anslag for 2019-2022 er likevel en inntektsvekst på bare ca. 0,6 % (stiplet linje).

Veksten i skatteinntekter de senere årene har vært begrunnet blant annet i økt utbytte, som må ses i sammenheng med økt utbyttebeskatning. Det er likevel vanskelig å se for seg at skatteanslaget skal være så lavt som byrådet legger opp til i økonomiplanperioden, særlig med tanke på at veksten i norsk økonomi er sterk og arbeidsledigheten er lav.

Det er derfor grunn til å tro at skatteinntektene og også de frie inntektene for Oslo kommune kommer til å øke framover, men kanskje noe lavere enn det vi har sett i de siste årene. Som eksempel vil en vekst i frie inntekter på 1,5 % i året gi Oslo økte inntekter på 2,1 milliarder i økonomiplanperioden, noe som både gir handlingsrom til både nye satsninger og redusert eiendomsskatt i neste bystyreperiode. Til tross for dette legger Venstre likevel byrådets skatteanslag til grunn for sitt alternative budsjett for 2020.

Rammetilskuddet

Rammetilskuddet har økt i den perioden Venstre har hatt påvirkning på statsbudsjettene, og veksten har vært spesielt god for Oslo. Det betyr at Oslo har fått betydelig med nye inntekter etter hvert som den nye inntektsmodellen har fått virkning, og har sammen med skatteinntektene gitt et betydelig større handlingsrom i den kommunale økonomien.

Skatteinntektene til Oslo er langt over landsgjennomsnittet per innbygger, noe som gjør at Oslo trekkes kraftig i rammetilskuddet for å kompensere kommuner med dårligere skattegrunnlag. Denne modellen (skatteutjevningsmodellen) innebærer at Oslo i 2017 fikk redusert rammetilskuddet med 5,8 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner, altså rundt 8500 kroner per innbygger.

Så lenge den blågrønne regjeringen blir sittende ut perioden, er det grunn til å tro at Oslo kommune også i framtiden vil ha gode inntekter fra en Oslovennlig regjering.

Eiendomsskatt

I budsjettet for 2016 innførte det rødgrønne byrådet eiendomsskatt i Oslo for første gang siden 1998. Arbeiderpartiet anslo at eiendomsskatten på bolig ville utgjøre om lag 280 millioner kroner per år. I 2019 er inntektene fra eiendomsskatt på bolig 590 millioner kroner. I tillegg kommer inntektene fra næringseiendom på 1000 mill. kroner i året.

Begrunnelsen for eiendomsskatten er blitt svekket siden innføringen. Det borgerlige flertallets endringer i inntektssystemet for kommunene har styrket Oslo kommunes økonomi, og sammen med andre forhold knyttet til lønnsutvikling, god skatteinngang og lavere pensjonskostnader enn forutsatt har dette skapt et økonomisk handlingsrom for Oslo som langt overstiger det tidligere borgerlige byråd har hatt.

Venstre har gått til valg på å fase ut eiendomsskatten innen 2023. Grunnen til at Venstre legger opp til en utfasing er fordi vi mener det er den mest fornuftige måten å fjerne eiendomsskatten på. I vårt budsjettforslag for 2020 foreslår vi derfor å begynne med å fjerne eiendomsskatten på bolig over fire år.

Fond- og aksjer

Det rødgrønne byrådet har brukt mye av det økte handlingsrommet sitt på å øke avsetningen til fond. Siden 2015 har de ubundne driftsfondene (dvs. de rent kommunale og frivillige fondene doblet seg), og regnskapet for 2018 viser at disse fondene til sammen har en saldo på om lag 5 milliarder kroner. Mange av disse fondene er nødvendige og gode, men samlet danner veksten i fondsavsetning et bilde av et byråd som har god råd og legger mye penger til side.

Venstre foreslår å endre periodiseringen i et av disse fondene, premieavviksfondet, slik at vi setter av mindre penger i fondet i 2020, og mer enn byrådet foreslår senere i økonomiplanperioden. Dette innebærer at fondet får samme saldo gjennom perioden som byrådet legger opp til. Dette henger sammen med at Venstres forslag til ny pensjonsordning for nyansettelser innebærer at Oslo kommune i framtiden får større kontroll over pensjonsutgiftene og redusert premieavvik.

Gjeldsgrad

For Venstre er det viktig at vi ikke bruker opp handlingsrommet og overlater regningen for de neste generasjonene. Derfor ønsker Venstre å holde kommunens gjeld nede. Samtidig er det behov for å gjøre store investeringer i blant annet skolebygg, omsorgstilbud, kultur- og

idrettsbygg og samferdsel som investeringer i framtiden. At gjeldsgraden øker er derfor ikke nødvendigvis negativt for kommende generasjoner.

Oslo kommunes gjeld var og er fremdeles lavere enn de fleste andre storbyene i Norge. I perioden 2011-2015 var gjeldsgraden i gjennomsnitt 50 %, og siste tilgjengelige regnskapstall (2018) viser at den ligger på 50 %.

Det har vært mye oppmerksomhet rundt prognosen for gjeldsgraden, spesielt i forbindelse med det borgerlige byråds siste budsjett. Anslaget viste da at kommunens gjeldsgrad ville øke til nærmere 80 % i slutten av perioden. I de påfølgende rødgrønne budsjettene økte dette anslaget til over 90 %. Disse anslagene har konsekvent vært upålitelige, og ligget alt for høyt sammenliknet med regnskapstallene.

Årsaken til at gjeldsgraden ikke vokser så raskt som anslagene er flere. For det første er det et krav at prognosen legger til grunn at alle investeringene skal gjøres i løpet av økonomiplanperioden selv om flere av dem går over lengre tid. For det andre forutsetter prognosen at kommunen lykkes med å gjennomføre alle investeringer som planlagt, mens det i realiteten er store etterslep på investeringene. For det tredje tar ikke modellen høyde for at kommunens inntekter også vokser i økonomiplanperioden (jf. Skatteanslaget ovenfor) og for det fjerde nedbetaler kommunen ekstra gjeld.

Gjeldsnedbetalingen er den minste faktoren av de overnevnte, og forklarer bare 10 % av avviket. Investeringssetterslepet og bruk av ledig likviditet i kommunen den viktigste årsaken, og forklarer om lag 53 % av avviket, mens de økte inntektene forklarer 36 %.

Strukturelle grep for en mer effektiv kommune

Venstre mener at det er grunnlag for å gjennomføre flere reformer for å styrke det økonomiske handlingsrommet i Oslo kommune framover. Disse endringene vil også bidra til en mer effektiv kommune som kan levere bedre tjenester til innbyggerne.

Pensjonsutgifter

Utgiftene til pensjonsforpliktelser utgjør en stadig større andel av handlingsrommet i Oslo kommune, noe som bør være bekymringsfullt for alle parter. Venstre er opptatt av at alle skal få en god pensjon etter å ha jobbet i Oslo kommune, og ønsker derfor ikke å endre i de opptjente rettighetene uten at partene i arbeidslivet er enig om det.

Sporveien innførte 01.04.2015 innskuddsordning for alle nytilsatte. Venstre foreslår at Oslo kommune tilbyr nye ansatte etter 1. juli 2020 denne formen for pensjonsordning, som er blitt svært vanlig i privat sektor etter pensjonsreformen. Forslaget innebærer en innskuddssats på 6 % av lønn under 7,1 G, og 9 % for de over 7,1 G, noe som for de fleste vil legge tett opp til maksimalbeløpet. Samtidig får alle ansatte før 1. juli beholde den pensjonen de har opparbeidet seg og fortsette på den gamle ordningen.

Fordelen for kommunen er at man vet mer presist hva pensjonen kommer til å koste, i motsetning til i en ytelsespensjon. Dette vil være et grep som på sikt vil gi Oslo en bedre kontroll med pensjonsutgiftene, og dermed en bedre økonomisk styring. Dermed kan man på sikt også løse problemet med premieavvikene.

Reduserte utgifter i kommunen

Rammekutt handler om at man forventer effektivisering av driften i kommunen i de kommende årene, både generelt gjennom organisering av driften men også gjennom

digitalisering og forenkling av de offentlige tjenestene. Dette er det behov for i offentlig sektor, for at vi skal bruke skattepengene på en best mulig måte.

Byrådet har ikke ønsket å oppgi disse størrelsene i sitt budsjettforslag, og har laget et kunstig skille mellom rammekutt og ulike andre effektiviseringskrav. En samlet oppstilling av kuttforslagene i byrådets forslag viser at byrådet legger opp til omfattende slike kutt i økonomiplanperioden.

Byrådet foreslår at Oslo kommune skal effektivisere for 1,13 milliarder kroner i økonomiplanperioden, noe som tilsvarer omtrent 2,3 % av de frie inntektene i 2019. Til sammenlikning utgjør kuttet i den statlige ABE-reformen 0,5 %.

Venstre legger ikke opp til å øke rammekuttene i vårt budsjettforslag utover byrådets forslag, men har i stedet foreslått tre strukturreformer for kommunen. I tillegg til dette foreslår Venstre å trekke tilbake enkelte spesielle overføringer som byrådet har gjort siden 2015. Disse knytter seg i hovedsak til veksten i antallet ansatte i byrådsavdelingene, Utviklings- og kompetanseetaten og Kemnerkontoret.

Byrådet foreslår enkelte bufferavsetninger, som Venstre mener byrådet heller burde komme tilbake til bystyre med i forbindelse med revidert budsjett 2020.

Sykefravær

Venstre foreslår i dette budsjettet tre strukturelle grep for å styrke Oslo kommunes økonomiske handlingsrom i framtiden, og for å forbedre og effektivisere de kommunale tjenestene. Disse grepene er pensjonsreform (beskrevet ovenfor), innkjøpsreform og sykefraværsreform.

Sykefraværet i kommunen er generelt høyt, men i enkelte virksomheter er det spesielt høyt. Sykehjemsetaten har for eksempel et sykefravær på 8,5 % blant sine ansatte, noe som er langt høyere enn i tilsvarende private omsorgstilbydere. Dette viser at det er mye å spare på å innføre tiltak for å få flere tilbake på jobb fra sykefravær og å innføre tiltak som gjør at færre blir syke.

Det finnes mange måter å jobbe for å få ned sykefraværet og kommunen kan lære mye av privat sektor på dette området. Venstre foreslår derfor en ny insentivordning der det straffer seg økonomisk for virksomheten å ha høyere sykefravær enn snittet for kommunen. Med denne reformen viser vi at vi mener alvor med bekymringen for det høye sykefraværet og gjør dette til en prioritert oppgave for ledelsen i kommunen.

Innkjøp og anskaffelser

Oslo kommune er en stor innkjøper og brukte i 2018 17,7 milliarder kroner på kjøp av varer og tjenester som inngår i den kommunale driften, altså bare i driftsbudsjettet. Av dette er det i dag en liten andel som kjøpes inn gjennom de sentrale innkjøpsordningene (samkjøpsavtalene). Ved å trekke tilbake fullmaktene i virksomhetene lokalt til å gjennomføre kjøp over en viss grense, og opprette flere sentrale innkjøpsordninger, kan vi få flere virksomheter til å bruke samkjøpsavtalene. Gjennom disse avtalene kan vi få bedre vilkår og redusere utgiftene til innkjøp i kommunen.

Erfaringstall fra andre deler av offentlig sektor viser at slike sentrale innkjøpsordninger kan gi en besparelse på om lag 10 % totalt etter noe tid. Samtidig er det avgjørende at virksomhetene bruker de sentrale innkjøpsavtalene hvis vi skal lykkes med å gjennomføre flere miljøvennlige anskaffelser. Det er i de sentrale innkjøpsordningen at kommunen har

best mulighet til å stille miljøkrav i anskaffelsene.

Venstre har lagt til grunn et forsiktig estimat for hvordan innsparingen vil kunne fordele seg over noen år i vårt alternative budsjett.

Digitalisering

Oslo kommune må gjennom en radikal digital transformasjon for å speile den teknologiske utviklingen ellers i samfunnet. Vi må bort fra dagens tungroddde søknads- og saksbehandlingsrutiner, og få på plass løsninger som er intuitive, brukerorienterte og digitale. Derfor opprettet det blågrønne byrådet Programmet for elektroniske tjenester (PET) i 2013 for å bistå med digitaliseringsprosjekter i Oslo kommune. Programmet ble organisert som en ny seksjon i Byrådsavdelingen for finans, og har som oppgave å være en «internleverandør» og å stå ansvarlig for å utforme forslag til løsninger.

Da det nye byrådet tiltrådte lanserte de et nytt digitaliseringsprosjekt kalt Origo parallelt med det eksisterende programmet, og i dette budsjettforslaget foreslår byrådet å legge PET under Origo-prosjektet. Venstre støtter intensjonen om å samle digitaliseringsarbeidet i kommunen, men er tvilende til dagens organisering av arbeidet. Det er viktig at Oslo kommune lykkes med digitaliseringsarbeidet, og at gevinstene av digitaliseringen kommer etatene, arbeidsplassene og innbyggerne i kommunen til gode.

Noe av det siste det blågrønne byrådet gjorde var å legge fram en Moderniseringsmelding som skulle være styrende for arbeidet med å forenkle kommunens rapporteringssystemer, digitalisere kommunen og sanere og samordne kommunens regelverk. Denne meldingen ble trukket av de rødgrønne og er aldri lagt fram. Venstre ønsker å så en ny giv inn i arbeidet med moderniseringen av Oslo kommune, og samtidig være en vaktbikkje for personvernet til Oslos innbyggere.

Bydelene

Oslos femten bydeler har ansvar for et bredt felt av velferdsoppgaver, blant annet barnehagene, bestilling av sykehjemsplasser, barnevern, skolehelsetjenesten, økonomisk sosialhjelp og en rekke barne- og ungdomstiltak. Bydelene er også viktige i lokaldemokratiet i Oslo som et bindeledd mellom Rådhuset og innbyggerne, og Venstre mener derfor det er viktig at bydelene har selvstendig makt.

Venstre ønsker at bydelene i større grad skal ha kontroll over sine egne budsjetter, og fremmer derfor forslag om at byrådet skal redusere bruken av øremerking i bydelenes budsjett.

Likevel fremmer Venstre noen forslag til endringer i bydelsbudsjettene. Byrådet har kuttet i det kommunale lærlingtilskuddet de siste årene i tråd med at det statlige lærlingtilskuddet har økt. Venstre ønsker å styrke insentivet til å ta inn lærlinger, for å sikre at flere elever får muligheten til å få lærlingplass.

Videre foreslår Venstre at prosjektene ressurspool og heltidsprosjektet gjennomføres innenfor dagens rammer. Spesielt utprøving av nye turnuser bør kunne gjennomføres uten store ekstra kostnader for virksomhetene.

Byrådets ideologiske kamp mot private velferdstjenester gagnar ingen. Venstre har et pragmatisk syn på forholdet mellom kommunale og private tjenester, og mener at kvaliteten på tjenestene er det viktigste. Da er det en fordel at man kan lære av hverandre og at det er et visst mangfold i tilbudet som gjør at det finnes ulike tilpasninger i tilbudet, også innenfor barnevernet.

Vi foreslår også en ekstra støtte til Kløverveien barnepark for å opprettholde tilbudet der, og

ber om en tiltakspakke for rekruttering av fosterfamilier.

Fritidskort

Regjeringen jobber med å utarbeide et "fritidskort" som skal prøves ut i noen av landets kommuner. Fritidskortet skal tilbys alle barn fra 6 til fylte 18 år og kan benyttes til å dekke deltakeravgift på fritidsaktiviteter etter mønster fra ordningen på Island. Ordningen skal være ubyråkratisk og det skal være mulig for kommunene å legge på en lokal andel.

Venstre ønsker at Oslo skal inngå i prøveprosjektet for å vite hvordan et slikt tilbud vil kunne fungere i en storby, og ønsker også å benytte seg av muligheten til å legge til en lokal andel på statens bevilgning til forsøket. I første omgang setter vi derfor av penger til både prøveprosjekt og å fylle opp fritidskortet i tre bydeler.

Barnehagen

Venstre er opptatt av å sikre mange nok og gode barnehageplasser, med mange nok og kompetente ansatte, slik at alle familier som ønsker det får et kvalitativt tilbud for sine barn. Barnehagen skal være et trygt sted å være, der barn får utviklet seg gjennom lek og sosialisering. Kvaliteten på tilbudet vil alltid være det viktigste for Venstre. Foreldre skal kunne velge et barnehagetilbud som passer for akkurat dem og deres barn, og derfor trengs det et mangfold i barnehagetilbudet.

Det bør være mulig for flere å få raskt tilbud om plass i barnehage der man trenger det, og derfor bør det etableres flere barnehager. Venstre mener det bør være en balanse mellom kommunale, private og ideelle tilbud innenfor barnehagene i Oslo, og ser derfor ingen grunn til å føre en politikk som ikke tillater private og ideelle å drive barnehage, som er dette byråds politikken.

Denne politikken har budsjettvirkninger for bykassens budsjett. Ved å åpne for at private som ønsker det kan få åpne barnehager i Oslo ved siden av og til erstatning for det kommunale tilbudet, sparer kommunen penger både fordi sykefraværet er lavere i de private barnehagene og fordi de private barnehagene mottar et lavere tilskudd til pensjon enn det offentlige.

Helse og omsorg

Venstre vil føre en helse- og sosialpolitikk som hjelper alle mennesker til å leve et mest mulig selvstendig og godt liv og som gir en ny sjanse til de som faller utenfor. Derfor må tilbudet trappes opp til de som trenger det mest, nemlig de mest sårbare og utsatte menneskene i samfunnet.

Sykehjem og omsorg

For Venstre er det helt grunnleggende at alle som ønsker det skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Når man ikke lenger kan bo hjemme, og skal bo på en heldøgnsinstitusjon, er det flere faktorer som påvirker kvaliteten på tilbudet, blant annet god og variert kost, aktivitetstilbud og selvfølgelig tilstrekkelig bemanning.

I forrige periode har Venstre vært med på flere initiativ for å styrke kvaliteten i sykehjemmene, blant annet gjennom bedring av ernæringssituasjonen og flere tilbud om aktivitet og underholdning. I dette budsjettet foreslår vi også å holde ett eldresenter åpent på kvelder og i helger. Dette er med på å gi eldre et bedre tilbud og mer valgfrihet i hverdagen.

Eldre har ulike behov og ønsker, og Venstres mål er et sykehjemstilbud som tar hensyn til dette. Det krever et mangfold i tilbudet. Det rødgrønne byrådet har et uttalt ønske om å

kommunalisere flere sykehjem i Oslo på ideologisk grunnlag, og har så langt tatt over driften av ett sykehjem (Madserud). Fra og med i 2020 vil man også få helårseffekten av at Uranienborghjemmet og Ullerntunet skal overtas i kommunal drift, samt halvårseffekten av Manglerudhjemmet som tas over i juni. I løpet av perioden vil byrådet bruke mange millioner kroner på dette, uten at det styrker tilbudet til de eldre.

Venstre mener det bør være en balanse mellom kommunale, private og ideelle tilbud innenfor eldreomsorgen i Oslo, og ser derfor ingen grunn til å føre en politikk som kommunaliserer velfungerende private og ideelle sykehjem. Derfor foreslår Venstre å stoppe denne utviklingen, og legge ut et nytt sykehjem på anbud.

Rusomsorg

Pakkeforløp for rus og psykisk helse har blitt gradvis innført fra 2018. Regjeringen har lagt frem en opptrappingsplan for rusfeltet som skal bidra til å sikre kvalitet og tilgjengelighet i de kommunale tjenestene. Opptrappingsplanen har en bred tilnærming for tidlig innsats, riktig behandling og god oppfølging.

Byrådets mål for rusomsorgen i Oslo er å desentralisere tilbudet i større grad enn i dag, og å overføre flere oppgaver til bydelene. Venstre er positive til å sikre rusavhengige bedre oppfølging i egen bydel, men mener opprettholdelse av et godt sentralt og gatenært tilbud er avgjørende. Byrådet legger opp til et altfor raskt tempo når det gjelder å flytte ressurser fra Velferdsetaten og til bydel, og vi ser en uheldig utvikling der viktige tilbud i sentrum og institusjonsplasser bygges ned. Velferdsetaten varsler at det trengs fem millioner kroner mer for å sikre videre drift av dagens institusjoner, og Venstre prioriterer dette.

Det er fortsatt behov for et gatenært og skadereduserende tiltak i sentrum. Venstre foreslår derfor i sitt alternative budsjett å styrke rusomsorgen med 48 millioner kroner, hvorav 7,5 millioner brukes på å dele ut røykeutstyr for å få flere til å røyke rusmidlene i stedet for å injisere dem. Dette vil redusere faren for smitte og overdosedødsfall. I tillegg foreslår Venstre 7,5 millioner kroner til å opprette flere sprøyterom og nye mobile brukerrom, slik at flere rusavhengige kan oppsøke trygge steder der de kan få oppfølging og hjelp.

I forrige periode foreslo Venstre at det skulle opprettes et eget værested for rusavhengige, sentralt i Oslo. I dette budsjettet prioriterer vi midler til å etablere dette værestedet i 2020.

Frivillighet

Frivilligheten utgjør et stort og viktig bidrag til byens totale tjenestetilbud. Å støtte frivillig sektor innenfor helse og velferd er både kostnadseffektivt og målrettet. Ofte klarer frivillig sektor å nå personer kommunens ordinære tjenestetilbud ikke klarer å fange opp og personer som faller mellom flere stoler. Frivilligheten bidrar til mer kunnskap og mer fellesskap.

Venstre foreslår å bruke til sammen 19,5 millioner kroner mer på tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner enn byrådet legger opp til i sitt forslag.

Da Venstre satt i byråd la vi fram handlingsplanen Stolte Oslo som hadde som mål å gjøre Oslo til den beste byen for kjønn- og seksualitetsmangfold. Som et ledd i å følge opp denne planen vil Venstre styrke arbeidet på LHBT-området. Organisasjonene som arbeider for seksuelle minoriteters interesser og rettigheter i Oslo, når ut til over halvparten av byens befolkning hvert eneste år. De bidrar til økt kunnskap, økt toleranse og et bredt engasjement for Oslo som en by for alle. Dette er et viktig bidrag til Oslo som en liberal og åpen hovedstaden i en stadig mer autoritær og intolerant verden.

I tillegg foreslår Venstre å styrke Helsestasjonen for kjønn og seksualitetsmangfold, organisert under bydelens budsjett.

Den frie rettshjelpen har alltid vært viktig for Venstre. Både i Oslo og nasjonalt har vi vært pådrivere for økt støtte til rettshjelpstiltakene. Mange innbyggere i Oslo har av ulike årsaker ikke kjennskap til egne rettigheter, og mange sliter med å betale for juridisk bistand. Hjelpetiltak som Jussbuss hjelper personer fra spesielt utsatte grupper med å opplyse og bistå i juridiske spørsmål. I tillegg kommer tiltaket Gatas økonomi, som hjelper personer med lav økonomisk kompetanse til å få mer kontroll over eget liv og egen økonomi. Dette er tiltak som koster lite å støtte, og som når ut til veldig mange. For øvrig foreslår Venstre følgende tilskuddsøkninger til frivillige organisasjoner:

Osloskolen

Vår viktigste oppgave er å sikre at alle barn får en god oppvekst og ser muligheter for sitt eget liv. Det betyr å sikre gode barnehager og skoler, gode nærmiljøer og ordninger som gir alle mulighet til å delta i idretts- og aktivitetstilbud - uavhengig av hvor i byen man vokser opp eller hvor mye penger man har.

Barns bakgrunn skal ikke avgjøre deres fremtid. Levekårsforskjellene i Oslo er store, og gjør at barn har veldig ulike utgangspunkt for å lykkes i sine liv. Dessverre vokser mange opp i familier med dårlig råd og med foreldre uten arbeid, mange bor i trange leiligheter og har ikke råd til å delta på fritidsaktiviteter.

I vårt alternative budsjettforslag for 2020 foreslår Venstre en stor satsning på barn og unge, en styrking av grunnskolen og en flere nye tiltak for å sikre like muligheter for alle som vokser opp i Oslo.

Grunnskolen

Venstre vil ha en friere skole der hva du lærer er viktigere enn hvordan, og der skolen sikrer like muligheter for alle barn. Det krever at man tilpasser undervisningen til hver enkelt elevs utgangspunkt, interesser og ferdigheter og ikke motsatt. Alle barn har krav på utdanning tilpasset dem selv og på deres nivå, enten de trenger ekstra utfordringer eller mer tid til å lære det viktigste.

Selv om Osloskolen i stor grad bidrar til å utjevne sosiale forskjeller, har vi fortsatt en vei å gå. En god skole koster penger, og det er Venstre villig til å prioritere. Osloskolen må se og ta vare på alle elever. For å sikre alle skoler mulighet til å gi sine elever den opplæringen og oppfølgingen de trenger, øker Venstre rammene for grunnskolene med 216 millioner kroner. Økt økonomisk handlingsrom gir skolene større frihet til å prioritere det som er viktig for akkurat dem.

Å sikre skolene frihet til å gjøre egne prioriteringer er også årsaken til at Venstre, i stedet for et øremerket tilskudd til skolemat, foreslår en søkbar pott for skoler som ønsker forsøk med skolemat. For enkelte skoler i byen kan et enkelt skolemåltid være et viktig tiltak, mens det andre steder kan være behov for noe helt annet. Venstre er ikke mot gratis skolemat, men ønsker at skolene selv skal ha mulighet til å prioritere sine midler slik de ønsker, fremfor at politikerne gjør det for dem.

Fra skolestart 2020 vil alle elever på 1.- og 2.-trinn i Osloskolen få gratis halvdagsplass i AKS. Venstre støtter denne satsingen, men mener fortsatt byrådet burde begynt utrulling

av gratis AKS med de elevene som ikke hadde råd til å delta, fremfor å basere dette på geografi. Når det gjelder 3.- og 4.-trinn fortsetter byrådet med sin geografiske tilnærming. Venstre foreslår i stedet at det for 3.- og 4.-trinn legges opp til en modell der alle elever som kommer fra husholdninger med inntekt under 1 million kroner, får gratis halvdagsplass.

Videregående opplæring

Osloskolens yrkesfaglige linjer sliter med en utdatert utstyrspark, og teknologiutviklingen fortsetter i raskt tempo. Det er en åpenbar forutsetning for å lykkes med yrkesfagene at elevene har tilgang på tidsriktig og relevant utstyr i den delen av opplæringsløpet der de er i skole. Dessverre har byrådet i dette budsjettet foreslått å kraftig redusere bevilgningen til oppgradering av utstyrsparken. Venstre foreslår å øke denne potten til 11 millioner kroner i 2020. For å ytterligere styrke de yrkesfaglige løpene, ønsker Venstre å opprettholde et solid kommunalt lærlingtilskudd, i tillegg til regjeringens økninger.

Venstre ønsker å beholde det frie skolevalget i Osloskolen for å sikre at byens elever kan velge å gå på den skolen de selv ønsker. Å sikre frihet for elevene vil alltid være Venstres førsteprioritet. Dette inkluderer også å sikre et fullgodt tilbud til elever som etter endt grunnskole ikke føler seg klare eller har de forutsetningene som skal til for å lykkes i videregående opplæring. I dag finnes kun et fåtall plasser ved en skole i Oslo som alternativ for elever som ønsker et 11. skoleår. Det er ikke et tilstrekkelig tilbud. Venstre foreslår derfor å sette av 20 millioner til et nytt tilbud om et ekstra skoleår for elever som har behov for dette.

Styrket elevdemokrati

Våren og høstens klimastreiker er eksempler på at dagens ungdom setter dagsorden og bruker mye tid og energi på å påvirke politikk og samfunn. Det er ikke "fint at de engasjerer seg", de er en forutsetning for at demokratiet vårt fungerer. Diskusjoner rundt elevers streikerett, fraværgrense og utøvelse av politisk virke i skoletiden, viser at det er behov for å styrke elevenes egen organisasjon og elevenes rettssikkerhet. For at Elevorganisasjonen i Oslo skal kunne styrke sitt politiske arbeid og arbeid rettet mot byens elevråd, foreslår Venstre en økning i deres tilskudd, og at dette skal prisjusteres kommende år. Samtidig foreslår Venstre at Operasjon Dagsverk Oslo skal få et eget tilskudd, slik at drift av OD Oslo ikke skal være avhengig av Elevorganisasjonens økonomiske rammer.

Byutvikling

Den viktigste oppgaven i byutviklingspolitikken er å sørge for kvalitet og gode boområder i en raskt voksende by. Venstre ønsker en moderne og miljøvennlig politikk som kombinerer utvikling av nye områder med vern av de kvalitetene som finnes i byen i dag. Alle utbygginger må derfor vurderes ut fra om de styrker byens kvaliteter innen arkitektur, miljø og byutvikling.

Venstre foreslår et kutt i Plan- og bygningsetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten som tilsvarer en del av byrådets økninger i forrige periode. Venstre mener det er rimelig å anta at etaten kan gjennomføre oppgavene sine innenfor en lavere ramme fordi etatene leverte svært gode resultater da de hadde lavere budsjettammer. Selv om etatene til sammen har fått 27 millioner kroner mer til utvikling av boliger og byutvikling, ser man ikke resultatet av det i statistikken eller kvaliteten på byrådets innstillinger.

Dessuten ønsker Venstre en annen retning på byutviklingspolitikken enn det rødgrønne byrådet. Vi foreslår at småhusområdene i større grad skjermes for utbygging av lavblokker,

og ønsker heller å prioritere ressursene til transformasjon av Hovinbyen og Filipstad og andre gamle industri- og næringsområder. Denne prioriteringen gjør at etatens ressurser kan brukes på en bedre måte enn i dag.

Kulturminner

Det forsvinner altfor mange kulturminner og verneverdige bygg i Oslo hvert år. Byantikvaren spiller en sentral rolle i å dokumentere kulturminneverdier og bistå ved utbygginger av områder der det finnes viktige kulturminner å ta vare på.

Et av tiltakene Byantikvaren har er tilskuddsordningen for verneverdige bygg i privat eie. Gjennom denne potten har Oslo lyktes i å ta vare på mange kulturminner i bybilde, særlig i murgårdsbebyggelsen i Indre by. Denne ordningen har ikke vært styrket på mange år og en prisjustering av potten, slik Venstre foreslår, er derfor på sin plass.

Miljø- og samferdsel

Venstre mener Oslo skal gå foran for å kutte utslipp og beskytte naturen og miljøet. For å lykkes med dette vil Venstre føre en moderne miljø- og samferdselspolitikk som både bidrar til at flest mulig ser kollektivtrafikk, gange eller sykkel som førstevalgene for de aller fleste reiser i Oslo, og som også reduserer utslippene fra andre sektorer.

Kollektivtrafikk

Venstre vil være en garantist for at kollektivtrafikken i Oslo skal være rimelig, ha hyppige avganger og nå ut til flest mulig. Det handler om at du skal komme deg dit du skal på en god og miljøvennlig måte.

Derfor er vår hovedsatsing i dette alternative budsjettet å redusere månedskortprisen til 590 kroner. En reduksjon i månedskortprisen har ikke vært gjort siden Venstre fikk gjennomslag for det sist i 2007. Også den gang ble det sagt at prisen på kollektivtrafikk ikke var avgjørende for å få flere til å reise miljøvennlig, men sannheten er at langt flere valgte å reise kollektivt etter at prisen ble satt ned. 750 kroner oppleves som mye for mange, og en redusert månedskortpris vil derfor også bidra til å øke mobiliteten for mange i Oslo. Dette var vårt viktigste valglofte i valget i 2019, og vi innfrir det allerede i første budsjett.

Videre foreslår Venstre tre nye grep for kollektivtrafikken i budsjettet for 2020. Blant annet foreslår vi å utvikle Ruter-appen slik at den automatisk omgjør en serie med enkeltbilletter til en dagsbillett eller en ukesbillett ettersom hvor ofte man bruker dem etter modell fra London. Dette vil gjøre det enklere for mange å velge kollektivt.

I august 2019 inngikk regjeringspartiene et bompengeforlik som sikret økt finansiering av kollektivtilbudet i storbyene. Fordi de økte midlene til kollektivsatsing forutsetter noe reduksjon i bompengene, har dagens byråd avvist regjeringens tilbud om økte bevilgninger. For Venstre er det et mål å redusere biltrafikken, men også å fortsette den omstillingen av bilparken som blant annet elbilfordelene har bidratt til. Venstre mener dette er en stor mulighet for Oslo til å både styrke kollektivtilbudet, redusere prisene i kollektivtrafikken og samtidig benytte anledningen til å sikre sterkere miljødifferensiering i bomringen. Derfor foreslår vi i dette budsjettet å legge hele bevilgningen til reduserte bompenger på nullutslippsbiler, samtidig som vi betydelig styrker kollektivtilbudet.

Pris er avgjørende for hvordan folk reiser i hverdagen, sammen med fleksibilitet og hyppighet. Oslos kollektivtilbud er godt, men vi ser at enkelte linjer trenger økt frekvens og

bedret fremkommelighet. Det trengs flere ekspressbusser, og busstilbudet til deler av byen som i dag har et veldig dårlig tilbud, må forbedres. Venstre foreslår 20 millioner ekstra til en generell styrking av kollektivtilbudet i 2020.

Økt byliv

Venstre har alltid jobbet for å gjøre Oslo sentrum mer tilgjengelig og mer attraktivt. I vårt alternative budsjett foreslår vi en omlegging av det rødgrønne byrådets prosjekt Bilfritt byliv til en tiltakspakke for økt byliv. Venstre har ikke tro på at en kommunal prosjektorganisasjon er det som skal til for å skape byliv i Oslo, og foreslår derfor heller å bruke pengene på en støtteordning for private som ønsker å gjennomføre tiltak som kan bidra til økt byliv.

En del av Bilfritt byliv-prosjektet har vært å sette ut midlertidige benker, bymøbler, sykkelstativ o.l. Venstre foreslår derfor heller en pott på 10 millioner kroner til å styrke Bymiljøetatens arbeid med dette, slik at de heller kan intensivere arbeidet med permanente slike tiltak.

Videre styrker Venstre kommunens arbeid med gateopprustning, torg og møteplasser.

Venstre mener at et av de viktigste tiltakene vi kan gjøre for å legge til rette for økt byliv er gateopprustninger og opprustninger av torg og møteplasser i byen. På denne måten kan vi forsere arbeidet med å etablere nye gågater, sykkelprioriterte gater og miljøgater i sentrum. Venstre har tidligere i perioden tatt til orde for å etablere en rekke nye slike gater i sentrum, herunder:

- Å utvide gågatenettet innenfor Ring 1 med nye gågater i Universitetsgata, Akersgata, Øvre Slottsgate, Karl Johans gate og Olav Vs gate.
- Lage en grønn korridor med gågate fra Akerselva til Vippetangen (via Markveien, Torggata og Kirkegata).
- Forlenge gågaten i Brugata ned til Grønland og helt til krysset ved Tøyenbekken.

Klima- og miljøtiltak

Byrådets budsjettforslag er stort sett ganske bra på miljø, men Venstre mener flere av tiltakene må styrkes og at det trengs flere virkemidler. Skal vi lykkes med å kutte utslipp og utvikle byen i en enda mer klimavennlig retning, må vi øke takten og gjøre flere grep. Transport er den største kilden til utslipp i Oslo. I en årrekke har Venstre derfor både nasjonalt og spesielt lokalt, satset på alternativer til bilbruk og insentiver for å omstille bilparken til fornybar.

Et av de største gjennomslagene Venstre fikk i forrige periode var ordningen for utbygging av ladeinfrastruktur i sameier og borettslag, som har blitt en kjempesuksess. En tilsvarende støtteordning for utskiftning av oljefyr, kom også etter privat forslag fra Venstre. Dette er gode eksempler på at kommunen spiller rollen som tilrettelegger, slik at befolkning enkelt og rimelig kan ta miljøvennlige valg. I dette budsjettet foreslår vi å styrke satsingen på de eksisterende ordningene, samt å innføre tilsvarende for å etablere solcellepaneler eller andre tiltak i private bygg, for eksempel etterisolering av gamle bygg og plussbus.

Selv om utslippene i Oslo går ned, er det behov for å gjøre mer, særlig innenfor transportsektoren. Vi foreslår derfor 1100 nye offentlige ladeplasser årlig, økt satsing på innfartsparkering for å koble flere tettere på t-banenettet og økt havneavgift for de mest forurensende skipene. I tillegg foreslår vi flere tiltak for å øke sorteringsgraden av avfall, blant annet utvidede åpningstider på gjenvinningsstasjonene og pålegg om kildesortering for alt næringsliv i Oslo.

Klimabudsjettet

For 2020 har byrådet lagt frem et klimabudsjett som viser at kommunen ikke vil nå utslippsmålene sine på verken kort eller lang sikt. Budsjettet går med andre ord ikke opp, og viser at 2020-målet ikke engang vil nås i løpet av fireårsperioden. Venstre vil ha et klimabudsjett for Oslo som er ambisiøst, men også realistisk.

Venstre har siden det første klimabudsjettet ble lagt fram vært svært positive til at byrådet tydeliggjør kommunens klimasatsning gjennom et klimabudsjett. Dessverre har en stor utfordring vært at det hersker mye tvil rundt tallene. At byrådet i tillegg har stemt ned Venstres gjentatte forslag om å revidere klimabudsjettet, slik man gjør med vanlige budsjetter, svekker legitimiteten klimabudsjettet bør ha i befolkningen og i kommunens virksomheter. Derfor foreslår Venstre å behandle klimabudsjettet som et vanlig budsjett, med revisjon og regnskapsføring.

Næring og eierskap

Næringspolitikken i Oslo skal legge til rette for gode og sikre arbeidsplasser, og at du enkelt skal kunne skape en arbeidsplass for deg selv og andre. Dette kan vi gjøre ved å la de små bedriftene og oppstartsmiljøene dra nytte av at Oslo er Norges største kunnskapsby. Dette gjøres best ved å bygge nødvendig infrastruktur og attraktivitet som tiltrekker seg de mest kreative hodene, de beste forretningsutviklerne og de største investeringsmiljøene. Næringspolitikken i Oslo skal være moderne og næringsnøytral, og legge til rette for et seriøst og lønnsomt næringsliv.

Å legge til rette for næringslivet er å legge til rette for arbeidsplasser, og arbeidsplasser er noe av det viktigste for å motvirke utenforskap og sikre deltakelse i samfunnet og inntekter. I følge NAV var det ved utgangen av august 10 427 personer eller 2,7 prosent av arbeidsstyrken i Oslo som var registrert som helt arbeidsledige. Dette er 234 flere personer enn på samme tid i fjor, en økning tilsvarende 2 prosent. Dessverre ser vi at arbeidsledigheten er høyere blant de med innvandrerbakgrunn enn i resten av befolkningen.

For Venstre er det viktig å satse på grünnervirksomheter, små og mellomstore bedrifter. Disse bedriftene utgjør en stor andel av næringslivet i Norge, og det er gjennom innovasjon og nyskapende bedrifter at vi kan skape gode og trygge arbeidsplasser i framtiden. Norge står overfor en stor omstilling i næringslivet i forbindelse med det grønne skifte. I Venstres alternative budsjett foreslår vi å gi økt tilskudd til to aktører som bidrar til innovasjon og entreprenørskap blant unge.

Trygghet

Oslo skal være en trygg by for alle som bor her, som vokser opp her og for de som besøker byen. For Venstre er trygghet et sammensatt tema, og trygghet i byen er en forutsetning for at Osloborgere skal oppleve reell frihet til å leve sine liv slik de selv ønsker. Det handler blant annet om kriminalitetsforebyggende arbeid, god belysning og patruljerende personer i bybildet og trafiksikkerhet.

Venstre fikk i sin tid gjennomslag for ordningen med Oslovakter. Oslovaktene har gjennom flere år bidratt i kommunens trygghetsskapende arbeid gjennom synlighet i byen, spesielt på nattetid. Dessverre har dagens byråd valgt å avslutte ordningen slik den var tiltenkt. Venstre foreslår i dette budsjettet 10 millioner kroner til å gjenopprette Oslovaktordningen. Det innebærer en betydelig styrking av kommunens trygghetsskapende bidrag.

Tempoet i trygging av byens skoleveier går altfor sakte. I forrige periode behandlet bystyret innbyggerinitiativ etter innbyggerinitiativ om behov for akuttiltak på ulike skolars skolevei. Trafikksikkerheten rundt byens skoler er altfor dårlig, og mange foreldre opplever at de ikke tør å la barna sine sykle eller gå til skolen fordi det daglig skjer nestenulykker. Byrådets “hjertesoner” er et skritt i riktig retning, men med tempoet de legger opp til, vil det ta 100 år før vi når målet om trygg skolevei for alle barn. Venstre ønsker en mer helhetlig tilnærming til problematikken, og vil derfor ta initiativ til at det utarbeides en strategi for trygge skoleveier. I påvente av dette, foreslår vi i dette budsjettet 50 millioner til nye tiltak som kan bidra til umiddelbare tiltak allerede i 2020.

Venstre styrker SaLTo-samarbeidet i 2020, med 10 millioner kroner. Både politiet og SaLTo peker på tillit mellom politi og barn og unge som et avgjørende kriterium for å lykkes med både det forebyggende arbeidet og for å hjelpe ungdom ut av kriminelle miljøer. For å bygge den tilliten trengs kontinuitet og tilstedeværelse fra politiet der ungdom oppholder seg, og et styrket samarbeid mellom SaLTo og kommunen og politiet.

Kultur og idrett

Kultur og idrett er viktig i mange innbyggers liv, og en viktig arena for fellesskap, samhold og gode opplevelser. I samfunnsperspektiv fremmer idretten bedre folkehelse og integrering. Venstre ønsker å styrke disse fellesskapene gjennom vårt forslag til alternativt budsjett.

Bibliotek

Etter at Venstre la fram bibliotekmeldingen *Borgernes bibliotek* i 2014 har det vært en svært positiv utvikling i bibliotekene i Oslo. Byen har fått mer åpne bibliotek, der man med bibliotekkort kan være lenger på biblioteket enn før. Oslo fikk sin hittil eneste Biblo på Tøyen, som gir et unikt og godt tilbud til barn. Det nye hovedbiblioteket i Bjørvika åpner i første kvartal 2020.

Venstre ønsker å følge opp denne utviklingen og foreslår derfor at det etableres flere nye Biblo-tilbud i byen, i Groruddalen og Oslo Sør. For å sikre like lange åpningstider på det nye hovedbiblioteket som på filialene i dag, foreslår Venstre at det legges inn 4,6 millioner kroner.

Venstre er bekymret for den fremtidige forvaltningen av skoleboksamlingen når hovedbiblioteket flytter til nye lokaler. Skoleboksamlingen er et viktig bidrag fra Deichman til skolene i Oslo det må sikres både lokaler og forvaltning av denne ordningen videre, enten hos Deichman eller i Utdanningsetaten, derfor foreslår Venstre at det settes av 2 millioner til dette i budsjett.

Noe av det første det rødgrønne flertallet i Oslo gjorde var å vedta en fullmakt som gjør at byrådet kan leie ut store deler av det nye hovedbiblioteket til andre formål enn bibliotek for å spare penger. Venstre har i hvert eneste budsjettforslag etter den tid foreslått å oppheve denne fullmakten, og foreslår det også i dette budsjettet. I tillegg legger Venstre inn 2,5 millioner for å kompensere for tapte leieinntekter i 2020.

Idrett

Organisert og uorganisert idrett er en viktig del av mange innbyggers liv. Den skaper fellesskap, samhold og gode opplevelser. I samfunnsperspektiv fremmer idretten bedre folkehelse og integrering.

Oslo har svært få bad per innbygger, derfor er styrking av badetilbudet i byen viktig for

Venstre. Da Venstre satt i byråd la vi fram en ny bademelding som la opp til et styrket badetilbud i Oslo gjennom nye områdebad, nytt Tøyenbad og lengre åpningstider. Venstre satt også i gang byggingen av det nye bydelsbadet på Manglerud. Byrådet har siden den gang gått bort fra bademeldingen, og lagt planene om nytt områdebad Vest/Nord på is. Venstre foreslår derfor å sette i gang prosjekteringen av et nytt områdebad (50x25 meter svømmebasseng med 10-meters stupetårn) på Sogn og nytt helårsbad på Frogner.

Venstre vil satse på en bredde av idrettstilbud i Oslo. Valle Hovin kunstisbane har vært et ønske fra skøytemiljøet i mange år, og etter at Venstre var med å legge inn penger til prosjektering av ny ishall i 2016 har arbeidet begynt. I budsjettet for 2020 foreslår Venstre å begynne å sette av penger til den nye ishallen. Venstre foreslår også å sette av midler til rehabilitering av Løren ishall i budsjettet for 2020.

Venstre støtter også opp under den egenorganiserte idretten, og foreslår derfor å legge inn 5 millioner i tilskudd til å etablere Kuba Betongpark.

Kulturtilskudd

Oslo har et rikt kulturliv. For Venstre er kultur et satsingsområde, fordi vi mener det er viktig at alle skal få ta del i og oppleve gleden ved kulturlivet.

Venstre prioriterer hvert år å styrke mangfoldet av små og store frie kulturaktører i byen og også i år foreslås kulturtilskuddene økt med til sammen 15,95 millioner kroner. I år har det vært særlig viktig for Venstre å prioritere å styrke feltene “visuell kunst” og kulturell infrastruktur, for å bøte på byrådets manglende oppfølging av Oslo kommunes kunstplan som ble vedtatt i Oslo Bystyre i 2019.

Venstre vil alltid prioritere det frie feltet i kampen om tilskudd mot store offentlige institusjoner. Derfor er enkelttilskuddene i dette budsjettalternativet konsentrert rundt frie kunstnere og organisasjoner som fokuserer på frivillighet, innovasjon og nye talenter i ulike deler av kulturlivet.

Vilkårene for unge talenter inne kunst og kultur blir stadig tøffere i en by der levekostnadene øker. Venstre foreslår derfor en ny støtteordning på 1 million for atelierer og atelierfellesskap, der unge kunstnere kan søke om å få dekket deler av leiekostnadene ved leie av atelier på det private markedet. Med samme begrunnelse foreslår Venstre også å øke avsetningen til kunst og kulturstipender med 1 million.

Tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjonene har ikke blitt kompensert for lønns- og prisvekst på flere år. Venstre foreslår å rette opp i dette ved å øke potten med 2 millioner. Venstre foreslår også at Sentralt ungdomsråd økes med 600 000 slik at de likestilles med de andre brukerrådene i kommunen, i tillegg foreslås et verbalvedtak som sier at kommunen skal dekke en 100 % sekretærstilling for rådet, slik de andre rådene har.

I tillegg foreslår Venstre at Oslo kommune gir et tilskudd til utsmykningen av luftetårnene i Bjørvika, og gjennomfører forprosjekt for vinnerbidraget “Yersina pestis”.

FREMSKRITTPARTIETS MERKNADER

Generelt

FrP viser til at Oslo kommunes gjeldsgrad er ventet å stige fra 54% i 2019 til 91% i 2023. Det betyr at byrådet legger opp til en økning på den korrigerte lånegjelden fra 34,4 milliarder kroner i 2019 til 63,8 milliarder kroner i 2023, ifølge økonomiplanen. Oslo kommune lånefinansierer en stor del av investeringene. Renter og avdrag må finansieres over driftsbudsjettet og dette legger igjen beslag på en stadig mer av kommunens frie inntekter. Byrådet kompenserer ved å ha innført en eiendomsskatt som i 2020 er beregnet å innbringe 1.590 millioner. FrP foreslår i denne saken å avskaffe eiendomsskatten på bolig og halve eiendomsskatten på næringseiendom for 2020, med mål om å fjerne den helt gjennom økonomiplanperioden. Eiendomsskatten er usosial og FrP ser med bekymring på at byrådet vil gjøre Oslo kommune mer og mer avhengig av denne ekstraskatten og reduserer derfor også låneopptaket i budsjettet med om lag 1,4 milliarder kroner.

For å sikre en bedre forvaltning av innbyggernes verdier, vil FrP iverksette effektivisering og omorganisering av blant andre følgende saksfelt:

- Salg av kommunalt eide virksomheter og annen eiendom som ikke er en del av det primære kommunale tjenestetilbudet. Eiendommer som Myntgata 2, kommunale barnehager og Konserthuset, er blant eiendommene dette medlem vil selge.
- Overlate til private å eie og drive barnehager, og derfor selge barnehager og kommunale tomter regulert til barnehager til private.
- Selge kommunens aksjer i Unibuss.
- Selge kommunale boliger.
- Ytterligere intensivere bruk av privat og ideell tjenesteproduksjon, fordi konkurranse stimulerer til verdiskaping, bedre tjenester, kostnadsreduksjon og effektivisering.

FrP viser til at befolkningsframskrivninger tyder på at Oslos befolkning vil vokse fra dagens 681.000 innbyggere til ca. 839.000 innbyggere i 2040. Denne utviklingen medfører betydelige utfordringer. Det vil fordre en stadig raskere etablering av nye skoler og barnehager. I de neste fire årene har byrådet foreslått å investere for mer enn 60 milliarder kroner, 14 milliarder er investeringer i nødvendig skolekapasitet. Samtidig vil det etter hvert bli flere eldre som trenger hjelp fra kommunen. Befolkningsveksten vil også fordre en raskere utvidelse av kapasitet på vei og kollektivtrafikk.

For å sikre prioritering av de viktigste oppgavene, mener FrP at det er nødvendig å begrense kommunens nyinvesteringer. Kommunen behøver ikke å eie for å være en god tjenesteleverandør. FrP vil i større grad satse på OPS-prosjekter og innleie av nødvendige bygninger til kommunale formål. Der det ikke er behov for kommunalt eie og drift, er det bedre å selge virksomhetene til private virksomheter. Det som skal bygges må også være nøkterne standardbygg i størst mulig grad.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten ble i sin tid innført for å betale for fellesgoder som vann, kloakk og renovasjon. Siden har vi fått egne avgifter for dette, slik at eiendomsskatten i dag utelukkende er en annen måte å kreve inn mer skatt fra innbyggerne.

FrP er sterkt imot å kreve inn en slik ekstraskatt som i tillegg er usosial. Ekstraskatten tar ikke hensyn til folks personlige økonomiske situasjon, men rammer blindt fordi den kun er knyttet til boligens verdi. Folks boliger skal være et hjem og ikke et skatteobjekt.

Eldreomsorg

Eldre mennesker som har bidratt til samfunnet gjennom et langt liv skal ha en trygg og verdig alderdom. Terskelen for å få sykehjemsplass er for høy, og kapasiteten må bli bedre når det gjelder hjemmetjenester. Kvaliteten på innholdet i sykehjemmene må også styrkes. FrP vil derfor fortsette satsingen vår for en bedre ernæring for sykehjemsbeboere. Videre vil vi konkurranseutsette flere sykehjem de neste årene og videreføre det frie brukervalget i hjemmetjenesten for å la de eldre bestemme mer over tjenestene de mottar. FrP vil i tillegg videreføre kontraktene med private drivere av sykehjem som utgår i 2020.

Underernæring og ernæringsmessig risiko blant eldre brukere av kommunenes tjenester er en alvorlig utfordring. Underernæring og feilernæring gir økt fare for andre sykdommer, lengre rekonvalesent samt større pleietyngde og økte medisinske kostnader. FrP vil derfor ha en økt satsing på ernæring i kommunens tjenester til de eldre. Det skal også etableres og gjenåpnes lokale kjøkken på byens sykehjem.

Oppvekst og kunnskap

FrP er opptatt av å investere tilstrekkelig i skole og kunnskap og at barnevernet må sikre at alle barn skal ha tilfredsstillende norskkunnskaper ved skolestart. Dette er avgjørende for det enkelte barns fremtid, og avgjørende for å lykkes videre med integreringsarbeidet. Derfor mener FrP at det må gjeninnføres en språktesting av 3-åringer i barnehagen.

Oslo skal være en god by å vokse opp i for barn- og unge, med like muligheter for utdanning og arbeid, uavhengig av bakgrunnen til barna. For FrP er det viktig å løfte opp lavinntektsfamiliene, og behovsprøve gratis halvdagsplass i AKS. Byrådet derimot vil gi utvidet gratis deltidsplass i alle i fjerde trinn i bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, og Bjerke, selv om foreldrene kan ha høye inntekter, og mange flere barn i hele Oslo kan hjelpes nettopp ved behovsstyrte tjenester.

Idrett

FrP vil fortsette å prioritere idrettsanlegg og rekkefølge i samsvar med innstillingen fra Oslo Idrettskrets. FrP mener kommunen skal være en viktig støttespiller for idretten. Vi vil fortsette vår betydelige satsning på dette området. Det må etableres flere idrettshaller, ishaller, fotballbaner og svømmehaller for å gjøre klubbene i stand til å ta imot alle barn og unge som vil drive idrett.

Forholdene for breddeidretten er blitt bedre i Oslo. Enkelte bydeler er likevel sterkt underrepresentert hva gjelder flerbrukshaller, og FrP ønsker flere anlegg, spesielt for barn og unge.

FrP vil øke fremdriften når det gjelder Valle Hovin Ishall. Norsk skøytesport er i klar fremgang for tiden, Valle Hovin Ishall blir viktig for Norges fremtid som skøytenasjon.

Åsland skytehall har vært vedtatt bygget og finansiert flere ganger, men ble sist utsatt på grunn av arbeidende med Follobanetunellen. FrP mener byrådet nå må gjøre det som er nødvendig for å finansiere byggingen av Åsland skytehall i revidert budsjettet for 2020 og få prosjektet i gang igjen.

Hallkapasiteten i Bydel Østensjø er sprengt og lokale idrettsklubber melder om lange ventelister med opptil 6 måneders ventetid. Pågangen fra barn og unge er stor, men situasjonen gjør at mange dessverre ikke får et tilbud innen blant annet gymnastikk og turn. Derfor mener FrP at det må vurderes å etablere en ny basishall i nærheten av Oppsal Arena eller på et annet egnet sted i Bydel Østensjø. En slik hall vil være til gode for både idretten og skolene i området.

Det er seks innendørs isflater som i dag benyttes av ishockeyspillere, men bare en av dem er i drift året rundt. Dessverre har det rødgrønne byrådet i sitt budsjettforslag prioritert bort tilbud om helårs isflate. FrP mener det er viktig at idretten kan tilby minst en isflate gjennom hele året og vil i 2020 sette av midler til dette slik at Bymiljøetaten kan fortsette driften av en helårs isflate.

Miljø og samferdsel

FrP vil uttrykke stor bekymring for vedlikehold av byens gater og veier.

Vedlikeholdsetterslepet på lokale veier er allerede er prekært. Det vil føre til større risiko for ulykker, skader og redusert fremkommelighet og komfort for både gående, syklende, næringstransport, busser og personbiler. Etterslepet er opparbeidet gjennom mange år, og er nå stipulert til 2,3 milliarder kroner. 98% av midlene i Oslopakke 3 er satt av til kollektiv- og sykkeltiltak i Oslo i perioden 2020-2023, og det er derfor grunn til å anta at veivedlikeholdsetterslepet også i denne perioden kommer til å være sterkt økende. Derfor satser FrP betydelig på veivedlikehold og asfaltering i 2020.

Regjeringen har gitt Oslo kommune en unik mulighet til å få økt statlig finansiering av store viktige kollektivprosjekter. Der hvor staten i dag står for 50 % finansiering, tilbyr regjeringen å gå opp til 66% statlig finansiering. Dette vil bidra til lavere bompengetakster og et bedre kollektivtilbud. FrP mener at dette er et tilbud som Oslo kommune absolutt bør takke ja til.

FrP foreslår også å avsette 3,5 millioner til utvidelse av prosjektet «Rosa busser» til Bydel Stovner.

Oslo skal være en ren hovedstad. Både private og offentlige eiere må ta ansvar for sine egne eiendommer. All kommunal produksjon av renholdstjenester av gater og veier bør utføres av private leverandører basert på konkurranse. Kommunen kjøper slike tjenester der de er best og billigst. Dette gir mest renhold for pengene. Dette medlem vil fremheve den viktige innsatsen sysselsettingstiltak som Bydelsrusken, Jobben og Lønn som fortjent gjør for å holde orden i det offentlige byrom.

Holmendammen er nå så gjengrodd at det er mulig å gå tørrskodd på deler av den. FrP foreslår derfor å gjennomføre en høyst påkrevet mudring av Holmendammen i 2020 og setter av 3,5 millioner kroner til dette.

Integrering

Flertallet av innvandrere i Oslo integrerer seg og bidrar til det norske samfunnet, og det er positivt, og styrker byen vår. Nøkkelen til god integrering er deltagelse i arbeidsliv og gode norskkunnskaper. Med dette får man nettverk, venner, og mulighet til å bli selvhjulpen. Derfor styrker FrP introduksjonsprogrammet, slik at programmet kan moderniseres og gjøres enda bedre, ved å ha økt innslag av for eksempel frivillige organisasjoner og velferdsentreprenører, samt helhetlige program uavhengig av hvor i byen man bor.

Økt satsning på KVP (Kvalifiseringsprogrammet) har også gjort at kommunens sosialhjelpsutgifter har gått ned. Fra og med september 2019 er sosialhjelpsutgiftene hele 25 millioner lavere enn på samme tid i fjor. Oslo har også økt andelen av flyktingene som er i arbeid og/eller utdanning etter introduksjonsprogrammet. FrP viderefører satsningen i 2020.

SENTERPARTIETS MERKNADER

Innledende

Medlemmet fra Senterpartiet vil understreke at politikkenes hovedoppgave er å legge til rette for at alle mennesker har mulighet til å leve frie og trygge liv, med et offentlig tjenestetilbud tilpasset innbyggernes behov. Alle Oslos innbyggere skal ha rett på et trygt sted å bo og på gode nærmiljøer. Forutsetninger for dette er et samfunn bygget nedenfra, der enkeltmennesker og lokalmiljø gis reell medbestemmelse over egen hverdag. Alle Oslos bydeler skal være attraktive nærmiljøer som er trygge å ferdes i. Nærhet gir bedre innsikt og kunnskap for å finne gode løsninger, og desentralisering er verktøyet for å innbyggerne makt til å sette egne initiativ og ideer ut i livet og løse utfordringer.

Byutvikling

Dette medlemmet påpeker at Norge gjennom FNs bærekraftsmål har forpliktet seg til å føre en politikk som gjør byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige. Det forplikter også Oslos politikere. Dette innebærer blant annet krav til trygge og rimelige boliger, tilgjengelig og bærekraftig transport, tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne samt eldre, medbestemmelse, kulturminnevern, beredskap risikohåndtering, luftkvalitet, avfallshåndtering, lett tilgjengelige grøntområder, inkludering og klimatilpasning. Dette medlem vil legge slike premisser til grunn for utviklingen av byen vår. Over hele byen krever beboeraksjoner og velforeninger å få delta mer aktivt i utviklingen av sine nabolag. Dette medlem ønsker å legge mer til rette for slik medbestemmelse, blant annet gjennom at bydelene kan få ressurser og mandat til å være vertskap for bred involvering veldig tidlig i utbyggingsprosjekter, og at bydeler blir klageinstans i byggesaker, basert på erfaringer med prøveprosjekt på dette.

Mangfold og inkludering

Dette medlem vil løfte fram som en styrke at det kommer mennesker fra andre deler av verden til Oslo. Dette medlem mener at Oslo skal være åpen og ta imot flyktninger. Men det fordrer at vi lykkes med inkluderingen og at folk får en sjanse til å komme i jobb. Om ikke risikerer vi at forskjellene øker enda mer enn hva de er i dag. For dette medlemmet er det en selvfølge at alle skal ha samme mulighet til utdanning, en trygg bolig og en jobb. Da må det satses på langsiktige løsninger, som gratis kjernetid i AKS, bolig effektiv kompetanseavklaring og arbeidsformidling i samarbeid mellom NAV, kommunen og næringslivet og samarbeid med frivilligheten. Kommunen kan gjøre mye for å forbedre inkluderingen, men kan og bør ikke gjøre alt. Det finnes mange lag og foreninger som hver dag gjør en fantastisk jobb for inkludering. Språk og aktivitet er nøkkelen for bedre inkludering fra ung alder, og det må kommunen støtte opp under. Lag og foreninger er for det meste basert i lokalmiljøene, og det vil gjøre det lettere å komme inn i lokalsamfunnet man bosetter seg i. Aktiv inkludering vil være et gode både for de som kommer og de som allerede bo der. Mange Oslo-folk er innflyttere fra andre deler av Norge, Europa og verden. Flere tusen innbyggere har røtter i Norges urfolk, samene, eller i en av våre nasjonale minoriteter. Dette medlemmet mener at Oslo må gjøre dette mangfoldet mer synlig i bybildet, organisasjonslivet og i kulturtilbudet.

Trygg by

Dette medlemmet vil påpeke hvor viktig det er at byens innbyggere opplever trygghet. Ingen skal trenge å være urolig for å bevege seg utendørs eller være redd for at politiet ikke skal makte å bekjempe kriminalitet i lokalsamfunnet. Det aller viktigste for å bygge trygge

lokalmiljøer er å legge til rette for fellesskap, ikke utenforskap. Foreldre, foreldreutvalg, bydel, frivillige organisasjoner, skole og andre må samarbeide for å inkludere barn og unge. Salto-programmet er sentralt i dette, og det er viktig at politet kan jobbe forebyggende, og at det reageres raskt og tydelig når det er nødvendig. Dette medlemmet vil også påpeke at regjeringens mislykkede politireform har gitt konsekvenser også i Oslo, med et politi som er mindre synlig og mindre til stede for å drive langsiktig forebygging og flere henleggelse av saker. Dette medlemmet vil jobbe for et godt samarbeid mellom Oslos politikere og politiet og videreutvikling av Salto-prosjektet, som forhåpentligvis vil kunne motvirke de verste konsekvensene av politireformen.

Kultur, idrett og friluftsliv, frivillighet og trossamfunn

Dette medlemmet ønsker kulturtilbud som er tilgjengelig for alle, og spredt over hele byen. Kommunen må jobbe for en kulturpolitikk som styrker de kreative miljøene, både de frivillige og profesjonelle kunstnere. Mangfoldet av de store institusjonene og de mange små gruppene er det som gjør Oslo til en levende kulturby. Ingen andre byer i Oslo har bedre materielle og strukturelle forutsetninger for utøvende og skapende kunst. Kunsten skal være fri fra politisk styring, men det er et politisk ansvar å gjøre det attraktivt og inspirerende å skape og formidle kunst og kultur i Oslo. Tiltak som å legge til rette for formidling av kunst og kultur gjennom å støtte opp under kulturfestivaler, nasjonaldagsfeiringer, styrke kulturskoletilbudet og skolekorps, gi regional filmstøtte og tilby flere rimelige kunstner-ateliér vil være noen viktige tiltak.

Alle nye skoler som bygges må planlegges som universelt utformede flerbruksanlegg og sikre gratis eller rimelige utleielokaler for kulturutøvere og frivillig sektor i alle bydeler.

Dette medlemmet mener bibliotekene er viktige formidlere av kunnskap og kultur, samtidig som de er viktige demokratibærere gjennom åpen tilgang til kunnskap og informasjon. Dette medlemmet understreker viktigheten av at det nye hovedbiblioteket bruker arealet til publikumsrettede tiltak, har gode åpningstider og at skoleboksamlingen gjøres tilgjengelig. Satsingen på nye biblioteker i bydelene må styrkes, og det bør opprettes flere Biblio-filialer. Dette medlemmet vil presisere hvor viktig det er at bibliotekene også i framtiden er gratis og åpen for alle.

Folkekirke og andre trossamfunn er hjørnesteiner i livet for mange Oslo-folk. Dette medlemmet understreker at Oslos kirkebygg og synagoge er både bruksbygg og enestående kulturminner, samtidig som moskeer og andre gudshus på få år har blitt en naturlig del av bybildet, og det påligger kommunen et ansvar for å ta igjen kirkenes vedlikeholdsetterslep, og bidra til at alle trossamfunn har lokaler etter behov.

Dette medlemmet mener kommunen må prioritere å sette ut i live tidligere vedtatte tiltak i Middelalderbyen, som vernebygg og rehabilitering av ruiner, gjenskaping av Oslo torg og tydeliggjøring av de opprinnelige gateløpene.

Dette medlemmet ønsker at både de som allerede bor i byen og de som kommer til å flytte hit, også i framtiden skal ha tilgang på jakt, fangst og fiske. Terskelen for å komme i gang med høstingsbasert friluftsliv er ofte høy for mange byboere. Det må tilrettelegges for å fortsette den gode aktiviteten som lokale jakt-, fiske- og høstingsforeninger gjør innen opplæring og trening i etisk, sikker og human jakt og fiske, og sikre at soppkontrollen kan fortsette sitt tilbud.

Klima og miljø

Dette medlem deler byrådets ambisjon om at Oslo skal være en foregangsby i å klare omstillingen til et lav/nullutslippssamfunn. Utslippskutt må komme i alle sektorer, og kommunen skal bruke sin innkjøps- og bestillermakt til å drive fram nye løsninger. Dette medlem mener Oslo skal være en miljøvennlig by som tar hensyn til menneskene som bor og lever her. Luftkvaliteten må bli enda bedre, vi skal redusere svevestøvet og vi skal ta vare på arts mangfold og særlig truede arter, og ta vare på matjorda. Dette medlem vil trekke fram Oslos grønne og blå særpreg, og påpeke hvor viktig det er å ta vare på og utvide andelen grøntområder, å åpne flere av Oslos elver og bekker, og å holde elver og fjorden ren. Dette medlemmet støtter ambisjonen om å plante flere trær, men vil minne på hvor viktig det er å ta vare på eksisterende trær. En aktiv skogsforvatning er også avgjørende for å ta vare på skogsområder. Arbeidet med å plante vekster i parker som er til nytte for pollinerende insekter, må videreføres.

Dette medlemmet vil løfte fram kolonihagenes plass i byen, både som parker for alle byens innbyggere, men også for matproduksjon, for pollinerende insekter og andre arter, og for å håndtere overflatevann ved kraftig nedbør. Dette medlem mener kolonihagene er så viktige for Oslo at de bør fredes til formålet, og at å ta av arealet i Sogn kolonihage for å bygge en sykkelvei, når det finnes alternative løsninger, strider mot grønn politikk. Dette medlem vil støtte «Et spirende Oslo», strategien for bylandbruk. I det videre arbeidet med denne vil dette medlem oppfordre til at det i tillegg til å samle inn data for produksjon i det tradisjonelle landbruket, samles inn data for produksjon i det urbane landbruket.

Transport

Dette medlem støtter målet om at kollektivtransporten skal bli utslippsfri innen utgangen av 2020, og andre tiltak for å fremme overgangen til nullutslippskjøretøy. Det viktigste kommunen kan gjøre for å fremme overgangen fra fossile personbiler til nullutslipp, er å holde takstene i bomringen under 50% av ordinær takst, og ikke innføre parkeringsavgift for elbiler på et for høyt nivå. Dette medlem imøteser den bebudede ladestrategien for elbiler fra byrådet, og mener at hullene i ladekartet i Oslo må tettes, slik at det er god dekning av offentlig tilgjengelige ladere i hele Oslo, særlig i ytre bydeler. Støtteordningen for borettslag og sameier som ønsker å legge til rette for lading for sine beboere har vært en suksess, og må videreføres slik at enda flere får muligheten til å lade hjemme. Flere parkeringsplasser bør reserveres for nullutslippskjøretøy, for å ytterligere få framgang i overgangen til nullutslippskjøretøy.

For at det skal være mulig å nå nullvekstmålet, må Oslos innbyggere gis et reelt alternativ til bilen før man ilegger store restriksjoner. Et velfungerende kollektivtilbud i alle deler av byen og på tvers av byen, samt flere avganger også på natten, er avgjørende for at kollektivtransport skal reelt konkurrere ut privatbilen. Folks hverdag må kunne gå opp effektivt ved bruk av kollektivtransporten, ellers velger ikke folk å la bilen stå. Da blir høye bompenger en straff uten at reelle alternativer er på plass. Dette medlem vil gjøre billettsystemet mer sømløst for å oppfordre flere til å reise kollektivt, uten at man skal «tape» penger på å kjøpe flere enkeltbilletter i stedet for å kjøpe 30-dagersbillett. Dersom en reisende har kjøpt enkeltbilletter for en sum lik eller høyere for en 30-dagersbillett innen en periode på 30 dager, bør den reisende oppnå en 30-dagersbillett. For å gi reelle alternativer til bilbruk må det opprettes flere bussruter på tvers i og til og fra Groruddalen, og bussruten til Dal må gjenopprettes.

Bilfritt byliv må også ta hensyn til utrykningskjøretøys behov for god tilgjengelighet, til kjøretøy for personer med forflytningshemninger og til beboerne i området.

Dette medlem ønsker at det skal stilles krav til lademulighet på de 600 parkeringsplassene som reserveres til bildeling, for å få opp tempoet på overgangen til nullutslipp også for bildelingsbiler. Dette medlem ser ikke behovet for å øke andelen bensin- og dieslbiler i Oslo.

Dette medlem mener potensialet for å legge bedre til rette for økt gange er stort. Tiltak som det er behov for å sette i verk er bedre skilting av gangveier og ruter, trygge gangfelt og veikryssinger, bedre belysning og godt vintervedlikehold.

Helse og sosial

Generelt

Senterpartiet støtter ambisjonen om mest mulig likeverdige tjenester uavhengig av bydel. Det er viktig å tillate bydelene fleksibilitet til å tilpasse tjenester til sin befolkning, innenfor rammene av vedtatte standarder. Bydelene er forskjellige og i samsvar med tanken om å vise økt tillit til ansatte og økt brukermedvirkning må det være rom for lokal tilpasning og omprioriteringer.

Senterpartiet støtter innføringen av en tillitsreform i hjemmetjenesten i Oslo Kommune. Den beste kvaliteten i tjenesten oppnås dersom man gir medarbeidere tillit til å bruke sin kompetanse, slik at de er i stand til å fatte gode, selvstendige beslutninger og dermed møte innbyggerne best mulig i hver enkelt situasjon. Evaluering viser at «Tillitsmodellen [er] ønsket velkommen av både brukere og medarbeidere. Endringene kan ses på som et paradigmeskifte i hjemmetjenesten og vil ha behov for kontinuerlig fokus, øvelse og engasjement». Erfaringene med tillitsreform i hjemmetjenesten bør benyttes til å innføre tillitsreform også i andre deler av Oslo Kommunes tjenestetilbud og forvaltning generelt. Senterpartiet ønsker et konstruktivt og langsiktig samarbeid med ideelle aktører i velferden. Det er nødvendig med et mangfold av samarbeidsflater mellom kommunen og de private, ideelle aktørene, enten kommunen yter tilskudd for å stimulere til aktiviteter på et område, anskaffer tilbud eller samarbeider med ideelle på annen måte. Disse medlemmer mener at det ved anskaffelser bør legges til rette for at ideelle aktører får rom til å vise sin egenart. Kontrakter bør være tydelig utformet og følges opp på en ryddig og forutsigbar måte. Ved kontraktsutløp med avtaler med kommersielle aktører skal kommunen alltid vurdere om disse tjenestene bør drives av kommunen eller av ideelle aktører. Velferdstjenester bør drives i kommunal eller ideell regi.

Kap 5.4 merknader til driftsbudsjettet: Bydelsreform

I Oslo har bydelene ansvaret for å levere grunnleggende velferdstjenester til befolkningen i kommunen. Samtidig er bydelene en avgjørende del av Oslos lokaldemokrati. Senterpartiet støtter derfor at det er satt av midler til utredning av en bydelsreform, og vil påpeke at en slik reform må sikre at bydelene får nye oppgaver sammen med økt økonomisk handlingsrom og at folkevalgte i bydelene skal ha god innflytelse over egne budsjett, ha mulighet til å foreta lokale prioriteringer og ha handlingsrom til å synliggjøre lokal politikk. Samtidig må ikke en

bydelsreform sees på som et innsparingstiltak. Senterpartiet er bekymret for at det legges opp til store rammekutt til bydelene og at dette kan gå ut over bydelenes mulighet til å levere gode tjenester.

Tilskudd til rusfeltet

Senterpartiet er generelt positive til å flytte oppgaver til bydelene, men stiller spørsmål ved nedleggelsen av institusjonen Syningom. Brukerne forteller at det er viktig for dem å komme unna byen i perioder og at de periodevis har behov for det tilbudet som en slik institusjon gir, og som de ikke får i bydelen. Hovedtillitsvalgt for Fagforbundet i Velferdsetaten sier at ikke alle i denne gruppen klarer seg selv, og at noen slike institusjonsplasser er nødvendige. Dette medlem fremmer derfor et verbalforslag om å opprettholde Syningom.

Kap 055 Boligbygg Oslo KF

Senterpartiet viser til at utredningen som skal danne grunnlag for en revisjon av husleiefastsetting i kommunale og omsorgsboliger, er utsatt til tidlig 2021. Dette medlem mener at verbalvedtak H73/19 om frys i husleie i kommunale boliger bør gjelde til ny ordning for fastsettelse av leie er på plass, selv om dette nå tar lenger tid enn først antatt, og har fremmet et verbalvedtak om dette.

Tilskudd til frivillige organisasjoner: hiv-innsatsen

Behovene innenfor både forebygging og oppfølging av personer som lever med hiv er endret de senere årene. Økt forebyggende innsats for testing og behandling, samt tilgang til den forebyggende behandlingen PrEP, gjør at smittetallene synker i gruppene som tidligere var svært utsatt, inkludert menn som har sex med menn. Mange som lever med hiv beskriver et liv på hivmedisiner som et velfungerende liv med en kronisk sykdom. Samtidig er en hivdiagnose fortsatt knyttet til skam og stigma. I enkelte grupper, som personer med innvandrerbakgrunn og personer med svake nettverk fremstår behovene som mer sammensatte, og det kan være behov for psykososiale tiltak. Dette medlem fremmer derfor et verbalvedtak om at tilskudd til arbeid med hiv skal være basert på ny kunnskap om behovene på feltet.

Tilleggsinnstillingen, sykehjemsetaten (kap 6): ernæring

Nesten halvparten av de vurderte beboerne på Oslos sykehjem var i «ernæringsmessig risiko» i 2018¹. Det er svært positivt at Byrådet har satt i gang tiltak med måltidsverter og menyvalg på sykehjem, og Senterpartiet støtter den foreslåtte utvidelsen av dette tiltaket til flere sykehjem. I tilleggsinnstillingen merker Senterpartiet oss at regjeringen gjør tilgjengelig tilskuddsmidler til lokal kjøkkenløsninger i sykehjem og omsorgsboliger, og vil be Byrådet om å benytte denne muligheten for å etablere eller gjenopprette lokale kjøkken i eksisterende sykehjem eller omsorgsbehov for personer med heldøgns omsorgsbehov.

LHBT+

Dette medlem er svært opptatt av at Oslo skal være en by der alle, uavhengig av seksuell orientering, identitet og kjønnsuttrykk er likestilt og opplever trygghet. Et kontinuerlig arbeid med bevissthet og kunnskap i skole og helsevesen er viktig, og at Oslo kommune løfter fram antidiskrimineringsarbeid og likeverd. Derfor mener dette medlem at støtte til organisasjoner som jobber for å fremme kunnskap og toleranse er viktige prioriteringer, og at det gjennomgående jobbes med å sørge for at brukere av kommunale tjenester vet at de blir møtt med respekt og toleranse i møte med kommunen og aktører kommunen kjøper tjenester av.

Dette medlem mener en måte å styrke antidiskrimineringsarbeidet på er at næringsetaten i sine kontroller av skjenkesteder også får i oppdrag å kartlegge diskriminering basert på legning og kjønnsuttrykk, men også diskriminering basert på etnisitet.

Dette medlem mener også at kjønn fjernes fra registreringsskjemaer personer må fylle ut, dersom det ikke er strengt nødvendig.

Dette medlem mener at Oslo må benytte sine internasjonale kontakter til å fremme toleranse og likeverd i de internasjonale samarbeidene Oslo inngår og deltar i – særlig i byer der det er kjent at lhbt+-personer ikke opplever å kunne leve frie og åpne liv.

Barnehage, skole og AKS

Dette medlem deler byrådets mål for barnehagesektoren, men vil også påpeke at det er behov for å ta tak i bemanningsutfordringene. Sykefraværet er høyt, det rapporteres om at det ikke settes inn vikarer fra sykedag 1, og andelen barnehagelærere er ikke tilstrekkelig. Dette medlem mener ett viktig satsingsområde er å få på plass en velfungerende vikarpool-løsning. I tillegg er det behov for å bedre kvaliteten på lokaler og utearealer. Dette medlem mener et viktig grep for å rekruttere og beholde personal med formell utdanning, er at det gis lønnskompensasjon for masterutdanning for barnehagelærere.

Vedrørende Osloskolen ser dette medlemmet på utfordringene tilknyttet oppnåelse av lærernormen som høyst reelle. Oslo kommune må igjennom budsjettet jobbe aktivt for rekruttering slik at lærernormen kan bli en realitet i Osloskolen. I tillegg ønsker Senterpartiet i likhet med byrådspartiene at det utarbeides en annen ordning for inntak i videregående skole, og at arbeidet med å finne en mer ideell ordning enn kun karakterer er helt vesentlig for å få til en bedre fordeling av ressurser i Osloskolen. Medlemmet fra Senterpartiet påpeker også at tilskuddsordningen, som i statsbudsjettet er foreslått å avvikle, skal dekkes opp gjennom det kommunale budsjettet hvis statsbudsjettets avvikling går igjennom, og slik legges til Utdanningsetatens budsjett. Totalt er det viktig for Senterpartiet å legge de politiske virkemidlene til grunn for at en kan bygge opp gode læringsmiljø, få flere til å fullføre og bestå videregående opplæring og sette inn nok ressurser for at Oslo kommune kan ha mulighet til å oppnå lærernormen.

Dette medlem støtter byrådets utvidelse av gratis AKS, og vil understreke at alle barn i Oslo, uavhengig av bydel, skal ha rett på et aks-tilbud med god kvalitet.

Arbeid og næring

Dette medlem påpeker at noe av det viktigste Oslo kommune kan gjøre som arbeidsgiver er å videreutvikle Oslomodellen, og å jobbe for hele, faste stillinger som hovedregel.

Vaktmestertjenester og renhold bør være i kommunal drift i hele Oslo. Dette medlemmet vil fremheve vikarpool som et viktig tiltak for hele, faste stillinger, og påpeker at det å utvide vikarpool-ordningen i barnehagene er et godt utgangspunkt, og ber byrådet se til Bergen som har innført kommunalt vikarpool i helsesektoren.

Dette medlem vil prioritere sommerjobb for unge, at kommunen skal gå foran i å ansette lærlinger og prioritere kjøp av tjenester fra bedrifter som har et høyt antall lærlinger.

Dette medlemmet vil at kommunen setter i verk prøveordninger med anonymiserte søknader, for å se om det øker andelen av personer med navn som indikerer at de kan tilhøre en minoritet, som kalles inn til jobbintervjuer i kommunen. Dette medlemmet vil også påpeke at kommunen har et stort forbedringspotensial i å rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne i egne virksomheter.

MERKNADER FRA KRISTELIG FOLKEPARTI

Utvalgets medlem fra KrF viser til Kristelig Folkepartis alternative Oslo-budsjett for 2020 som bidrar til at Oslo kan bli verdens beste by for barn og unge, en by der frivilligheten og kulturen kan blomstre, en by der tro og livssyn har en naturlig plass og som tar raske steg i mer klimavennlig retning.

KrFs forslag viser at det er mulig å prioritere frivillighet og trossamfunn høyere, satse på skolen og sørge for at alle blir inkludert i fritidsaktiviteter. Alt dette uten å redusere valgfriheten for barnefamiliene og de eldre. KrFs Oslo-budsjett viser videre at det er mulig å rette opp usosiale kutt som rammer noen av byens mest sårbare, og gjennom det styrke rusomsorg, integrering og andre sosiale tiltak. KrFs forslag viser at det er mulig å satse på barn og unge og frivillige organisasjoner. Slik skapes en varmere by, der relasjoner bygges mellom mennesker og glede og mening skapes.

Bydelene

Utvalgets medlem fra KrF mener at tilbudet i bydelene bør styrkes. Her er det lagt inn en økning i rammen til bydelene, med øremerkede midler til frivilligheten lokalt.

Kultur, idrett og frivillighet

Utvalgets medlem fra KrF er skuffet over byrådets forslag til bevillinger til kirker og trossamfunn. Kirker, moskeer og andre arenaer for tro og livssyn er viktige i samfunnet vårt. Kirkene er en umistelig del av Oslos historie. Oslo eldste bygg som fremdeles er i bruk er Gamle Aker kirke. Reell trosfrihet handler blant annet om mulighet til å praktisere sin tro, og mange menigheter melder i dag om vansker med å skaffe egnede lokaler.

KrF vil ha et diakoniløft for kirken. Utvalgets medlem fra KrF vil reversere nedleggelsen av ungdomdiakoniprojektet som ble startet opp i 2019 i Groruddalen, og forslår også midler til sikre alle menigheter i Den norske kirke en diakon. Videre må kirkebyggene også få del i det grønne skiftet, og helt nødvendig utskiftning av oljefyr i tre store Oslo-kirker er prioritert i tråd med ønskene fra Oslo kirkelig fellesråd.

KrF ber om at byrådet legger frem en plan for hvordan man skal ta igjen vedlikeholdsetterslepet.

Bibliotekene er viktige i Oslo, og satsningen på utvidede åpningstider har vist seg å være svært vellykket. Utvalgets medlem fra KrF ønsker gi mulighet for etablering av nye Biblo på Holmlia, Tveita og Furuset, samt gi det nye hovedbiblioteket mulighet til å disponere mer av bygget selv og øke åpningstidene allerede fra start.

Dette medlemmet ønsker å styrke frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, og foreslår derfor å ta igjen det tapte i støtten til disse siden 2007 med en økning på 10 millioner.

KrFs medlem i utvalget har også funnet mulighet til å prioritere mer penger til en rekke av organisasjonene som har søkt støtte på kulturmidlene, og vil særlig fremheve det viktige arbeidet for integrering og livsutfoldelse kulturlivet i Oslo gjør.

Utvalgets medlem fra KrF er opptatt av at Oslo skal være en by som legger til rette for at barn og unge kan holde seg i aktivitet. Lekeplasser er viktige i så måte. KrF setter av 20 millioner til oppgradering av eksisterende og utvikling av nye lekeplasser.

Utvalgets medlem fra KrF peker på at KrF fortsetter å satse på idrett, blant annet ved å bevilge 125 millioner til Valle Hovin skøytehall og sette av midler til prosjektering av nye anlegg på Ryen og Veterinærhøyskolemta.

Eldre, helse og arbeid

Utvalgets medlem fra KrF mener Oslo bør være en foregangsby for kvalitet i eldreomsorgen. De sykeste eldre må sikres et tilpasset omsorgstilbud, hjemmetjenestene må styrkes og vi må i større grad enn tidligere ta i bruk velferdsteknologi.

KrFs medlem av utvalget ønsker å opprettholde valgfriheten for byens eldre og fortsatt ha en variasjon i hvem som leverer tjenester til byens eldre i hjemmetjenester og sykehjem. Dette medlem er særlig opptatt av de ideelle leverandørenes betingelser, og ser at de på en særlig måte kan spille en viktig rolle i å tilby valgfrihet, innovasjon og kvalitet i fremtidens eldreomsorg i Oslo.

Utvalgets medlem fra KrF vil understreke at eldre som bor i sykehjem har rett til åndelig betjening og samtaler om eksistensielle spørsmål. KrF ønsker å styrke ordningen med sykehjemspresttjeneste på sykehjemmene med 2,5 millioner kroner.

Dette medlem mener også det er behov for et løft for rusomsorgen. Vi må holde fast på at et hovedmål for ruspolitikken er å hjelpe mennesker ut av rus og avhengighet og støtte dem i rehabiliteringen.

Utvalgets medlem fra KrF mener Oslo skal være byen med det store hjertet. Dette medlem viser til at byrådet har valgt å kutte i bevilgningen til en rekke organisasjoner som driver viktig arbeid blant noen av Oslos mest sårbare. Dette er usosialt og bygger ned aktører som er helt avgjørende for å løse viktige omsorgsoppgaver i byen vår. En hovedprioritet i KrFs alternative budsjett er å styrke ideelle aktører på helse- og sosialfeltet.

Utvalgets medlem er særlig bekymret for begrunnelsen byrådet selv oppgir for en rekke av disse kuttene. I svar på spørsmål fra KrFs medlem av utvalget oppgis det grunner som det er vanskelig å se at passer på en lang rekke av kuttene fra byrådet. Dette svekker troverdigheten til byrådet, og ikke minst går det ut over de aller svakeste i byen vår.

Utvalgets medlem fra KrF har merket seg at forebyggende helsearbeid ofte blir taperen i de harde budsjettdiskusjonene. KrF er særlig bekymret for helsesøster- og jordmordekningen i bydelene. Helsesøstre er viktige for å nå målene om en styrket skolehelsetjeneste. Flere jordmødre er avgjørende for oppfølging av nye familier. Sykehusene sender nyfødte hjem tidligere enn før, og bydelene må ha kapasitet til hjemmebesøk. KrF har funnet rom til et folkehelseløft på 40 millioner. Det bidrar blant annet til å oppfylle den vedtatt normen for bemanning i skolehelsetjenesten på aggregert nivå. I tillegg foreslår KrF å styrke en rekke organisasjoner som jobber med forebygging av uønskede graviditeter. Dette er viktige tiltak for å forebygge provoserte aborter.

Utvalgets medlem fra KrF viser til at mange foreldre som har barn med nedsatt funksjonsevne bruker uforholdsmessig mye tid og krefter på å orientere seg i jungelen av støtteordninger og rettigheter. I KrFs alternative budsjett er det satt av 15 millioner til å

innfase en ordning med faste koordinatorene som har tid og kompetanse til å støtte familier med barn med nedsatt funksjonsevne.

Utvalgets medlem fra KrF viser til FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne som understreker at de skal ha like muligheter som alle andre. I KrFs alternative budsjett er det satt av 5 millioner til et prøveprosjekt som skal sikre muligheten til å reise på ferie for denne gruppen.

Utvalgets medlem fra KrF viser til at det er grundig dokumentert hvilken negativ effekt det har når barn og unge ikke får delta i fritidsaktiviteter. I KrFs alternative Oslo-budsjett foreslås det at Oslo søker om å bli en del av utprøvingen av Fritidskortet som regjeringen nå ruller ut i inntill fem bydeler, og KrF har satt av 100 millioner til å fylle dette kortet opp til 5000,- for alle barn mellom 6 og 18 år i disse bydelene. Med denne ordningen gir vi barn og unge en mulighet til å delta, uavhengig av foreldrenes økonomi. Fritidskortet gir valgfrihet for barna og ungdommene. Det kan ikke være på Rådhuset det skal bestemmes hvilken idrett et barn kan ha råd til å være med på.

Utvalgets medlem fra KrF viser til at byrådets forslag til budsjett i realiteten innebærer kraftige kutt i støtten til organisasjoner som jobber for bedre integrering i samfunnet. Det er uforståelig. Når denne støtten samtidig trekkes bort for politisk behandling og kontroll og foreslås kun behandlet administrativt blir dette særlig sårbart. KrF foreslår at disse ordningene flyttes tilbake til utvalg og bystyre, og at kuttene reverseres.

Skole og oppvekst

Utvalgets medlem fra KrF mener Oslo skal være verdens beste by for barn og unge. Gode barnehager og skoler er en nøkkel for å nå dette målet.

Utvalgets medlem fra KrF foreslår å bruke 216 millioner mer på grunnskolen enn det byrådet har foreslått i sitt budsjett. KrF ønsker at deler av disse midlene skal brukes til å sikre en tolærerordning for de minste barna, slik seksårsreformen la opp til.

Utvalgets medlem fra KrF legger vekt på at tidlig innsats i skolen er avgjørende for å gi alle barn og unge like muligheter. Dette medlem er glad for at byrådet viser tydelig vilje til å følge opp lærernormen, men vil følge nøye med på hvordan realitetene faktisk blir seende ut. Dette medlem er også kjent med at det er utfordringer knyttet til rapportering som gjøre at tallene kan se bedre ut enn de i realiteten er.

Utvalgets medlem fra KrF viser til at et godt samarbeid mellom hjem og skole er avgjørende for at elevene lykkes på skolen. Noen steder i Oslo bruker skolene store ressurser på hjem/skole-samarbeidet. KrF ønsker et prøveprosjekt med en hjem/skole-koordinator. KrF har satt av 3 millioner til dette formålet.

KrF mener også det er viktig å styrke de videregående skolene i Oslo, og setter av 60 millioner i økt grunnfinansiering til disse.

KrF er i utgangspunktet positiv til gratis AKS, men mener byrådets tilnærming er å begynne i gal ende. KrFs medlem foreslår derfor å opprettholde gratis AKS for 1. og 2. klasse, men gjøre gratis halvdagsplass behovsprøvd for 3. og 4. Videre er dette medlem bekymret for at ordningen med gratis halvdagsplass og rigid praktisering av valg av dager i Oslo-skolene gjør

det vanskelig eller umulig for mange barn å kombinere skolens AKS med supplerende AKS-tilbud i regi av idrettslag. Byrådets satsning på å få idretten inn i AKS er bra, men mange steder er det gode ordninger drevet av idrettslagene selv. KrF fremmer derfor en verbal om at dette legges til rette for, og at foreldre som heller ønsker et ideelt drevet AKS-tilbud kan la den kommunale støtten til AKS følge barnet inn i dette .

Utvalgets medlem fra KrF mener at friskoler drevet med utgangspunkt i alternativ pedagogikk eller livssyn er en viktig del av mangfoldet i Oslos fellesskole. Elever som går på slike skoler har også krav på trygge og gode skolebygg. KrF foreslår en ordning der slike skoler kan søke om midler til mindre rehabiliteringsprosjekter – etter mønster av en tilsvarende ordning i Akershus.

Miljø, samferdsel og byutvikling

Utvalgets medlem fra KrF viser til at Oslo kommune over tid har bygget opp et godt kollektivtilbud, og at billettprisene ble senket av Høyre, Venstre, KrF og Fremskrittspartiet. Dette medlem er bekymret for at byrådet ikke legger til rette for å ta imot milliardbeløp til kollektivtransport og samferdsel som ble sikret i det såkalt “bompengeforliket” i august 2019. I KrFs alternative budsjett legges dette inn. Pengene brukes til å redusere prisen på kollektivtrafikken og redusere bomkostnadene for nullutslippskjøretøy.

I KrFs alternative budsjett prioriteres utvidelse av nattbusstilbudet, blant annet for å sikre en tryggere by. KrF foreslår også at voksne skal kunne ha med seg inntil fire barn gratis, også på hverdager. Dette vil være et incentiv for å få foreldre til å reise med buss, trikk og bane når de reiser med familien, også i hverdagen.

Utvalgets medlem fra KrF viser til at Råder for personer med nedsatt funksjonsevne har etterlyst mer midler til universell utforming av det offentlige rom og bygninger i Oslo. Universell utforming er helt avgjørende for at Oslo skal være en by med plass til alle. KrF har derfor satt av til sammen 25 millioner i investeringsbudsjettet til universell utforming.

Finans

Utvalgets medlem fra KrF viser til at Oslo kommunes pensjonsutgifter har vokst kraftig over tid og representerer en potensiell trussel mot kommunens økonomiske situasjon og velferdstilbudet til byens borgere. Det er nødvendig å ta denne utfordringen på høyeste alvor. For å få bedre kontroll med pensjonsutgifter og redusere kommunens økonomiske risiko, mener KrF at det er nødvendig å innføre innskuddspensjon slik at pensjonssystemene i offentlig og privat sektor ligner mer på hverandre enn i dag. I KrFs alternative budsjett foreslås det at kommunen går over til innskuddspensjon for alle nye ansatte fra 3. kvartal 2020. Dette gir byrådet tid til å involvere berørte parter i prosessen.

MERKNADER 2020

Helse- og sosialutvalget

GENERELT

Utvalgets mindretall, medlemmene fra F og V, vil legge frem sine merknader og forslag til budsjettet under behandlingen i finansutvalget.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og R, vil levere forslag og ytterligere merknader til finansutvalgets behandling av budsjett.

GENERELT - BYDELENE

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, mener gode boliger og trygge nabolag er forutsetninger for stabile og gode oppvekstvilkår. En egen bolig er en forutsetning for å komme i arbeid, gjennomføre rehabiliteringsløp og for å være en aktiv deltaker i nærmiljøet. Det er en prioritet at leietakere i kommunal bolig skal få hjelp til å kjøpe en bolig ved hjelp av startlån. Rammen for videreutlån til kjøp av bolig (startlån) økes med 0,4 mrd. til 1,6 mrd. årlig. Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen samtidig kutter i lånerammen til Husbanken, dette medfører at færre får startlån og blir derfor fortsatt stående uten muligheten til å eie egen bolig.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, vil påpeke at boligkjøpere med startlån ikke kan velge fritt på boligmarkedet, men må søke seg til de delene av byen der boligprisene er lavest. Dette kan føre til opphopning av beboere med levekårsutfordringer i enkelte bydeler eller delbydeler, noe som vil bidra til at byen bli enda mer delt.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, påpeker at alle lokalområder i Oslo skal oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp. Oslo kommune bruker områdesatsingene aktivt for å løfte nærområdekvaliteter der vi har store utfordringer, og for å prøve ut nye løsninger. Byrådet viderefører områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst. Arbeidet med kriminalitetsforebygging i Oslo vanskeliggjøres av det faktum at regjeringen ikke følger opp politireformen slik stortingsflertallet forutsatte da forliket ble inngått.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, er særdeles godt fornøyd med at byrådet har innført aktivitetstid til brukere i hjemmebaserte tjenester slik at eldre kan få hjelp til å delta i sosiale aktiviteter og møteplasser på tvers av generasjoner. Dette bidrar til at eldre hjemmeboende kan få en bedre og mer aktiv hverdag.

Sommerjobb

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R og Sp, viser til de gode resultatene fra tidligere sommerjobber til unge og er godt fornøyd med at det i tillegg til tidligere avsatte 15 millioner kroner i sak 1 settes av ytterligere 8 millioner til formålet i tilleggsinnstillingen. Disse midlene vil bidra til at flere unge får sin første jobb, noe som kan ha positiv betydning for senere tilknytning til arbeidslivet. Disse medlemmer er opptatte av en helhetlig bærekraftig utvikling og mener at det å koble miljøvennlige aktiviteter som treplanting sammen med sommerjobb for unge, er en god måte å utøve både økonomisk, sosial og miljøvennlig bærekraft på. Disse medlemmer er oppmerksomme på at det også ligger mange muligheter til å skape nye bærekraftige

arbeidsplasser for ufaglært ungdom i gjenbruk, reparasjon og ombruks-bransjen og at det er bra at byrådet og Oslo kommune vil satse på slike arbeidsplasser fremover som også kan gi deltidsjobber til ufaglært ungdom.

Sosiale forskjeller

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, er glade for at byrådet vil føre en aktiv politikk for utjevning av sosiale forskjeller. En by med små forskjeller er en bedre by å bo i for alle. I dag er det stor forskjell mellom bydelene, hvor enkelte bydel har en opphopning av levekårsulemper. Enkelte delbydeler er preget av høy barnefattigdom. Arbeid er det viktigste virkemiddelet for å bekjempe fattigdom og ulikheter. *Disse medlemmer* mener derfor at det er særdeles viktig at byrådet et vil legge til rette for at flest mulig får et godt fotfeste i arbeidslivet gjennom en økt satsing på opplæring, språkutvikling, kvalifisering og aktive tiltak. I områder med store levekårsforskjeller, kan det være en fordel å i fellesskap med byråd for byutvikling å vurdere om tilrettelegging for arbeidsplasser som f.eks. større statlige, ideelle- eller private bedrifter i disse områdene, kan være en hensiktsmessig måte å redusere sosiale forskjeller på. Etablering av ulike former for arbeidsplasser som for eksempel større gjenbruksstasjoner med reparasjonsarbeid, snekkerverksted, kan også være hensiktsmessig å etablere i områder med høy arbeidsledighet ettersom slikt arbeid er lettere tilgjengelige for ufaglærte og for folk med behov for å øke sin språkfaglige kompetanse.

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, vil påpeke at det er like viktig å bevare eksisterende arbeidsplasser.

Innstramming av refusjonsordningen

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, er bekymret for at regjeringens innstramming i refusjonsordningen for brukere med ressurskrevende tjenester, kan slå negativt ut på bydelenes økonomi og dermed bydelenes evne til å ivareta brukere med ressurskrevende tjenester. I statsbudsjettet er innslagspunktet for å utløse refusjon oppjustert med 7,1%. For bydelene innebærer oppjusteringen om lag 35 millioner kroner mindre refusjon i 2019 og 37 millioner i 2020. *Disse medlemmer* vil påpeke at innstrammingen er uheldig med tanke på at bydelene i samsvar med samhandlingsmodellen skal ha et større ansvar for mer ressurskrevende brukere.

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, ser det som både nødvendig og positivt at byrådet foreslår en kompensasjon for innstrammingen gjennom kostnadsnøklerne på FO3 Helse og omsorg. *Disse medlemmer* vil påpeke at redusert kompensasjon får negative konsekvenser for andre deler av kommuneøkonomien som f.eks. mindre i støtte til organisasjoner som søker støtte fra tilskuddsordningene.

Kvalifiseringsprogrammet

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG og SV, ser det som positivt at kvalifiseringsprogrammet bidrar til at flere langtidsledige kommer i arbeid. I 2019 har bydelene økt antallet deltakere fra 1 533 til 1 654 deltakere per måned. Samtidig har kvalifiseringsprogrammet bidratt til reduksjon i antall sosialhjelpsmottakere ved at flere er i lønnet arbeid. *Disse medlemmer* er godt fornøyde med at det anbefalte kuttet til kvalifiseringsprogrammet reverseres og at måltallet for antall deltakere har økt til 1700.

Disse medlemmer mener derfor at det er riktig å flytte 25 millioner fra rammen for økonomisk sosialhjelp som er en passiv ytelse til rammen for KVP for å dekke det nye måltallet på 1700 deltakere. Samtidig ser disse medlemmer at det er behov for flere

arbeids- og språktreningsplasser og ber om at Oslo kommune er enda flinkere til å ta imot denne gruppen i arbeidstrening.

Økonomisk sosialhjelp

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, vil påpeke at innstramming i statlig regler for trygdeytelser kan øke Oslo kommunes utgifter for sosialhjelp.

Regjeringen har fra 2018 forkortet varigheten på arbeidsavklaringspenger (AAP) og innfører en innstramming i ytelsene til unge uføre og til flyktninger (trygderegler og botidskrav). *Disse medlemmer* vil understreke at dette samlet sett kan føre til et økende press på sosialhjelpsutgiftene. Regjeringen har kompensert Oslo kommune med 17 millioner, og disse medlemmer støtter at disse midlene legges som en risikoavsetning for sosialhjelp.

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R, FNB og Sp, mener at alle Oslos borgere skal ha en likeverdig tjeneste og velferdstilbud uavhengig av hvilken bydel de bor i.

Disse medlemmer mener byrådet bør sørge for at etater og bydeler i større grad samhandler til brukernes beste.

Disse medlemmer støtter ambisjonen om mest mulig likeverdige tjenester uavhengig av bydel. Det er viktig å tillate bydelene fleksibilitet til å tilpasse tjenester til sin befolkning, innenfor rammene av vedtatte standarder. Bydelene er forskjellige og i samsvar med tanken om å vise økt tillit til ansatte og økt brukermedvirkning må det være rom for lokal tilpasning og omprioriteringer.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, støtter innføringen av en tillitsreform i hjemmetjenesten i Oslo Kommune. Den beste kvaliteten i tjenesten oppnås dersom man gir medarbeidere tillit til å bruke sin kompetanse, slik at de er i stand til å fatte gode, selvstendige beslutninger og dermed møte innbyggerne best mulig i hver enkelt situasjon. Evaluering viser at «Tillitsmodellen [er] ønsket velkommen av både brukere og medarbeidere. Endringene kan ses på som et paradigmeskifte i hjemmetjenesten og vil ha behov for kontinuerlig fokus, øvelse og engasjement». Erfaringene med tillitsreform i hjemmetjenesten bør benyttes til å innføre tillitsreform også i andre deler av Oslo Kommunes tjenestetilbud og forvaltning generelt. Dette må gjøres i tett samarbeid med fagforeningene.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, er sterkt bekymret for bydelenes handlingsrom framover. Bydelene har ansvaret for å levere grunnleggende velferdstjenester til befolkningen. De planlagte rammekuttene i økonomiplanen (17 millioner i 2020, 63 millioner i 2021, 182 millioner i 2022 og 452 millioner i 2023) vil ramme innbyggernes velferdstilbud. Kutt i bydelenes økonomi vil gi økende forskjeller mellom folk. Selv om bydelene samla får en økning på 93 millioner kroner ut over lønns- og prisvekst for 2020, følger det med flere krav om økt aktivitet, digitalisering, kvalitetsbedringer og nye betalingsordninger. Dette er krav som vil ta tid å gjennomføre og som ikke vil gi innsparinger på lang tid. Kutt i bydelsøkonomien gir heller ikke rom for «heltidskultur», men vil i stedet vil føre til ledighold av flere vakante stillinger, og flere deltids- og prosjektstillinger. Mange syke og uføre har i 2019 mistet arbeidsavklaringspenger (AAP) uten at de er ferdig avklarte. Disse vil nå bli kommunens ansvar. Det bør iverksettes særskilte tiltak for å sikre denne gruppa forutsigbar inntekt.

Disse medlemmer viser til at innen eldreomsorgen strever bydelene med omstilling for å kunne yte gode og riktige hjemmetjenester. Mange eldre har omfattende behov for pleie, opptrening og rehabilitering etter rask utskrivning fra sykehus. Noen vil trenge opphold på helsehus. Selv om rehabiliteringsplassene ved helsehusene er foreslått økt i løpet av 2020, vil det fortsatt være eldre, for eksempel etter lårhalsbrudd, som vil ha behov for pleie utover 40 døgn på helsehus. Disse medlemmer er bekymret over at den foreslåtte prisøkningen for opphold i helsehus ut over 40 døgn vil føre til at bydelene av økonomiske, og ikke helsefaglige grunner, vil avkorte helsehusopphold for eldre med omfattende pleiebehov.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp, ser videre med stor bekymring på nedleggingen av rusinstitusjoner og mener at bydelene verken har hatt tid eller økonomisk rom til å bygge opp tilstrekkelige egne tiltak for å møte rusavhengiges eller tidligere rusavhengiges behov.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, viser til at når bydelsbetalingen for plass ved rusinstitusjoner nå foreslås økt fra kr 490 per døgn til kr 1 010 per døgn, ser disse medlemmer at bydeler – av økonomiske grunner – kommer til å måtte overlate rusavhengige til seg selv uten tilstrekkelig faglig oppfølging. Dette vil særlig ramme bydeler med mange kommunale boliger.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, V og Sp, er også bekymret for at en trangere bydelsøkonomi vil gå ut over forebyggende tiltak. Bydelene må prioritere lovpålagte tiltak, og når de må kutte millioner, vil dette gå ut over tiltak for barn, unge og familier. Fritidsklubbenes åpningstider og andre aktivitetstilbud for barn og ungdom er ofte noe av det første som rammes når bydelsøkonomien blir trangere.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, viser til at Rommen scene skal overføres fra bydel Stovner til Kulturretaten, og at det i den forbindelse er planlagt å kutte i bevilgningene til de fire bydelene i Groruddalen – Alna, Bjerke, Grorud og Stovner – og gi disse pengene til Kulturretaten for å drifte Rommen scene- og kultursenter. Byrådet framhever selv i sitt budsjettforslag (sak 1) at Rommen scene har tiltrukket seg tilskuere fra hele Oslo. Disse medlemmer kan ikke se at det er rimelig at bydelene i Groruddalen spesielt skal finansiere scenen når den nå legges inn under Kulturretaten.

Aldersvennlig transport – rosa busser

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV og Sp, mener at Rosa busser er et godt tiltak som bidrar til en styrket mobilitet for eldre. *Disse medlemmer* er derfor glade for at det i årets budsjett foreslås en utvidelse av tilbudet, slik at også bydel Ullern får Rosa busser. Disse medlemmer er godt fornøyde med at det i byrådserklæringen står at ordningen med Rosa busser gradvis skal utvides til å gjelde flere bydeler og har et ønske om at Rosa busser særlig etableres i områder med lav kollektivdekning.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, ser at det populære pilotprosjektet med de rosa bussene er foreslått videreført i bydelene Nordre Aker, Vestre Aker, Sagene og i tilleggssinnstillinga også er foreslått utvidet til bydel Ullern. *Disse medlemmer* er forundret over at byrådet ikke har prioritert å utvide til bydeler i ytre by med langt større levekårsutfordringer.

Bydelsreform

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, viser til at i Oslo har bydelene ansvaret for å levere grunnleggende velferdstjenester til befolkningen i kommunen. Samtidig er bydelene en avgjørende del av Oslos lokaldemokrati. Disse medlemmer støtter derfor at det er satt av midler til utredning av en bydelsreform.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, støtter arbeidet med bydelsreform, men vil at det skal finansieres innenfor gitte rammer.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, vil påpeke at en slik reform må ta utgangspunkt i fordeling av oppgaver, og sikre at nye oppgaver til bydelene følges av økt økonomisk handlingsrom og at folkevalgte i bydelene skal ha god innflytelse over egne budsjett, ha mulighet til å foreta lokale prioriteringer og ha handlingsrom til å synliggjøre lokal politikk. Samtidig må ikke en bydelsreform sees på som et innsparingstiltak. Disse medlemmer er bekymret for at det legges opp til store rammekutt til bydelene og at dette kan gå ut over bydelenes mulighet til å levere gode tjenester.

BYDELENE – BYOMFATTENDE TILTAK

Ungdomskriminalitet

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, viser til at det de senere årene har vært en økning i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten. Disse medlemmer er derfor svært positive til at byrådet styrker den forebyggende innsatsen med hovedvekt på utsatte områder med 15 millioner årlig i økonomiplanperioden. Fritidsaktiviteter er en inkluderende arena med sunne aktiviteter. Disse medlemmer ser det som særdeles viktig at alle ungdommer har aktiviteter å gå til, uavhengig av foreldrenes økonomi og viser til at det i enkelte bydeler er opprettet fritidsstipend som barn og unge kan søke på dersom de trenger støtte for å kunne delta på fritidsaktiviteter. Disse medlemmer ønsker at tiltak som likestiller ungdommers muligheter til en aktiv fritid, vurderes av byrådet.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, viser til at forebyggende tiltak for ungdom ofte er det første som rammes når bydelene må omorganisere, effektivisere eller foreta kutt i sine budsjett. Derfor må det være en forutsetning at økonomien må sikres i slike tiltak.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og FNB, viser til at Europas storbyer merker en stor vekst i ungdomskriminaliteten. Etter en periode med nedgang i ungdomskriminalitet i Oslo ser også vi nå en markant økning i unge som involverer seg i ulike former for alvorlig problematferd.

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, FNB og Sp, mener at SaLTo-samarbeidet (Sammen lager vi et trygt Oslo) er viktig for samhandlingen mellom politi, kriminalomsorg og Oslo kommune. Familiene, frivilligheten og arbeidslivet er også viktige aktører for at unge blir inkludert i et annet liv enn det kriminelle.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og FNB, foreslår i dette budsjettforslaget flere tiltak innenfor skole, frivillighet og trygghet som er viktige steg på veien for å forebygge og bekjempe ungdomskriminalitet. Blant annet mener disse medlemmer at utvidede åpningstider på byens barne- og ungdomsklubber vil gjøre disse tilbudene mer attraktive. Videre må det satses på ansattes kompetanse og på brede og tilpassete tilbud for å gjøre klubbene relevante for barn og unge.

Det er mange private virksomheter som tilbyr gode aktiviteter til ungdom. *Disse medlemmer* mener at kommunen skal satse mer på ideelle og sosiale entreprenører i ungdomsarbeidet.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, FNB og Sp, mener at forutsigbarhet er viktig for at de ideelle organisasjonene skal kunne bygge opp gode ungdomstilbud. *Disse medlemmer* mener derfor at kommunen bør inngå lengre samarbeidsavtaler om støtte til de ideelle organisasjonene.

Relasjoner til privat sektor

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og FNB, er opptatt av at kommunen skal fortsette å kjøpe tjenester fra private. Det er viktig at kommunen har gode balanserte kontraktsvilkår, med klare krav og forventninger og at kontraktene følges tett opp. *Disse medlemmer* vil likevel advare mot å sette for strenge krav og lite fleksible vilkår. Private selskaper trenger et visst handlingsrom for å kunne tilpasse tjenester og bidra med tjenesteinnovasjon. Det er ikke ønskelig å tvinge private selskaper, enten de er ideelle eller kommersielle, til å bli mest mulig lik kommunens egne virksomheter.

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, FNB og Sp, ønsker et konstruktivt og langsiktig samarbeid med ideelle aktører i velferden. Det er nødvendig med et mangfold av samarbeidsflater mellom kommunen og de private, ideelle aktørene, enten kommunen yter tilskudd for å stimulere til aktiviteter på et område, anskaffer tilbud eller samarbeider med ideelle på annen måte. *Disse medlemmer* mener at det ved anskaffelser bør legges til rette for at ideelle aktører får rom til å vise sin egenart. Kontrakter bør være tydelig utformet og følges opp på en ryddig og forutsigbar måte.

Disse medlemmer mener det er viktig at bydelene søker nærere samarbeid med ideelle og sosiale entreprenører for å sikre et mangfold i tilbudene.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, mener at kontrakter bør være tydelig utformet og følges opp på en ryddig og forutsigbar måte. Ved kontraktsutløp med avtaler med kommersielle aktører skal kommunen alltid vurdere om disse tjenestene bør drives av kommunen eller av ideelle aktører. Velferdstjenester bør drives i kommunal eller ideell regi.

Helsestasjon for kjønn og seksualitet

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, viser til at tilbudet ved helsestasjon for kjønn og seksualitet de siste årene har hatt en markant økning i antall henvendelser, og antall konsultasjoner er nær doblet siden 2015. Dette betyr at HKS har behov for mer ressurser for å ivareta alle henvendelser og for å styrke tilbudet til det stadig økende antallet barn og unge under 18 år som henvender seg. *Disse medlemmer* synes derfor det er bra at det foreslås å styrke Helsestasjon for kjønn og seksualitet med 1 million årlig, for å øke bemanningen.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og FNB, viser til initiativet fra de politiske ungdomspartiene om å omorganisere de vanlige helsestasjonene for ungdom. Færre, men større, stasjoner vil kunne gi et bedre tilbud til byens unge og også bedre fagmiljøer. *Disse medlemmer* vil be byrådet vurdere en slik omorganisering.

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R og Sp, er bekymret for at helsestasjonene for ungdom ikke er rustet til å gi et godt nok tilbud til Oslos ungdommer.

Ny «Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom» fastsetter krav eller såkalte «sterke anbefalinger» til hva tilbudet hos helsestasjoner for ungdom skal inneholde og hvordan helsestasjonene bør jobbe fremover.

Disse medlemmer mener at mange av kravene og anbefalingene vil være utfordrende for Oslos helsestasjoner å oppfylle slik de er organisert i dag, for eksempel skal alle helsestasjoner ha en tilgjengelig lege. Kapasiteten på helsestasjonene er også nokså dårlig, hver av dem har åpent bare noen få timer én eller to dager i uken. Tilbudet varierer og det er ikke alle steder hvor du kan få lik hjelp.

Disse medlemmer ser fram til den kommende evalueringen av tilbudet. I den forbindelse bør en vurdere færre, men større stasjoner med bedre åpningstider. Det vil kunne gi et bedre og mer likeverdig tilbud til byens unge og også bedre og bredere fagmiljøer. Samtidig bør en se på muligheten for at stasjonene har tilgang til hverandres journaler, ettersom unge ofte drar til andre helsestasjoner enn sin egen lokale – mange drar dit det er åpent. Det er derfor avgjørende at kommunen fortsetter å støtte Sex og Samfunn som har et bredt tilbud som treffer mange.

Områdesatsing

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, foreslår at Bystyret starter et mindre områdeløft på Hovseter i bydel Vestre Aker. Hovseter er et eksempel på en delbydel som trenger hjelp og som ikke faller inn under de statlige ordningene.

Utvalgets flertall, medlemmene fra A, MDG, SV, R og Sp, er opptatte av at alle lokalområder i Oslo skal oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp. *Disse medlemmer* er glade for at områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst, videreføres. Disse medlemmer påpeker at det er særdeles viktig at barn, unge og eldre får påvirke tiltakene i områdeløftene ettersom det er disse gruppene som bruker nærmiljøet mest.

Disse medlemmer viser til at det også er viktig at vi prioriterer lokalområder med særskilte utfordringer og er glad for at Hovseter trekkes fram som et slikt område i den nye byrådsplattformen.

Kap 313 Sykehjemsetaten

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og FNB, mener Oslo skal være en by det er godt å bli gammel i. *Disse medlemmer* viser til at det bygges flere Omsorg+ boliger og dagens flertall i bystyret har styrket bemanningen i hjemmetjenesten.

Disse medlemmer viser til at byrådets budsjett legger tilrette for at flere eldre kan bo livet ut i eget hjem ved å etablere 60 nye rehabiliteringsplasser på helsehus.

Utvalgets mindretall, medlemmer fra A, MDG, SV og Sp viser til at byrådets budsjett viderefører satsingen på bedre mattilbud på langtidshjemmene i Oslo, ved å fortsatt legge av 10 millioner kroner. *Disse medlemmer* mener det er viktig å styrke matopplevelsen på langtidshjemmene for å bidra til bedre livskvalitet, og unngå underernæring.

Disse medlemmer mener det er riktig å ikke fornye avtalene og velger å ta tilbake driften på disse sykehjemmene inn i kommunal og ideell regi. Sykehjem skal drives effektivt,

uavhengig om de er i kommunal, privat eller ideell regi, men det skal ikke gå på bekostning av de ansattes lønn og rettigheter. Vesentlige ulikheter i lønns- og arbeidsvilkår mellom ulike tilbydere fører til økt risiko for arbeidskonflikter, noe som igjen medfører en risiko for kvaliteten i tilbudet til Oslos innbyggere.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, viser til at Oslo kommune i en årrekke har hatt glede av at kommunens sykehjem har vært drevet av både ideelle og kommersielle selskaper. Et mangfold av drivere har vært bra for beboerne og for Oslo kommune. De kommersielle selskapene har gitt positive impulser til sykehjemsektoren med sin profesjonalitet og erfaring.

Disse medlemmer ønsker at de kommersielle selskapene fortsatt skal ha en rolle i Oslo som leverandør til Oslo kommune. De eksisterende kontraktene inkluderer 2x 1 års opsjoner til forlengelse av kontraktene. Disse medlemmer mener at disse opsjonene må erklæres fordi avtalene er økonomisk gunstige og driften er av høy kvalitet.

Ernæring

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R og Sp, viser til at nesten halvparten av de vurderte beboerne på Oslos sykehjem var i «ernæringsmessig risiko» i 2018¹. Det er svært positivt at byrådet har satt i gang tiltak med måltidsverter og menyvalg på sykehjem, og disse medlemmer støtter den foreslåtte utvidelsen av dette tiltaket til flere sykehjem.

I tilleggssinnstillingen merker *utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp*, seg at regjeringen gjør tilgjengelig tilskuddsmidler til lokale kjøkkenløsninger i sykehjem og omsorgsboliger, og vil be byrådet om å benytte denne muligheten for å etablere eller gjenopprette lokale kjøkken i utvalgte sykehjem eller omsorgsboliger for personer med heldøgns omsorgsbehov.

Måltidsverter og menyvalg

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R, FNB og Sp, viser til at disse partier er opptatt av kvalitet og innhold i sykehjemmene, i ernæring og gode måltidsøyeblikk for de som bor i sykehjem. *Disse medlemmer* er derfor tilfredse med at ernæringsarbeidet styrkes ved å utvide piloten med måltidsvert og menyvalg fra én avdeling på Vinderen sykehjem, til avdelinger ved tre nye sykehjem fra 2020.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG og SV, er av den oppfatning at matfaglig kompetanse med mat som følger helsefaglige råd med mindre kjøttbasert mat på hvert sykehjem vil kunne bidra til bedre helse, bringe kjøkkenet nærmere beboerne og gi bedre slutttilberedning av måltidene.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, ser at trang bydelsøkonomi har ført til at terskelen for å innvilge plass på sykehjem er blitt høyere de siste årene. Kjøp av sykehjemsplasser gjør store innhogg i bydelenes budsjett. Samhandlingsreformen har samtidig gitt bydelene ansvar for langt sykere og mer pleietrengende eldre. I denne situasjonen er bydelene helt avhengig av å kjøpe plasser på helsehus, og om den enkelte pasient skal klare å komme tilbake til egen bolig, er det helt nødvendig at helsehuset tilbyr god og omfattende opptrening og rehabilitering. *Dette medlem* imøteser etableringen av 60 nye rehabiliteringsplasser som en nødvendig start på en videre opptrapping.

Kap 314 Helseetaten

Tann- og munnhelse

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R, FNB og Sp, viser til at til tross for mange ord om satsing på tannhelse for barn, unge og utsatte grupper, styrkes budsjettet bare med en demografisk kompensasjon. Det er et stort etterslep i tannbehandlingen som da vil være vanskelig å redusere. I tillegg er det behov for et løft i tannpleie blant eldre. Helseetaten og Sykehjemsetaten bør gå i dialog med både Tannlegeforeningen og Universitet i Oslo for å utvikle nye effektive løsninger for å bedre tilbudet.

Ny storbylegevakt Aker

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R, FNB og Sp, viser til at i årene frem til innflytting har kommunen en rekke oppgaver knyttet til andre forhold enn bygg, som utvikling av og opplæring i nye arbeidsmetoder og tilhørende systemer og utstyr for alt personell som blir tilknyttet ny storbylegevakt som i dag jobber andre steder i tjenesten. Dette er et arbeid som absolutt bør ligge i forkant av fremdriften til byggeprosjektet for å være forberedt til innflytting. Et slikt arbeid vil kreve dedikerte prosjekttressurer i et omfang som vanskelig kan dekkes innenfor Helseetatens økonomiske rammer uten at dette går utover andre tjenester.

Forsterket Rehabilitering Aker (FRA)

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV, R og Sp, viser til at FRA er et svært vellykket tilbud med stor etterspørsel og dermed lange ventelister. FRA holder til på Aker helsearena sammen med blant annet Kommunal Akutt Døgnerhet (KAD). Etaten skriver at et godt samarbeid med sykehusene er viktig, spesielt gjelder dette tjenester som den nye legevakten, FRA, KAD og psykososiale tjenester.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp, mener Oslo kommune bør utrede Aker helsearenas fremtidige rolle og vurdere utvidelse av FRA.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, har merket seg at Helseetaten må spare inn minimum 33 millioner i 2020. Dette vil få merkbare følger for befolkningens helsetilbud. Samtidig som det legges opp til at eldre og pleietrengende skal bo hjemme, planlegges nedbygging av kommunal akutt døgnerheten (KAD). Denne enheten ble opprettet nettopp for å forhindre innleggelse på sykehus og for å kunne ta imot ferdigbehandla pasienter fra sykehus. Å redusere sengekapasiteten på KAD i denne situasjonen synes paradoksalt og vil kunne føre til fakturering av overdagspenger fra sykehus. Det er derfor usikkert om det vil være en økonomisk innsparing.

Dette medlem er videre kjent med at Helseetaten vurderer å avvikle Stans-teamet på KAD. Stans-teamet har som eneste oppgave å intervenere ved hjertestans. En slik avvikling vil åpenbart true liv og helse.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG og SV, er svært fornøyd med at Oslo høsten 2020 starter innføringen av skolemåltid i videregående skole. Dette vil gjøre det lettere for elevene å holde konsentrasjonen, noe som dermed vil gi mer læring og ro i klasserommet. *Disse medlemmer* understreker at skolemåltiden ikke skal gi merarbeid for lærerne, og at det ikke skal føre til matsvinn.

Kap 315 Velferdsetaten

Rus

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG og SV, ser det som positivt at byrådet ønsker en omlegging fra institusjonsbasert rusomsorg til et boligtilbud i egen bydel. En slik omlegging krever en oppbygging av tiltak og tjenester lokalt. Desentralisert feltpleie er blant slike tjenester. *Disse medlemmer* viser til at bydelene har mottatt økonomiske midler for å få til en ønsket overgang til hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøet med nødvendig oppfølging i trygge, permanente boliger.

Tilbakemeldinger fra bydelene viser at det er behov for noe mer penger til omleggingen og mener at et tilskudd på 5 millioner kroner i tillegg til allerede avsatte midler til bydelene for 2020, vil komme godt til nytte.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og Sp, viser til at byrådet har et uttalt ønske om å desentralisere bo- og aktivitetstilbudene til personer med rusproblemer. Intensjonen er at disse personene skal bosettes i bydelene og at bydelen skal etter behov tilby bo-oppfølging, tilby lokale tjenester og væresteder for å løse opp i konsentrasjonen av rusbrukere i sentrum. Tre av de store organisasjonene, Kirkens bymisjon, Frelsesarmeen, og Blå kors, som har erfaring med dette arbeidet har utviklet hvert sitt tilbud i samarbeid med flere av bydelene. Skal kommunen forvente gode solide tilbud til brukergruppene så må kommunen være beredt til å betale det det koster å sette i gang slike tilbud, byrådet har tvert imot foreslått lavere bevilgninger til disse tiltakene. *Disse medlemmer* foreslår derfor å sette av 3,7 millioner for å fullfinansiere de tre prosjektene, Aktivitetshuset i bydel Bjerke, stedet Vest og Steg for steg. Finansiering av disse tiltakene bør tas ut av Velferdsetatens tilskuddsordning og få et eget budsjettkapittel.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp, er bekymret for at etaten går for fort frem i implementeringen av russtrategien som bystyret vedtok i 2019. Gode tilbud som fungerer må ikke svekkes uten at det kommer på plass gode alternativer.

Disse medlemmer tror noe av tanken bak det å ville vri innsatsen i rusomsorgen fra institusjonsbaserte tilbud til hjemmebaserte tiltak er god, men er bekymret for at omleggingen går for fort. Mange med rusproblemer som flytter fra institusjon til egen bolig trenger tett oppfølging i lang tid, ikke bare for å mestre rusproblemene, men også for å mestre det å bo i et hjem. Det er meget viktig at bydelene får tid og ressurser til å bygge opp et godt tilbud til innbyggere med rusproblemer.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, er bekymret for at når bydelsbetalingen for plasser i rusinstitusjoner mer enn dobles, vil trang bydelsøkonomi gi bydelene insentiver til å velge det billigste tilbudet for den enkelte, heller enn det beste.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp, er også bekymret for at antall institusjonsplasser i kommunen kuttes for fort. Godt forebyggende arbeid og god oppfølging i egen bolig vil etter hvert minske behovet for institusjonsplasser, men i mellomtiden kan mange med rusproblemer falle fra. Siden behandlingstiden i spesialisthelsetjenesten har blitt redusert, har mange behov for rehabiliteringsopphold i forkant av flytting til egen bolig. De har behov for å stabilisere tilværelsen i trygge rammer med daglig oppfølging før de må flytte for seg selv. Etaten planlegger nå å legge ned eller kraftig redusere tilbudet ved blant annet Syningom og Vestli rehabiliteringssenter. På Vestli er planen å stenge fellesrommet og kutte bemanningen fra kl. 20 til kl. 8 om morgenen, det er tidsrommet hvor beboerne med angstproblemer og søvnløse netter mest av alt trenger noen å støtte seg på. *Disse medlemmer* mener at disse tilbudene må bestå så

lenge kommunen ikke har tilsvarende eller bedre tilbud til de som trenger det. Bydelene er ikke rustet til å tilby dette, og trenger tid for å bygge opp en god rusomsorg.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, viser til at ett av målene i Strategisk plan for rusfeltet er at personer med rusproblemer skal bo og motta tjenester i sitt nærmiljø. For å lykkes med det, må bydelene tilby helsetjenester lokalt og riktig dimensjonerte oppfølgingstjenester. Disse medlemmer mener at kvalitet og kompetanseutvikling i bydelene på dette feltet er viktig å følge tett opp.

Utvalgets flertall, medlemmene fra H, A, MDG, SV og Sp, viser til viktigheten av arbeidsrettede aktivitetstilbud. Aktivitetstilbud og mulighet for arbeid er viktige virkemidler i rusarbeidet, og disse medlemmer viser til at byrådsplattformen slår fast at byrådet ønsker at flere med psykiske plager og ruslidelser kan få jobb ved å styrke bruken av individuell jobbstøtte (IPS). Disse medlemmer er glad for at etatens tilbud om IPS idet kommunale tjenesteapparatet økes med 2 mill. fra og med 2020.

Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H og Sp, viser til at en stor og helt avgjørende del av velferdstilbudet i Oslo er drevet av ideelle organisasjoner basert på delfinansiering fra Oslo kommune. De største mottakerne tilbyr tjenester som Oslos befolkning er avhengig av og som de ideelle leverer på en kostnadseffektiv måte som kommunen ikke ville klare like godt. Det betyr at dette er tjenester som kommunen vil ønske skal fortsette og som utgjør en helt grunnleggende del av velferdstilbudet i Oslo. Det er derfor uheldig at det hvert år er usikkerhet forbundet med de kommunale tilskuddene. Den manglende forutsigbarheten skaper unødvendig uro og usikkerhet for de store viktige organisasjonene. Disse medlemmer ønsker derfor at kommunen inngår flerårige samarbeidsavtaler med en rekke tilskuddsmottakere. Det eksisterer allerede en forsøksordning som inkluderer 7 organisasjoner og gjelder frem til 2022. Den bør nå utvides.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, R og Sp, merker seg at regjeringen har økt støtten til Fontenehus med 10 millioner kroner. Et enstemmig BU i Søndre Nordstrand ønsker en etablering av et Fontenehus på Lofsrud gård. Det lokale DPS har uttrykt ønske om det samme. Et vedtak om å støtte opprettelsen av et Fontenehus vil legge grunnlaget for en søknad om statlig støtte allerede i 2020. For å få fremmet en slik søknad er det derfor viktig at Oslo bystyre vedtar i 2020 - budsjettet at det skal etableres et nytt Fontenehus i bydel Søndre Nordstrand. Byrådet, bydelen og Fontenehus Sør bør benytte 2020 til å forhandle frem en avtale om oppussing av lokalene og drift av det fremtidige Fontenehuset.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra A, MDG, SV og Sp, er glad for at andelen heltidsstillinger gikk opp med to prosent i Velferdsetaten i 2018 og er glad for at Velferdsetaten har vedtatt nye overordnede prinsipper for å redusere bruken av deltidsstillinger. Disse medlemmer mener at Oslo skal være en lærende kommune, med kultur for å prøve ut nye løsninger. Disse medlemmer mener at det er viktig å utvikle kommunen i tett samarbeid med ansatte og deres organisasjoner. I kommunen skal alltid være en rettighet for alle og deltid et valg. Stillinger skal i hovedsak lyses ut som hele, faste stillinger.

Kap 360 Barne- og familieetaten

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, viser til at etaten skriver at det kan stilles spørsmål om hvorvidt dagens finansieringsmodell er den beste for å sikre nødvendig kompetanse- og kvalitetsutvikling for barnevernet i Oslo. I tillegg skriver etaten at etaten må få sikret forutsigbare rammevilkår til drift av mer spesialiserte tiltak. *Disse medlemmer* mener derfor at etaten må tilføres mer midler for 2020 og at byrådet legger frem en sak om omorganisering av barnevernsfeltet i Oslo og den tilhørende finansieringen.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, er også bekymret for at den økte bruken av lokalbaserte tiltak i barnevernet har gått ut over tilbudet til mange familier som trenger hjelp. *Dette medlem* ser klart nytten av nærhet i tilbudet, men er bekymret for at trang bydelsøkonomi også her fører til at bydelene i det lengste forsøker å unngå dyrere tiltak. Barne- og familieetaten ser tendenser til at flere barn har en lang barnevernhistorie og flere flyttinger bak seg når bydelene søker om bistand fra etaten. Ofte er det også iverksatt mange og til dels utilstrekkelige hjelpetiltak, og det kan se ut som om bydelene venter lenge før beslutningen om å flytte barnet ut av familien treffes.

Kap 055 Boligbygg Oslo KF

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, påpeker at et enstemmig bystyre i desember 2018 vedtok at en utredning om gjengs leie og ulike støtteordninger skulle leveres bystyret senest september 2019. *Dette medlem* synes det er alvorlig at byrådet ikke overholdt fristen satt av bystyret, og er svært utålmodig på vegne av beboere i kommunale boliger. Dette medlem mener gjengs leie skulle vært avviklet for mange år siden, og synes det er skuffende at frys av husleie bare er lagt inn for halve 2020. Dette medlem påpeker at byrådet har varslet bystyret om at ny måte å fastsette husleie på i kommunale boliger tidligst kan innføres fra januar 2021 etter byrådets tidsplan.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra H, viser til at Boligbyggs inntektsside er svekket som følge av endringer i husleiefastsettelse gjennom 2019. Foretaket har foreløpig beregnet et inntektstap første halvår 2020 på 20 millioner som følge av dette. Et 2020-budsjett i balanse vil kreve kostnadstilpasninger og redusert aktivitet sammenlignet med 2019. Vedlikeholdsetterslepet er allerede stort og blir ikke noe mindre av dette. Det er i tillegg en risiko for at svært ødelagte, og dermed kostnadskrevende, boliger ikke istandsettes for ny leietaker ved utflytting. Dette vil i så fall innebære færre boliger tilgjengelig for utleie, og lavere inntekter for foretaket. Det er helt uakseptabelt at Oslo kommune som eiendomsbesitter kan sitte med tomme leiligheter i en by som trenger flere boliger for vanskeligstilte. For å rette opp i dette må overføringskravet reduseres, og enkelte leiligheter selges.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra Sp, viser til at utredningen som skal danne grunnlag for en revisjon av husleiefastsetting i kommunale og omsorgsboliger, er utsatt til tidlig 2021. *Dette medlem* mener at verbalvedtak H73/19 om frys i husleie i kommunale boliger bør gjelde til ny ordning for fastsettelse av leie er på plass, selv om dette nå tar lenger tid enn først antatt. Utredningen som skal gjennomføres skal inkludere personer som omfattes av vedtak H17/2006 og andre som bor i samlokaliserte boliger, med sikte på å finne et nivå på husleie som gjør slutt på de usaklige forskjellene mellom de rundt 200 som omfattes av H17/2006 og andre bosatt i samlokaliserte boliger. Utredningen må ta sikte på å sette husleienivået i et rimelig nivå forhold til inntektene til denne gruppen, for eksempel til 1/3 av inntektene. 1/12 G er for høyt.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R og Sp, mener at for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger skal byrådet lage en plan for å fase ut konsernbidraget fra Boligbygg til bykassen, og i stedet sikre at midlene går tilbake til beboerne gjennom å bruke midlene til vedlikehold og eventuell reduksjon i husleie.

MERKNADER 2020

Byutviklingsutvalget

Merknad fra A, H, MDG, SV og V:

A, H, MDG, SV og V viser til finansutvalgets behandling av budsjettet og vil fremme sine merknader og forslag der.

Merknad fra R:

Tilgjengelig by

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R, minner om at vedtaket fra 2014 om at alle skoler skal være universelt utformet innen 2025 vil være vanskelig å oppnå med dagens tempo og bevilgninger. I følge en kartlegging fra Undervisningsbygg vil det koste 773 millioner å sikre nødvendig oppgraderinger til universell utforming av kommunens samtlige skolebygg. Prisanslaget er basert på at det er behov for om lag 23 500 tiltak. Dette medlem er bekymret for at det å hindre diskriminering og ekskludering av barn med funksjonsnedsettelse er så lavt prioritert, og at det bare er satt av 16 millioner til dette i budsjett 2020.

I tillegg vil det koste mye penge å oppgradere av andre offentlige bygg, veier og gater. Dette medlem har merket seg at Blindeforbundet foreslår at det etableres et avsetningsfond for universell utforming, og at organiseringen kan følge klima- og miljøfondet. Dette medlem mener dette er et interessant forslag som bør utforskes videre.

Dette medlem vil minne om at universell utforming gjør byen lettere tilgjengelig for alle. I bygninger og byrom som er universelt utformet er det også lettere å komme seg fram for eldre som er dårlig til bens og for de som triller barnevogn eller sykkel.

Utvalgets medlem fra R er opptatt av at tiltak for økt byliv ikke skal hindre at de med funksjonsnedsettelse også kan delta. Når antall parkeringsplasser reduseres må antallet HC-plasser økes. Tilbakemeldinger fra interesseorganisasjonene tyder på at kommunen bør ta sikte på å doble dette antallet. Det er verdt å minne om at de som får HC-kort stort sett ikke kan gå mer enn maksimalt 100 til 150 meter. HC-plasser må derfor plasseres spredt.

Kap 8 byutvikling

Utvalgets medlem fra R er glad for at det er ambisjoner for at man skal øke antallet rimelige boliger i Oslo. Dette medlem synes likevel ikke ambisjonene som er varslet i media er fulgt opp gjennom verken det ordinære budsjettforslaget eller tilleggssinnstillingen. Dette medlem er opptatt av at boliger i tredje sektor skal være ikke-kommersielle, og at subsidier blir igjen i boligene. Dette medlem kan ikke se at dette er godt nok forankret. Dette medlem savner også en mer offensiv satsing og et tydeligere kunnskapsmiljø i Oslo kommune, og har merket seg innspillet fra Leieboerforeningen om at dette kanskje kan legges under Bykuben som da får utvidet mandatet sitt.

Dette medlem har fått mange varsler om uverdige forhold på det private leiemarkedet. Boliger som ikke tilfredsstiller ordinære krav til ventilasjon, brannsikkerhet eller og andre kriterier for bokvalitet leies ut på nytt og på nytt uten at dette får konsekvenser for utleier. Av den grunn er det på høy tid at kontrollen med utleiere på det private leiemarkedet økes. Det bør være konsekvenser som sikrer at utleie av slike boliger også får økonomiske konsekvenser for utleiere som bryter loven.

Dette medlem mener det er ille at budsjettet ikke sikrer bedre vilkår for de som bor i kommunale boliger. Forslaget sikrer verken trygghet gjennom lengre leiekontrakter eller leier som det er mulig å betale for de med svært lave inntekter. Det er beklagelig at byrådet ikke øker innsatsen for mange av de som i dag har minst å rutte med. Det er i dag et vedlikeholdsetterslep på 3,8 milliarder for de kommunale boligene. I en slik situasjon kan det ikke forsvares at kommunen tar 311 millioner i utbytte fra det Boligbygg Oslo KF. Det er uforsvarlig å ta ut 300 millioner i utbytte.

Utvalgets medlem fra R kommer til å levere sine forslag til budsjettbehandlingen i finansutvalget

MERKNADER 2020

Samferdsels- og miljøutvalget

Utvalgets medlemmer viser til at merknader og forslag til budsjett 2020 legges frem i finansutvalget.

Klima og miljø

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R mener at kommunens klimaplan fungerer godt som et styringsdokument for øvrig planarbeid og drift. Men positive og negative miljøkonsekvenser av budsjettposter må synliggjøres bedre enn i dag. Dette medlem mener at Oslo kommune må bistå bydelene med å lage sine egne klimabudsjetter og klimaregnskap.

Dette medlem mener at Oslo kommune bør jobbe for reduserte utslipp av sot og annen luftforurensing fra vedfyring. Vrakpant på gamle vedovner og forbud mot fyring i gamle vedovner er tiltak som bør vurderes.

Dette medlem minner om at de siste årene har vi virkelig begynt å kjenne klimaendringene på kroppen, og det har kommet flere skremmende rapporter om naturens tilstand. I våres uttalte Det internasjonale naturpanelet (IPBES) at vi mister arter i et skremmende tempo, så raskt at naturens evne til å levere det vi trenger er truet. Samtidig sier de også tydelig at det er mulig å snu den negative utviklingen, men at det må skje raskt. Dette medlem understreker at den største trusselen mot naturen er menneskers arealbruk. Det er i hver eneste store og lille beslutning om hvordan vi bruker områdene våre at vi bestemmer over framtiden. 90 prosent av alle beslutninger om arealbruk tas i kommunen, når man planlegger skoler, eldresentre eller gir tillatelse til ny industri eller boligprosjekter. Dette medlem mener det er på høy tid at vi ser dette i sammenheng, og tar grep for å styre utviklingen og ikke bare la byene bli fylt opp av høye blokker og butikker. Hensynet til både miljø og mennesker skal styre utviklingen av byen og bydelen. Derfor er det ekstra viktig å verne om de grønne lungene som finnes, og aktivt velge å skape flere.

Dette medlem vil påpeke at parker og grøntområder er under stort press for utbygging. Det er bekymringsverdig at man i iveren etter å bygge høyt og tett ødelegger kvalitetene ved områdene, for eksempel ved at parker blir skyggelagte og vanskeligere tilgjengelig. Dette medlem gir full støtte til parkoppørret i Oslo, den økende befolkningen trenger flere fri- og grøntområder. Sukkerbiten må bli et rent friområde, Bestumkilen på Skøyen bør utvikles til et rekreasjonsområde, Nydalen må få et stort parkområde og parkdragene på Ensjø må bygges, for å nevne noen områder.

Dette medlem viser til at Oslo har ti elver og bekker i byggesonen som alle kan utvikles til gode friluftsområder med rent vann og fisk, naturlig kantvegetasjon, biologisk mangfold, badeplasser, tur- og naturstier og grøntområder. Dette medlem mener Oslo kan få flotte elveparker og sammenhengende turveier langs alle ti vassdrag, med muligheter for friluftsliv og fysisk aktivitet. Dette vil bidra til både fysisk og psykisk helse, livskvalitet og folkehelse. Samtidig vet vi at klimaendringer vil føre til våtere vær og større fare for flom og vannskader. Gjenåpning av lukkede elve- og bekkestrekninger vil bidra positivt ved å ta unna store vannmengder og spare samfunnet og den enkelte for kostnader. I nye byutviklingsområder bør lukkede bekker åpnes og overvann ledes ut i bekkene.

Samferdsel

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R viser til at i økonomiplanperioden vil det være oppstart av flere store anbudskontrakter for buss i Oslo. Anbudsutsetting blir av enkelte framholdt som en suksess, fordi man visstnok skal få mer for pengene, men de såkalte transaksjonskostnadene som Ruter har med anbud (anbudsregning, gebyr, avtaleoppfølging, endringsavtaler, osv.) holdes utenfor når kostnadene ved drift av buss beregnes. Dermed er den reelle kostnaden mye høyere for Oslo. Dette medlem understreker at ved å rasjonalisere dette leddet, kan penger og ressurser frigjøres til økt produksjon eller billigere billetter. Anbudsregimet kan også virke hemmende på teknologisk utvikling og mer miljøvennlige løsninger.

Dette medlem mener at kompetansen som finnes i Sporveien om drift av buss og skinnegående transport kan utnyttes mye bedre, og kompetanse på tvers av driftsarter kan utnyttes i mye større grad. Dette vil føre til at materiell, nye traseer og fasiliteter som toaletter og hvilebrakker bedre kan utnyttes for å skape et bedre tilbud til de reisende og byen og et bedre arbeidsmiljø for førere.

Dette medlem påpeker at med anbudssystemet er det bestiller som gjennom anbudsutlysningen bestemmer innholdet i kollektivtilbudet for anbudsperioden. De ansatte i busselskapene (administrasjon, sjåfører, vedlikeholdspersonell) har ingen reell medbestemmelse. Kompetansen til de ansatte kan ikke brukes til løpende kvalitetsutvikling. At Ruter har en stor anbudsstab og konsulentbruk som planlegger rutetilbud er derfor en unødvendig, kostbar dobbeltfunksjon.

Dette medlem viser til at bussrutene i «Oslo Indre by» i alle år har blitt kjørt av Unibuss som eies av Sporveien. Dette gjør at organisasjonen Unibuss har den beste kompetansen til å kjøre her. Førerne kjenner traseer (til ulike årstider), holdeplasser, kødannelser og passasjertrykk. Planstaben i Unibuss kan samspille med førerne når de setter opp rutetilbud. Slik vil det være mulig å få til en bedre utnyttelse av bussparken, gjennom mindre tomkjøring og bruk av bussene over hele levetiden. DeFacto-rapporten fra Sør-Trøndelag i 2014 dokumenterer at bussene i anbudskontraktene bare benyttes snau 2/3 av levetida. Rekommunalisering av buss i Oslo vil derfor kunne ha positive miljøeffekter. Et kommunalt drevet busselskap vil gi muligheter for et mer helhetlig tilbud til de reisende. Spesielt ved større avvik og arrangementer som påvirker trafikken, kan man legge opp til bedre informasjonsflyt og et samordna tilbud.

Dette medlem viser til innspill fra Norges Handikapforbund (NHF), «En tilgjengelig kollektivtrafikk – innspill til Oslo kommunens budsjett 2020». NHF har i mange år krevd en kollektivtrafikk som ikke ekskluderer funksjonshemmede. En universelt utformet kollektivreisekjede er en grunnleggende forutsetning for å kunne oppnå bilfritt byliv og kommunens klimamål. Ikke minst er universell utformet kollektivtrafikk helt avgjørende for funksjonshemmedes bevegelsesfrihet og forflytning i byen vår.

Dette medlem viser til at mange T-banestasjoner ikke er universelt utformet. På Løren stasjon er det for eksempel et gap på opp til fjorten centimeter mellom vogn og perrong, et gap som gjør det vanskelig å ta seg om bord i rullestol og som utgjør en farlig snublefelle for synshemmede og eldre. Dette medlem mener dette er fullstendig uforsvarlig. Andre lite universelt utforma T-banestasjoner er Brynseng, Vinderen og Nationaltheatret. Dette medlem mener det er sterkt kritikkverdig at byrådet nå og i tidligere budsjetter ikke har prioritert å gjøre noe med dette. Det er på tide at byrådet tar dette på alvor og så raskt som mulig utbedrer stasjoner som ikke er universelt utformet i tett samarbeid med brukerorganisasjonene.

Dette medlem viser til at brukerorganisasjonene forteller at mange TT-brukere fremdeles opplever at drosjesjåførene ikke vil slippe dem av på enkelte steder, som på Karl Johan og i Storgata, men heller stanser et stykke unna, da sjåførene er redde for å bli bøtelagt. Dette skaper særlig problemer for mange synshemmede, da sjåførene heller ikke tør å la bilen stå lenge nok til at de kan følge passasjerene til døra dit de skal. Dette medlem viser til følgende enstemmige bystyrevedtak fra 20. juni 2018:

Bystyret viser under til flertallsmerknad fra behandlingen av budsjett 2018 og ber byrådet følge opp denne med tanke på adgang til rådhusets hovedinngang for å slippe av og hente mennesker med nedsatt funksjonsevne:

«Komiteens flertall, medlemmene fra H, V, F og R viser til at brukerorganisasjonene forteller at mange TT-brukere opplever at drosjesjåførene ikke vil slippe dem av på enkelte steder, som på Karl Johan og i Storgata, men heller stanser et stykke unna, da sjåførene er redde for å bli bøtelagt. Dette skaper særlig problemer for mange synshemmede, da sjåførene heller ikke tør å la bilen stå lenge nok til at de kan følge passasjerene til døra dit de skal. Disse medlemmer ber byrådet ordne opp i dette problemet, slik at drosjesjåfører ikke risikerer bøter for å hjelpe TT-brukere helt fram.»

Byrådet bes informere bystyret på egnet vis om hvordan denne merknaden følges opp. Dette medlem ber byrådet ordne opp i dette problemet, slik at drosjesjåfører ikke risikerer bøter for å hjelpe TT-brukere helt fram.

Dette medlem viser til at det brukes mye kommunale midler til å utvikle gode digitale grensesnitt for kollektivtrafikken. Ruter har utviklet og utvikler videre digitale grensesnitt mot kollektivkundene, men det gjør også Entur, statens selskap for det samme, så som reiseplanlegging, salg og billettløsning, kundekommunikasjon, service og utvikling av digitale kanaler. Dette medlem mener det er fullstendig unødvendig at det skal utvikles og brukes mye penger på egne løsninger for Oslo, når staten ved Entur utvikler løsninger for hele landet, det er dobbeltarbeid. Enturs formål er å koble kollektiv-Norge sammen og det kan da være naturlig og riktig at Oslo kommune støtter opp om dette og ikke utvikler egne, separate løsninger.

Dette medlem ønsker på sikt betalingsfri kollektivtrafikk i Oslo. På veien dit vil dette medlem foreslå og stemme for tiltak som gjør det billigere å reise kollektivt. Mange med lite penger tar seg ikke råd til store utgifter som månedskort, derfor er det å gjøre det gunstigere å kjøpe enkeltbillett et tiltak som er sosialt rettferdig. Dette medlem støtter byrådets forslag om 20 prosent priskutt på Ruters enkeltbilletter, men vil ta et steg videre og utvide enkeltbilletten slik at den er gyldig i tre timer – 180 minutter – fra du aktiverer billetten.

Idrett

Utvalgets mindretall, medlemmet fra R støtter byrådet i at det er viktig å fase ut bruk av gummigranulat på alle kunstgressbaner i Oslo. Dette medlem mener at Oslo kommune må arbeide både blant produsenter, Oslo Idrettskrets og i forskningsmiljøer for å finne gode miljøvennlige erstatningsmaterialer til gummigranulat. Samtidig vil dette medlem påpeke at dersom formuleringen om at rehabilitering av baner skal stoppes inntil alternativer til gummigranulat foreligger, kommer alle rehabiliteringer av 11-baner til å stanses. Det vil fort bety krise i mange klubber, etter hvert som banene blir helsefarlige å spille på og må stenges. Med de nye rutinene som Idrettsetaten bruker ved rehabiliteringer (steinkanter

rundt banene, snødeponier, rister og oppsamlingsutstyr ved avløp og ved utgangen fra banene, tilbakeføringsrutiner, mm), vil betydelig mindre granulat komme på avveie.

Dette medlem mener at inntil gode og rimelige erstatningsmaterialer foreligger, vil Oslo kommune at gummigranulat som fyllstoff i kunstgressbanene skal begrenses mest mulig. Det skal utarbeides driftsrutiner og tiltak som sikrer at gummigranulat ikke kommer ut i naturen fra eksisterende baner. I baner som i hovedsak brukes av barn opp til og med 12 år kan det brukes sand som fyll.

MERKNADER 2020

Kultur- og utdanningsutvalget

Utvalget varsler at partienes tall- og verbalforslag, og i hovedsak merknader under kultur- og utdanningsutvalgets område, fremmes i finansutvalgets budsjettbehandling.

Oppvekst og kunnskap

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, V og KrF vil påpeke at det i byrådets budsjett ikke finnes en løsning for oppbevaring av skoleboksamlingen, og at dette er alvorlig.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, FNB, V og KrF har merket seg at mange barn med autisme ikke har fått den skoleplassen de ønsket høsten 2019. *Disse medlemmer* vil også gjøre oppmerksom på at det er opptil 1 års ventetid på Senter for tidlig intervensjon (STI) for barn nå, og at håper byrådet setter i gang med en løsning.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, V og KrF vil påpeke at Kløverveien barnepark, byens siste av sitt slag, nok en gang er foreslått med 0 kroner i støtte fra kommunen. Parken er et godt tilbud til foreldre som ikke har behov for heltidsplass i barnehage, og for barn som har det best med en korttids-plass.

Utvalgets mindretall, medlemmet fra FNB ser at det i forbindelse med innføring av nye læreplaner presiseres at skoler og lærere får tid og veiledning til å sette seg inn i nye læreplaner. Dette er trolig en temmelig tidkrevende øvelse for allerede hardt pressete lærere som altså blir påført merarbeid av det som trolig blir et betydelig omfang. Det er ikke satt av penger til å lønne lærerne for dette merarbeidet.

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, V og KrF mener at byrådet har et ansvar for at implementeringen av de nye læreplanene ikke påfører lærerne ulønnet merarbeid.

Kultur, idrett og frivillighet

Utvalgets mindretall, medlemmene fra R, V, FNB og KrF er bekymret for at de litt mindre aktørene på kunst- og kulturfeltet forsvinner når store aktører stadig får mer av midlene på området.

Disse medlemmer mener jentekor og guttekor må likestilles, og synes det er oppsiktsvekkende at ingen jentekor er foreslått med midler fra byrådet.

Utvalgets mindretall medlemmet fra FNB ser at Oslo kommune har iverksatt relativt kostbare idrettsanlegg som Tøyenbadet og Jordal Amfi. *Dette medlem* håper kommunen kan prioritere bygging av flere rimeligere svømmehaller og ishockeyhaller fremfor dyre prestisjeprosjekter med lang byggefase.

Dette medlem mener at det ikke skal være unødige kostnader forbundet med frivillig virksomhet. Samtidig ser vi at frivillig virksomhet ofte krever bruk av bil til transport av mennesker og materiell. I takt med økende bompenger og vanskeligere og dyrere parkeringsforhold øker kostnadene for de som bruker sin fritid på å gjøre en jobb for

andre. *Dette medlem* foreslår at byrådet utarbeider en modell som gjør bruk av bil så billig og praktisk som mulig for de personer og organisasjoner som driver frivillig arbeid

Dette medlem er videre bekymret for at drift av de to store kulturinstitusjonene Munch og Deichmann tar en så stor del av Oslo kommunes samlede kulturbudsjett at annen kulturell aktivitet rammes.

Dette medlem oppfatter formuleringen «Bibliotekene går fra å være bygninger for bøker til å bli samlingspunkt for mennesker» som uheldig

Utvalgets mindretall, medlemmene fra FNB og R mener bibliotekene har en viktig rolle i formidling av leseglede og kunnskap og bør fokusere på bøker og litteratur. Byrådets forslag til budsjett bør formidle dette så tydelig som mulig. Disse medlemmer ser ingen motsetning mellom å ivareta bøkens betydning og å være et samlingspunkt for mennesker.